

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika ir jos taikymas

Baigiamasis magistro projektas

Ingrida Lisinskiėnė

Projekto autorė

Lekt. dr. Ramūnas Kubiliūnas

Vadovas

Kaunas, 2022

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika ir jos taikymas

Baigiamasis magistro projektas

Nuotolinio mokymosi informacinės technologijos (6211BX010)

Ingrida Lisinskiėnė

Projekto autorė

Lekt. dr. Ramūnas Kubiliūnas

Vadovas

Doc. dr. Danguolė Rutkauskienė

Recenzentė

Kaunas, 2022

Kauno technologijos universitetas

Informatikos fakultetas

Ingrida Lisinskienė

Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika ir jos taikymas

Akademinio sąžiningumo deklaracija

Patvirtinu, kad:

1. baigiamąjį projektą parengiau savarankiškai ir sąžiningai, nepažeisdama kitų asmenų autoriaus ar kitų teisių, laikydamasi Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo nuostatų, Kauno technologijos universiteto (toliau – Universitetas) intelektinės nuosavybės valdymo ir perdavimo nuostatų bei Universiteto akademinės etikos kodekse nustatytų etikos reikalavimų;
2. baigiamajame projekte visi pateikti duomenys ir tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti teisėtai, nei viena šio projekto dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar elektroninių šaltinių, visos baigiamojo projekto tekste pateiktos citatos ir nuorodos yra nurodytos literatūros sąrašė;
3. įstatymų nenumatytų piniginių sumų už baigiamąjį projektą ar jo dalis niekam nesu mokėjusi;
4. suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo ar kitų asmenų teisių pažeidimo faktui, man bus taikomos akademinės nuobaudos pagal Universitete galiojančią tvarką ir būsiu pašalinta(s) iš Universiteto, o baigiamasis projektas gali būti pateiktas Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai nagrinėjant galimą akademinės etikos pažeidimą.

Ingrida Lisinskienė

Patvirtinta elektroniniu būdu

Lisinskienė, Ingrida. Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika ir jos taikymas. Baigiamasis magistro projektas / vadovas lekt. dr. Ramūnas Kubiliūnas; Kauno technologijos universitetas, Informatikos fakultetas.

Studijų kryptis ir sritis (studijų krypčių grupė): Informatikos inžinerija (B04), Informatikos mokslai.

Reikšminiai žodžiai: virtuali mokymosi aplinka, informacinės technologijos, sistema, ugdymas, susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika, sinchroniniai ir asinchroniniai nuotolinio anglų kalbos mokymo metodai

Kaunas, 2022. 64 p.

Santrauka

Teorinėje šio darbo dalyje nagrinėjami anglų kalbos mokymo metodų mokslinis pagrindimas, dalyko didaktikos tikslai, principai. Taip pat smulkiai analizuojamas anglų kalbos mokymosi turinys, tradiciniai ir netradiciniai mokymo metodai, aktyvių metodų taikymas vidurinio bei pagrindinio ugdymo pakopose, mokinių žinių, savirefleksijos principai, virtualių testų rengimas ir taikymas.

Šio darbo tikslas - palengvinti anglų kalbos mokytojų darbą ir padidinti jų darbo efektyvumą, taikant susistemintą anglų kalbos nuotolinio mokymo metodiką.

Antrame skyriuje aptariamos virtualios nuotolinio anglų kalbos mokymo priemonės. Buvo atliktas susistemintos nuotolinio anglų kalbos metodikos naudojimo poreikio tyrimas, kuriame dalyvavo 70 anglų kalbos mokytojų. Atlikus tyrimą, paaiškėjo, jog dauguma mokytojų nėra dirbę su *Google classroom* bei *Meet* programomis, jog mokytojams trūksta žinių bei įgūdžių, kaip taikyti sinchroninei ir asinchroninei komunikacijai tinkamus anglų kalbos metodus. Palyginus *Edmodo*, *Google classroom* bei *SeeSaw* virtualias mokymo aplinkas, kaip patogiausia ir daugiausia funkcionalumą turinti buvo pasirinkta *Google classroom* aplinka nuotolinių anglų kalbos pamokų vedimui, medžiagos talpinimui. [32]

Suprojektavus *Google classroom* aplinką, susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika buvo realizuojama KTU Inžinerijos licėjuje. Mokytojų ir mokinių darbo palengvinimui ir mokymo/si proceso efektyvinimui ir bus aprašomas nuotolinio mokymo metodikos taikymui sukurtas metodikos taikymo modelis, susidedantis iš virtualių priemonių sinchroninių ir asinchroninių pamokų vedimui tinklingo pasirinkimo, iš nuotolinio anglų kalbos mokymo/si metodikos aprašymo bei internetinės svetainės mokytojams realizavimo, kur mokytojai gali rasti patarimų, kaip naudoti vieną ar kitą nuotolinio mokymo metodą ar kokias užduotis parinkti, kad mokymosi procesas būtų efektyvus, įdomus ir įtraukiantis bei kad mokytojas jaustųsi kuo mažiau apkrautas darbų gausa.

Trečiame skyriuje smulkiai aprašoma susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika, atskirų metodų taikymas analizuojant medžiagos pateikimą, vertinimą. Išoriniam nuotolinio anglų kalbos metodikos publikavimui buvo pasirinktas *Google sites* internetinių svetainių kūrimo įrankis dėl savo patogumo, paprastumo ir saugumo, yra galimybė susieti su darbine *Google classroom* aplinka.

Ketvirtame skyriuje detalai aprašomas susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos taikymo efektyvumo vertinimas. Pirmiausia buvo vykdyta mokinių kiekybinė anketinė apklausa,

kurioje dalyvavo 80 mokinių, mokiniai vertino sinchroninių ir asinchroninių anglų kalbos metodų efektyvumą jų mokymuisi, daromai pažangai, metinio/pusmečio balo įtakai. Beveik visi mokiniai teigia, jog dirbant pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, jų pamokos buvo įdomios, įtraukios, interaktyvios, naudingos. Mokinių anglų kalbos žinios pagerėjo, padidėjo pusmečių įvertinimai.

Vėliau buvo atliekamas mokytojų požiūrio į nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką ir svetainės naudingumą tyrimas. Dauguma mokytojų metodiką ir svetainę vertina kaip inovatyvią, naudingą, įdomią, o siūlomus metodus naudos savo nuotolinėse anglų kalbos pamokose. Iš minėto tyrimo rezultatų buvo padarytos išvados ir rekomendacijos metodikos bei svetainės tobulinimui.

Lisinskienė, Ingrida. Methodology of Distance English Language Teaching and its Application. Master's Final Degree Project / supervisor lect. dr. Ramūnas Kubiliūnas. Faculty of Informatics, Kaunas University of Technology.

Study field and area (study field group): Informatics Engineering (B04), Computing.

Key words: distant learning, IT at school, English language methods suitable for synchronous and asynchronous communication.

Kaunas, 2022. 64.

Summary

The theoretical part of this work deals with the scientific substantiation of English language teaching methods, the aims and principles of subject didactics. The content of English language learning, traditional and non-traditional teaching methods, application of active methods in secondary and basic education, students' knowledge, principles of self-reflection, development and application of virtual tests are also analyzed in detail.

The aim of this work is to facilitate and increase the efficiency of English teachers by showing how to apply a systematic methodology of distance English teaching.

The second chapter discusses virtual distance learning tools. A study of the need to use a systematic remote English language methodology was conducted with the participation of 70 English language teachers. The study showed that most teachers have not worked with *Google classroom* and *Meet* programs, and that teachers lack the knowledge and skills how to apply the English language methods suitable for synchronous and asynchronous communication. By comparing *Edmodo*, *Google classroom* and *SeeSaw* virtual learning environments, the *Google classroom* environment for conducting distance English lessons and hosting material was chosen as the most convenient and most functional. After designing the *Google classroom* environment, the systematic distance learning language methodology was implemented at the KTU Engineering Lyceum. In order to facilitate the work of teachers and students and streamline the teaching / learning process, an application model for distance learning methodology will be described, consisting of a virtual selection of virtual tools for synchronous and asynchronous lessons, a description of distance learning / learning methodology and a website for teachers where teachers can find advice on how to use one or another method of distance learning or what tasks to choose to make the learning process effective, funny, engaging and how to eliminate the workload of the teacher in a more acceptable way.

The third chapter describes in details the systematic methodology of distance English language teaching, the application of individual methods. For the external publication of the remote English methodology, the *Google sites* web development tool has been chosen for its convenience, simplicity and security, it is possible to integrate with the working environment of *Google classroom*.

The fourth chapter describes in details the evaluation of the effectiveness of the application of a structured distance learning English teaching methodology. First, a quantitative questionnaire of 80 students was conducted, and students evaluated the effectiveness of synchronous and asynchronous English language methods for their learning progress, and the influence of the annual / semester mark.

Almost all students say that their lessons were interesting, engaging, interactive and useful when working according to a systematic distance learning methodology. Pupils' knowledge of English has improved and their half-year grades have increased.

Subsequently, a study of teachers' attitudes towards distance English teaching methodology and the usefulness of the site was conducted. Most teachers find the methodology and website innovative, useful, interesting, and will use the suggested methods in their remote English lessons. From the results of the above study, conclusions and recommendations for the improvement of the methodology and the website were made.

Turinys

Ivadas	10
1. Nuotolinio mokymo metodų taikymas anglų kalbos pamokose	13
1.1. Anglų kalbos dalyko didaktikos apibrėžimas ir mokslinis pagrindimas	13
1.2. Anglų kalbos metodikos struktūra.....	14
1.2.1. Anglų kalbos mokymo tikslai ir uždaviniai pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose ...	14
1.2.2. Anglų kalbos mokymo ir mokymosi pagrindiniai principai.....	15
1.2.3. Anglų kalbos dalyko mokymosi turinys.....	15
1.2.4. Tradiciniai anglų kalbos dalyko mokymo ir mokymosi metodai.....	16
1.3. Informacinių technologijų taikymas anglų kalbos ugdymo procese	17
1.3.1. Aktyvių anglų kalbos mokymo metodų taikymo apžvalga pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose	17
1.3.2. Nuotolinio mokymo ir mokymosi taikymas anglų kalbos pamokose	18
1.3.3. E. mokymosi medžiagos paruošimo principai.....	19
1.3.4. Mokinių žinių vertinimas ir mokinių savirefleksija	19
1.3.5. Virtualių testų rengimas ir taikymas.....	20
1.4. Pirmo skyriaus išvados	20
2. Virtualiosios nuotolinio anglų kalbos mokymo priemonės	21
2.1. Susistemintos nuotolinio anglų kalbos metodikos naudojimo poreikio tyrimas	21
2.2. Anglų kalbos nuotoliniam mokymui tinkamų virtualių priemonių parinkimas	25
2.3. Tinkamiausios VMA parinkimas, palyginus tris mokymosi aplinkas - <i>Edmodo, Google classroom</i> bei <i>SeeSaw</i>	25
2.3.1. Mokymosi dalyvių tarpusavio bendravimas ir bendradarbiavimas <i>Google classroom</i> aplinkoje	30
2.3.2. Užduočių rengimas, pateikimas, atlikimas ir apklausos.....	31
2.3.3. Sinchroninio ar asinchroninio mokymo/si būdo parinkimas.....	33
2.4. <i>Google meet</i> ir <i>Google classroom</i> funkciniai reikalavimai.....	34
2.5. <i>Google classroom</i> funkcinės galimybės.....	35
2.6. <i>Google meet</i> praktinis panaudojimas pamokose	36
2.7. Antro skyriaus išvados	38
3. Susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika ir jos taikymo modelis	39
3.1. Susisteminta anglų kalbos nuotolinio mokymo metodika.....	39
3.2. Sinchroninei ir asinchroninei komunikacijai skirtų metodų realizavimas <i>Google classroom</i> aplinkoje	40
3.2.1. Sinchroninių ir asinchroninių metodų apžvalga	40
3.2.2. Išoriniam nuotolinio anglų kalbos metodikos publikavimui tinkamos internetinės svetainės pasirinkimo kriterijai.....	44
3.3. <i>Google sites</i> svetainių kūrimo programos panaudojimas nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos publikavimui	45
3.4. <i>Google sites</i> svetainės modelis.....	45
3.5. <i>Google sites</i> svetainės sukūrimas nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos aprašymui.....	47
3.6. Trečio skyriaus išvados	49
4. Susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos taikymo efektyvumo vertinimas	50
4.1. Tyrimo eigos, veiksmų, naudojamų priemonių aprašas	50

4.2. Atliktas mokinių anketavimas apie metodiką ir to tyrimo rezultatai	50
4.3. Mokytojų požiūrio į svetainės „Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika“ tyrimas ir rezultatai	56
4.4. Rekomendacijos mokytojams skirtos svetainės ir anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos tobulinimui.....	60
Išvados.....	62
Literatūros sąrašas	63
Priedai	65
1 Priedas.....	65
2 Priedas.....	68
3 Priedas.....	71

Įvadas

Visuotinė įvairių sričių mokslo ir technikos pažanga, nuolatiniai globalizacijos procesai keičia visuomenės poreikius, Lietuvos mokslo tobulėjimas formuoja naujus uždavinius ugdymo turiniui, procesui ir jo įgyvendinimui. Pagrindiniu švietimo tikslu tampa suasmenintas personalizuotas mokymasis, todėl Lietuvoje prasidėjus ugdymo turinio atnaujinimo darbams, ugdymo turinio skaitmenizavimui, akcentuojami personalizuoti ugdymo turinio ir organizavimo principai. Integruotas, personalizuotas ugdymas, paremtas dirbtiniu intelektu bei virtualia realybe tampa prioritetu. Miesto ir kaimo mokyklos privalo įgyvendinti naujoves, tačiau pastebėta, mokyklų bendruomenių nariams, administracijai ir dalykų mokytojams trūksta vidinio nusiteikimo, kompetencijų, praktinių gebėjimų, išteklių bei daugelyje švietimo įstaigų nėra vieningų virtualiam mokymui pritaikytų platformų. [1] Šios problemos tapo aktualiomis visuotinio karantino laikotarpiu, kai mokyklose dalykų mokytojai naudojo įvairias virtualias mokymosi platformas, įrankius. Mokslinėje literatūroje [2] taip pat akcentuojama, jog didelė nuotolinio mokymo platformų ar įrankių įvairovė nėra teisinga išeitis ir mokykloms rekomenduojama pasiūlyti vieną ar dvi mokymosi platformas su nesudėtingu turinio valdymu. Taigi, reikalingas susitarimas ir vieninga strategija mokyklų bendruomenėse, o gal net ir visos valstybės mastu. [32]

Remiantis tarptautinio penkiolikmečių tyrimo (PISA) 2019 m. duomenimis, tose valstybėse, kuriose ugdymo įstaigos yra atsakingos už viso ugdymo proceso skaitmenizavimą, moksleiviai pasiekia aukštesnių mokymosi rezultatų. Tačiau, nepaisant to, kad strateginiuose Lietuvos Respublikos švietimo dokumentuose (pvz., Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų apraše, 2015 m.; Geros mokyklos koncepcijoje, 2015 m.) mokyklų bendruomenių noras pačioms skatinti ir inicijuoti pokyčius numatyta kaip būtina minėtų įstatymų įgyvendinimo sąlyga, kol kas Lietuvos švietimo įstaigose ir jų ugdymo praktikose į pažangą orientuotų veiksmų nematyti. Karantino laikotarpis parodė, jog mokyklose buvo naudojamos skirtingos virtualios mokymosi aplinkos, įrankiai, tai įnešė daug painiavos mokytojams, mokiniais bei jų tėveliams.

Siekiant geresnės mokymo kokybės, būtina mokyklose diegti naują, šiandienos mokinio poreikiams pritaikytą, duomenimis ir naujausiomis švietimo tendencijomis grįstą ugdymo turinį bei jį skaitmenizuoti. [3] Ne mažiau aktualu ugdymo turinį organizuoti, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio mokymosi poreikius, esamus pasiekimus, o ypač tų, kurie patiria įtraukties mokytis sunkumų (vaikų socializacijos centrų auklėtinių, į Lietuvą atvykusių užsieniečių ir grįžusių Lietuvos Respublikos piliečių šeimų vaikų, žemų pasiekimų mokinių ir pan.). [4]

V. Bijeikienė, D. Pundziuvienė ir L. D. Zutkienė (2012) akcentavo, kad gyvenimas žinių transformacijos ir gausos pasaulyje skatina taikyti informacines technologijas kasdieninėje veikloje net ir tuos bendruomenės narius, kurie iš pradžių buvo skeptiškai nusiteikę naujausių programėlių ir robotizavimo naudojimo atžvilgiu. Taip pat atlikus tyrimą, daroma išvada, kad moderniam dalyko kūrėjui - mokytojui informacinės technologijos suteikia galimybę greitai surasti inovatyviausios metodinės informacijos, paruošti įdomių, praktinių moderniausių pamokų aprašymų, metodų detalizacijos, mokymo turinio kūrimo galimybių, taip pat skatina tobulinti savo kompetenciją dėstomo dalyko srityje bendradarbiaujant su kolegomis. [5] Tai yra tam tikras iššūkis pedagogams, kuris gali būti sprendžiamas panaudojant IT technologijas įvairių dalykų pamokose.

Technologijų panaudojimas įgalina ir naujų mokymosi metodų praktinį taikymą ir sukūrimą. M.Simonson, S.Zvacek [6] analizuoja nuotolinio ugdymo metodikos, metodinių priemonių bei

virtualių platformų taikymą kasdieniniame ugdymosi procese, A.Clardy [7] tyrinėjo skirtumus tarp sinchroninio bei asinchroninio ugdymo modelio, Varlamis Iraklis [8] išsamiai aprašė nuotolinio mokymosi privalumus bei ištyrė nuotolinio mokymo metodikos taikymą įvairių sričių pamokose, bet visiškai nėra analizuojamas nuotolinio ugdymo metodikos taikymas specifinėse užsienio kalbos pamokose. Nuotolinio mokymosi priemonių bei metodų taikymas tampa aktualus anglų kalbos pamokose, nes realybė yra nuolat besikeičianti, o novatoriškos metodikos nėra atnaujinamos ar tiriamos valstybės ar savivaldybių lygmeniu.

Yra daug įvairių virtualių priemonių, įrankių tinkančių anglų kalbos mokymuisi ar kalbos tobulinimui. Įvairaus amžiaus ir elementarų anglų kalbos lygį pasiekusiems žmonėms yra siūloma daugybė nuotolinių privačių pamokų internete, tačiau pasirinkti geriausius mokymosi kursus ar platformas konkrečiai situacijai nėra paprasta. Iki šiolei nėra sukurtos nuoseklios nuotoliniam mokymui skirtos anglų kalbos metodikos. Ši problema aktuali ir Kauno KTU inžinerijos licėjuje, kuriame siekiama taikyti inovatyviausias mokymosi metodikas įvairių dalykų pamokose.

Šiuo metu mokyklose didelis dėmesys skiriamas anglų kalbai, šios kalbos mokosi didžioji dauguma mokinių, mokytojai turi skirti didelį dėmesį pasiruošimui anglų kalbos pamokoms, dėl pandeminės situacijos mokytojai turi vesti ne tik kontaktines, bet ir hibridines pamokas. Mokiniais esant izoliacijoje, dažnai tenka persikelti į nuotolinį mokymą kelioms klasėms.

Didžiausia ir aktualiausia **problema tampa** per didelė mokytojų darbo apkrova vedant nuotolines ir kontaktines anglų kalbos pamokas vienu metu, jie jaučiasi perdegę savo darbe, nusivylę, bando tradicinio mokymo metodikas perkelti į nuotolinio ugdymo turinio perteikimą bei vertinimą, bet tai dar labiau apkrauna juos pačius bei jų mokinius, kurie pasimeta metodikų ir platformų gausybėje, dėl to krenta mokinių mokymosi motyvacija, pamokų lankomumas ir testavimo vengimas.

Kadangi pedagogai mėtomsi tarp įvairių edukacinių platformų ir programėlių gausybės, skundžiasi dideliais darbo krūviais, mokiniams tampa iššūkiu priprasti prie tų platformų, šiame magistro baigiamajame projekte parodoma, jog ugdymo bendruomenei naudojant vieningą nuotolinio mokymo platformą Google classroom bei Google meet vaizdo konferencijų priemonę, įvaldžius tą nesudėtingą platformą bei dirbant su susisteminta anglų kalbos nuotolinio mokymo metodika mokytojų darbas tampa lengvesnis, daugiau laiko lieka savo poreikių tenkinimui, nes yra aiškūs ir paprasti pamokose išbandyti praktiniai metodai. Tai patvirtina aukšti mokinių pasiekimai, jų dalyvavimai konkursuose, šalies ir tarptautinėse olimpiadose.

Apžvelgus M. Simonson'o, S. Zvacek'o [9] atliktus nuotolinio mokymo metodikos tyrimus, galima daryti išvadą, jog mokyklų bendruomenėms ar ugdymo planavimo strategams būtina pateikti ne atskirą sąrašą įvairių nuotoliniam mokymui skirtų platformų ar įrankių, o tikslinga pateikti vieną ar dvi nuotoliniam ugdymui skirtas nuotolinio mokymo virtualias platformas, turinčias nesudėtingas valdymo funkcijas.

Kita problema yra ta, kad nėra sukurtos vieningos anglų kalbos mokytojams skirtos nuotolinio mokymo metodikos ir trūksta tos metodikos praktinių taikymo pavyzdžių. Varlamis Iraklis [10] analizuoja nuotolinio mokymo metodus įvairių dalykų pamokose, kalba apie nuotolinio mokymo privalumus. A.Clardy [11] meta analizėje buvo nustatyti skirtumai tarp nuotolinio sinchroninio ir asinchroninio mokymo.

Virtualūs sinchroniniai mokymo moduliai ir kursai turi stipresnę poveikį nei nuotolinis mokymas, grįstas asinchronine komunikacija. Nustatyta, jog būtina sukurti kalbų mokymui skirtas virtualias nuotolines mokymo laboratorijas, bet kokia metodologija remiantis sukurti tas kalbos laboratorijas nėra nagrinėjama. Taip pat tvirtinama, jog nuotolinis virtualusis mokymas turėtų remtis individualizuoto turinio kiekvienam mokiniui pateikimu, atskira metodika, bet tada kyla klausimas, kodėl nėra kuriama nuotolinio mokymo metodika konkrečiai mokinių amžiaus grupei? [32]

Sprendžiama problema: didelė mokytojų darbo apkrova vedant nuotolines ir kontaktines anglų kalbos pamokas vienu metu.

Darbo objektas: nuotolinio anglų kalbos mokymo metodai ir jų praktinis taikymas mokykloje.

Darbo tikslas: palengvinti anglų kalbos mokytojų darbą ir padidinti jų darbo efektyvumą, taikant susistemintą anglų kalbos nuotolinio mokymo metodiką.

Darbo uždaviniai:

- 1) apžvelgti anglų kalbos didaktikos struktūrą ir veiklas, kurias galima realizuoti pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose;
- 2) išanalizuoti ir parinkti nuotolinio anglų kalbos mokymosi virtualias priemones: vaizdo konferencijų įrankius pamokų transliavimui ir virtualią mokymo/si aplinką medžiagos talpinimui, testavimui, vertinimui;
- 3) sukurti sinchroninio bei asinchroninio nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką;
- 4) nuotolinio mokymo metodikos taikymui sukurti metodikos taikymo modelį, susidedantį iš nuotolinio anglų kalbos mokymo/si metodikos, virtualių priemonių metodikos realizavimui bei internetinės svetainės mokytojams;
- 5) ištirti pagrindinės ir vidurinės ugdymo pakopos mokinių bei anglų kalbos mokytojų požiūrį į susistemintą anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos taikymą praktikoje.

Darbo metodai:

1. literatūros šaltinių analizė;
2. susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos sukūrimas, jos realizavimas virtualioje mokymo aplinkoje Google classroom ir Meet platformose;
3. mokytojų ir mokinių anketinė apklausa.

Darbo struktūra. Pirmame skyriuje nagrinėjami teoriniai anglų kalbos didaktikos principai, metodai, veiklos pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose. Antrame skyriuje analizuojamos nuotolinio anglų kalbos mokymo virtualios priemonės: vaizdo konferencijų įrankiai ir virtualios mokymo/si aplinkos medžiagos talpinimui, pagal kriterijus parenkama tinkamiausia virtuali aplinka projekto veiklų realizavimui. Trečiajame skyriuje detalai aprašomas nuotolinio mokymo metodikos taikymui sukurtas metodikos taikymo modelis, susidedantis iš nuotolinio anglų kalbos mokymo/si metodikos, virtualių priemonių metodikos realizavimui bei internetinės svetainės mokytojams. Ketvirtame skyriuje pristatomas pagrindinės ir vidurinės ugdymo pakopos mokinių bei anglų kalbos mokytojų požiūris į susistemintą anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos taikymą praktikoje, vertinamas metodikos efektyvumas.

2021 m. gegužės mėnesį Vilniaus universiteto konferencijoje skaitytas pranešimas apie nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, vėliau buvo publikuotas straipsnis „Anglų kalbos mokymo nuotoliniu būdu metodika ir jos taikymas“.

1. Nuotolinio mokymo metodų taikymas anglų kalbos pamokose

1.1. Anglų kalbos dalyko didaktikos apibrėžimas ir mokslinis pagrindimas

Anglų kalbos didaktika dar vadinama anglų kalbos mokymo metodika yra mokslas nagrinėjantis anglų kalbos mokymą, pradedant ikimokyklinėmis įstaigomis ir baigiant universitetais. Anot A. Veličkos ir Z. Nemickienės [12] anglų kalbos didaktika yra edukologijos mokslo sritis, kurios tyrinėjimo objektas – anglų kalbos mokymo ir mokymosi procesas, nagrinėjantis anglų kalbos mokymo tikslus, uždavinius, turinį, principus, metodus, formas, priemones. Dar didaktikos pradininkas A. Komenskis akcentavo, jog svarbiausias mokytojo vaidmuo mokykloje – padėti mokiniui išmokti jo išgyvenimui reikalingų praktinės veiklos dalykų, gebėti moksliskai paaiškinti procesus, vykstančius gyvosios ir negyvosios gamtos terpėse, o mokytis galima iš pačios motinos gamtos, kaitos procesas buvo traktuojamas kaip didaktikos varomoji jėga, stimulatorius, todėl mokytojas privalėjonuolat tobulinti savo mokymo metodiką, formas. Vėliau didaktikos tyrinėtojas mokslininkas inovatorius Žanas Žakas Ruso teigė, jog mokantis užsienio kalbų svarbiausias dalykas yra mokytojo – pagalbininko vaidmuo: mokytojas privalo stebėti vaiko mokymosi procesą, padėti susiformuoti mokymosi tikslus, uždavinius, padėti vaikui veikti, dirbti taip, kad vaikas to nė nepajustų ir galvotų, jog viskas vyksta savaime, natūraliai ir prasmingai. Pirmenybę teikė mokymui ne klasėje, o įvairiose kitose erdvėse – muziejuje, parke, dvaro aplinkoje, jis buvo vienas pirmųjų didaktikų, kuris teigė, jog anglų kalbos galima mokytis ir nuotoliniu būdu, rašant laiškus, mokytojui juos koreguojant, ir siunčiant atgal mokiniui su paaiškinimais, beje, laišškai galėjo būti rašomi įvairiomis temomis, kviečiant aktyviai diskutuoti, pritarti, arba atmesti pasiūlytas idėjas. Ž. Ž. Ruso vertino vaizdumą, pabrėžė vaiko penkių pojūčių svarbą pažinimo ar ugdymo procese, mokymo objektai galėjo būti tik natūralūs, vaizdumas – vienas iš moderniosios užsienio kalbų mokymo principų, tai traktuojama, kaip visapusiško pažinimo pagrindas. [13] Levo Tolstojaus anglų kalbos didaktinės idėjos artimos šiuolaikinės didaktikos nuostatomis : svarbu sudominti mokinius ir pažadinti jų jausmus, gyvas ir nuoširdus mokytojo žodis – puiki mokymo priemonė. Mokytojas, anot L. Tolstojaus, turi ugdyti vaiko iniciatyvą bei kūrybingumą. Biheavioristinio ugdymo krypties didaktikai nurodo, jog žinios yra nekintančios, statiškos, nepriklausančios nuo mokinio sąmonės. Mokytojas daug dėmesio turi skirti besimokančiojo elgesio pažinimui, turi būti skatinamas besimokančiojo tinkamas elgesys, už tai apdovanojant pažymiu bei pagyrimu, bet viskam reikalingas saikingumo principas.

G. Petty's mano, kad biheivorinio mokymo šalininkai nepakankamai įvertino mokymo(si) proceso sudėtingumą ir išnagrinėjo jį tik dalinai, gana paviršutiniškai. G. Žibėnienė, V. Indrašienė teigia, jog G. Petty, remdamasis savo asmenine mokytojo patirtimi ir biheivorizmo teorijos idėjimis, pateikia tam tikrų nuostatų, kurios ugdymosi proceso metu puikiai veikia ir dera – mokinius už mokymąsi reikia ne tik skatinti, tik tuomet mokymasis vyksta laipsniškai, nuosekliai ir sistemingai, geriausiai atmintyje lieka tai, kas buvo neseniai ir dažnai kartojama, o mokomoji didaktinė medžiaga turi būti įdomi mokiniui. [14]

Remiantis konstruktyvizmo teorijomis, mokymosi tikslas ir siekis – ne tik perduoti informaciją, ją gauti, bet ir skatinti pačių mokinių supratimą, aktyvų dalyvavimą mokymosi procese, svarbu išmokyti mokinius susivokti pasaulyje, kuriame jie gyvena, suprasti įvykių esmę, kaitą, gebėti kolektyviai spręsti problemas. Vienas iš svarbiausių konstruktyviojo mokymosi tikslų – įgytų žinių, gebėjimų ir įgūdžių taikymas naujoje situacijoje, t. y. perkėlimo procesas mokinio smegenyse. Panašių idėjų laikosi ir humanistinės anglų kalbos mokymo didaktikos mokslininkai, kurie teigia, jog pats mokiny

yra atsakingas už savo išmokimą, pats pasirenka tinkamus mokymosi metodus, mokytojas yra tik patarėjas, vedlys, konsultantas, proceso aktyvatorius.[15] Visi mokiniai, nepaisant jų gabumų, mokymosi poreikių, turi pajusti anglų kalbos grožį, praktinę naudą. Mokiniai turi mokytis bendraudami ir bendradarbiaudami, turi būti einama nuo lengvesnių dalykų prie sudėtingesnių, remiantis nuoseklumo, logiškumo, paprastumo principais.

1.2. Anglų kalbos metodikos struktūra

1.2.1. Anglų kalbos mokymo tikslai ir uždaviniai pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose

Anglų kalbos mokymo tikslas pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose: ugdyti mokinio komunikavimo ir kultūrinę kompetencijas, kurios sudaro prielaidas mokiniui bręsti kaip asmenybei, sėkmingai mokytis, bendrauti, veikti įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose, formuoti pilietinę ir tautinę savimonę.

Anglų kalbos mokymo uždaviniai vidurinėje mokykloje:

- siekdami kalbinio ugdymo tikslo mokiniai:
- suvokia, interpretuoja ir kritiškai vertina įvairaus pobūdžio tekstus;
- kuria įvairaus pobūdžio sakinčius ir rašytinius tekstus, siekdami įvairių tikslų įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose;
- domisi kultūriniu gyvenimu, jame dalyvauja, kritiškai vertina įvairias kultūrinio gyvenimo formas;
- gerbia savo šalies ir tautos kultūros tradicijas, dabarties pasaulio vertybes, yra atviri kultūrų įvairovei.

Užsienio kalbų mokytojai, rengdami ilgalaikius teminius planus, privalo užtikrinti pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos, mokyklos tikslų ir uždavinių bei kiekvieno ugdytinio ugdymosi tikslų suderinamumą. Mokytojas privalo išsamiai išsinagrinėti konkrečios mokinių klasės mokymosi patirtį, poreikius, mokymosi stilius, nes dalykininkas privalo ne tik atsižvelgti į bendrųjų mokymosi programų numatytus mokymosi tikslus bei uždavinius, bet ir numatyti veiklas ir metodikas, kurių pagalba mokiniai pasiektų atitinkamų mokymosi tikslų ir uždavinių. Patartina į ugdymosi tikslų ir uždavinių formulavimą įtraukti ir pačius mokinius. Vidurinio ugdymo bendrojoje programoje pabrėžta, kad komunikacinio mokymo kryptis yra efektyviausias mokinių kalbinės veiklos organizavimo metodas, nes veikla paremtas kalbos mokymasis skatina mokinius ne tik vartoti kalbą, bet ir mąstyti, plėtoti kūrybines galias, o grupiniai veiksmai ugdo gebėjimą bendradarbiauti (9.3.2. punktas), tačiau mokytojui paliekama teisė pačiam planuoti, kurti savo metodikas. Laikydami šios paradigmos, mokytojai privalo taikyti inovatyvius, kiekvienam mokiniui labiausiai tinkančius, į kompetencijų ugdymą orientuotą metodiką. Mokytojas kartu su mokiniais aptaria ne tik pusmečio, mėnesio, temų ciklo ar konkrečius pamokos tikslus bei uždavinius, bet ir refleksijos būdu aptaria mokinių daromą individualią pažangą, kuri tampa dabartinio švietimo siekiu ir būtinybe. Brandos egzaminų tikslas - patikrinti ir įvertinti mokinių komunikacinę lingvistinę kompetenciją. Taigi jis tik įvertina sakinčio teksto suvokimo, rašytinio teksto supratimo ir rašytinio teksto kūrimo gebėjimus, o užsienio kalbų kalbėjimo egzamino programa siekia patikrinti ir įvertinti mokinių sakytinės komunikacijos (kalbėjimo) užsienio kalba gebėjimus, plėtotus įgyvendinant Vidurinio ugdymo programą. [16]

Vadovaujantis modernaus mokymosi paradigma, mokytojo keliami mokymo tikslai negali būti tik rekomendacinio pobūdžio, jie turi derėti su mokinio reikmėmis bei mokinio išsikeltais mokymosi tikslais, turi būti abipusė komunikacija tarp mokinio ir mokytojo dėl mokymosi tikslų bei uždavinių kėlimo bei įgyvendinimo. Užtikrinant asmeninės pažangos įgyvendinimą, mokytojas ir mokinys nuolat aptaria, kokius tikslus bei uždavinius jau pavyko įgyvendinti, o kurias sritis dar reikėtų patobulinti. Asmeninės pažangos lapuose tie mokymosi uždaviniai gali būti koreguojami, reformuluojami, atsižvelgiant nuo pasiektų mokymosi rezultatų.

1.2.2. Anglų kalbos mokymo ir mokymosi pagrindiniai principai

W. Bleyhl'as, remdamasis J. Littlefield'o, pateikia tokius šiuolaikinio anglų kalbos mokymo principus:

- Mokomasi imitaciniu, komunikaciniu principu, tokiu būdu siekiama, kad mokiniai kalbos mokytųsi pasąmonės lygmenyje.
- Mokymasis vyksta kompleksiskai, įtraukiant pojūčius, emocijas, jausmus.
- Mokymasis yra patyriminis, orientuotas į mokinių patirtis.
- Mokymosi programa formuluojama spiralės principu, vis gilinant išmoktas temas, plečiant gramatikos žinias ir žodyną.
- Mokytojas yra mokinio kuratorius, žinių vadybininkas, vertintojas, patarėjas.
- Mokymo medžiaga perteikiama remiantis vaizdumo, sistemingumo bei nuoseklumo principais.
- Mokiniai skatinami mokytis atsakingai, jų veikla individualizuojama bei diferencijuojama.
- Mokymasis yra kompleksiškas, nėra peršokama iš vienos temos į kitą be individualios pažangos įsivertinimo ir analizės. [17]

Apibendrinant mintis apie anglų kalbos mokymosi principus galima teigti, jog minėti principai glaudžiai sąveikauja tarpusavyje, papildo vienas kitą, bet mokytojas, siekdamas kiekvieno mokinio asmeninės pažangos, kūrybiškai turi juos taikyti savo pamokose, visi principai yra mokymosi proceso dalis, orientyras mokytojui, kokias veiklas ir metodus parinkti pamokose.

1.2.3. Anglų kalbos dalyko mokymosi turinys

Dalyko mokymosi turinį planuoja anglų kalbos mokytojas savo teminiuose metiniuose planuose, dažniausiai nurodoma tema, jos pavadinimas, kiek pamokų tai temai skirta ir kokius gebėjimus išsiugdys mokiniai po kiekvienos temos. Kiekvienos mokyklos teminio plano išdėstymas gali skirtis, tai priklauso nuo mokyklos vidaus darbo taisyklių, metodinių grupių susirinkimuose priimtų nutarimų, kurių turi laikytis visi mokyklos metodinės grupės nariai.

Metiniuose teminiuose planuose temų spektras privalo atitikti Bendrųjų ugdymo programų bendruosius reikalavimus, kuriuos patvirtina Švietimo ministerija kiekvienais metais savo metinėje programoje. Mokiniai nagrinėja ne tik vadovėlyje pateiktas temas, bet ir ruošiasi valstybiniam anglų kalbos egzaminui, todėl mokytojas kūrybiškai pritaiko www.nec.lt skelbiamas ankstesnių metų egzaminų užduotis. Kalbėjimo, skaitymo, rašymo, gramatikos užduočių sunkumas, platumas priklauso nuo mokinių amžiaus, klasės, siekiamų tikslų, tai tik orientyras mokytojui, ko ir koku būdu mokys ateinančius mokslo metus, pagal šį bendrą teminį planą dar rengiami individualizuoti ugdymo planai įvairių lygių mokiniams tam tikroje klasėje. Mokytojas privalo dirbti kūrybingai, kad individualizuotų bei diferencijuotų ugdymosi turinį, šiuo metu siekiama, jog mokytojas

individualizuotų ugdymo turinį pagal mokinių mokymosi tempą, gebėjimus, tam ir reikalinga virtuali mokymosi aplinka *Google classroom*, kurioje mokytojas talpina visa mokymosi kursą, mokinys mokosi savo individualiu tempu, o užduočių įvairovė atitinka mokinio mokymosi stilių.

1.2.4. Tradiciniai anglų kalbos dalyko mokymo ir mokymosi metodai

Dabartinėje anglų kalbos metodikoje didelis dėmesys yra skiriamas aktyviems mokymo metodams, akcentuojamas mokinio savarankiškumas mokantis, gebant nustatyti mokymosi tikslus ir pasirinkti metodus, kurie padeda besimokančiajam greičiau ir kokybiškiau pasiekti asmeninės mokymosi pažangos. O kas yra metodas? Metodas – tai racionalus kelias, tyrinėjimas, mokymasis, ugdymosi būdas. Taigi, anot Jovaišos ir Vaitkevičiaus, mokymo metodas – planingas tiesos radimo kelias paremtas empiriniu tyrinėjimu bei loginiu samprotavimu. Anot Gage ir Berliner (2017), metodas – tai mokymosi veiksmų tam tikra seka ar sistema, tinkanti įvairiems mokomiesiems dalykams. Galima daryti išvadą, jog metodas – tai tam tikros veiklos atlikimo būdas, priemonė ar modelis, kuris padeda pasiekti mokymosi pažangos, pagerinti išmokimo procesą, informacijos perkėlimą į ilgalaikią mokinio atmintį. Remiantis E. Fauziati ir D. Parišauskienės (2020) idėjomis, mokymo metodas apibūdina bendrą interaktyvų pedagogo bei ugdytinio santykį, kuris gali būti matuojamas ugdytinio daroma asmenine pažanga. [18]

Mokymo metodų klasifikacija yra labai sudėtinga, mokslinėje literatūroje gausu metodų klasifikacijos sistemų, tačiau šiame darbe bus laikomasi mokytojos A. Liūtienės sukurta užsienio kalbų mokymo metodika, kuri visus metodus klasifikuoja į aktyvius bei pasyvius, juos dar galima vadinti tradiciniais bei netradiciniais metodais. Aktyvūs mokymosi metodai pirmiausia yra nukreipti į mokinio savarankišką darbą, o pasyvūs, arba tradiciniai metodai, susiję su informacijos išdėstymu pamokoje, mokytojas būna aktyviausias mokymo procese, o mokinys yra informacijos priėmėjas. Kyla klausimas, ar tradiciniai metodai vis dar yra aktualūs mokant anglų kalbos? Populiariausi tradiciniai metodai yra darbas su žodynu, mokytojo ar bendraklasių kalbėjimo klausymas, tekstų skaitymas, vertimas, suvokimas, tekstų atpasakojimas, klausimų perskaitytai informacijai formulavimas, tekstų kūrimas, dialogų kūrimas ir vaidinimas, empiriniai tyrimai. Visi šitie metodai buvo naudojami ilgus šimtmečius, pradedant nuo gramatikos – vertiminio metodų taikymo lotyniškoje viduramžių mokykloje, vėliau atsirado tokie metodai, kaip audiolingvistinis, kai buvo mokomasi klausant audiotekstų, atsirado pirmosios lingvistinės laboratorijos XX a. Vokietijoje po antrojo pasaulinio karo Štutgarto universitete, vėliau paplito komunikacinis metodas, kurio pagrindinis principas buvo išmokyti bendrauti užsienietį užsienio kalba gyvenimiškose situacijose. Todėl populiarūs tapo trumpi dialogų pristatymai, šis metodas paplito Anglijoje bei JAV XX a. septintajame dešimtmetyje plintant emigracijai, kai po karo atsigavo pramonė ir piliečiai iš trečiųjų šalių intensyviai ieškojo darbo Europoje bei Amerikoje.

Tradicioniai anglų kalbos metodai buvo labai populiarūs XX a. Europos Kalbų mokyklose, šie metodai išlieka aktualūs ir dabar, kai šių metodų pagrindu bei papildymu, atsiranda nauji netradiciniai metodai, kurie kūrybiškai suderinti su tradiciniais metodais yra mokinio asmeninės pažangos ir išmokimo garantas, nepriklausomai nuo mokinio amžiaus ar jau turimų kalbinių žinių. Metodų įvairovės taikymas ir tikslingas jų panaudojimas įvairiose komunikacinėse situacijose skatina mokinio domėjimąsi dalyku, mokymąsi patraukliai ir įdomiai, bei galutinis kalbos išmokimo tikslas yra kai mokinys laisvai komunikuoja anglų kalba tiek raštu, tiek žodžiu.

1.3. Informacinių technologijų taikymas anglų kalbos ugdymo procese

N. Mačianskienė ir kt. autoriai (2012) pritaria, kad šiuolaikiniai mokiniai yra skaitmenizuoto dešimtmečio interneto kartos savamoksliai, „internetinio tinklo karta“ auga IKT apsuptyje; virtuali aplinka – jiems yra įprasta laisvalaikio praleidimo, žaidimų vieta; internetas – informacijos paieškos įrankis; IKT grįstas mokymasis jiems yra natūralus procesas; jie geba produktyviai išnaudoti buvimą virtualioje aplinkoje. Dauguma mokytojų vadinami „skaitmeninės kartos lėtinėjais“: virtuali terpė – jiems nėra „įgimta“ pažinimo ar informacijos paieškos forma ar sistema; IKT panaudojimas kelia nerimą, naujų virtualių programų naudojimo fobiją bei tampa iššūkiu, bet tuo pačiu suteikia neribotas galimybes sasmeniškai tobulėti, mokytis ir mokytis bendradarbiaujant, šie pamatiniai principai tampa labai svarbūs ugdant asmenybes informacinės visuomenės šimtmečiuje. [19, 29] Kai iš mokytojo reikalaujama ne tik mokėti puikiai naudotis įvairiomis virtualiomis mokymosi aplinkomis, parsisiųsti el. mokymosi medžiagą iš elektroninių talpyklų ar duomenų bazių, bet ir tampa būtinybe pačiam kurti mokymo medžiagą, ją patraukliai pateikti besimokančiajam, mokymosi medžiagą kurti patraukliai ir vaizdžiai, todėl reikalinga mokymosi objektus kurti interaktyvius, gebėti naudoti virtualias programėles, išmanyti objektinio bei skriptinio programavimo pagrindus, gebėti kurti interaktyvius video įvairiomis temomis, kurti virtualius žinių vertinimo testus, pasitelkiant dirbtinio intelekto ar papildytos realybės elementus. Dėl to, mokytojas šiuolaikinėje mokykloje yra ne tik pagalbininkas, patarėjas, bet ir virtualaus mokymosi turinio žinovas bei kūrėjas, o tai ypač aktualu anglų kalbos mokytojams.

1.3.1. Aktyvių anglų kalbos mokymo metodų taikymo apžvalga pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose

Anot Z. Grakausko [20], anglų kalbos metodai gali būti skirstomi į tradicinius metodus, tokius kaip aiškinimas, pasakojimas, pokalbis, paskaita, dialogai, gramatikos užduočių atlikimas su paaiškinimais, euristinis pokalbis, probleminis dėstymas, darbą su literatūra ir šiuolaikinius, tokius kaip mokymasis bendradarbiaujant, projektus, darbą grupėse, komandose, vaidmeninius žaidimus, darbą su kompiuteriniais šaltiniais.

Viena pagrindinių šiuolaikinio mokymo principų yra komunikacinis kalbos mokymosi principas. Pagal šią metodiką visi, besimokantieji anglų kalbos, anot Š. Erlickaitės, **ruošiami komunikuoti gyvenimiškose situacijose.** [21]

Suteikiami tvirti gramatinių struktūrų vartojimo pagrindai, o žodžių mokomasi palaipsniui, natūraliai. Taigi dėmesys sutelkiamas ne į trumpalaikį išmokimą, bet į realią kalbos vartoseną kasdienėse situacijose. Todėl didelis dėmesys skiriamas pastoviam žodžių, pagrindinių gramatinių struktūrų kartojimui.

Kaip teigia anglų kalbos mokymo specialistė S. Cowley [22], kitas šią metodiką papildantis principas yra imersinis kalbos mokymo principas, tai yra kai mokiniai natūraliai tarsi panardinami į kalbą, kalbama tik angliškai nuo pat pradžių, tik gramatika paaiškinama lietuviškai, bet nuo septintos klasės lietuvių kalba eliminuojama anglų kalbos pamokose, bendraujama tik angliškai.

Iš šių dviejų metodų palaipsniui pereinama prie kitų aktyvių mokymo ir mokymosi metodų: darbo grupėse, komandose, diskusijų, debatų, atpasakojimų, animuotų video panaudojimo ir kūrimo, komandinių situacinių žaidimų, rašto darbų, aktyvaus klausimo, projektų metodo taikymo vienai pamokai ar ilgalaikių projektų kūrimo.

Apibendrinant galima teigti, jog mokytojas pats renkasi mokomąją literatūrą, darbo metodus, darbo stilių, siekdamas ugdyti mokinių kalbines kompetencijas, vertybines nuostatas, sąmoningumą, plėtodamas bendravimo ir bendradarbiavimo kultūrą, taip pat mokytojas renkasi nuotolinio mokymo metodus bei priemones pagal mokinių amžių, gabumus, sąmoningumą, vertybines nuostatas.

Išryškinus anglų kalbos mokymo ypatumus, tikslinga apžvelgti nuotolinio mokymosi metodus ir jų panaudojimo galimybes mokymesi. [32]

1.3.2. Nuotolinio mokymo ir mokymosi taikymas anglų kalbos pamokose

Kaip nurodo R. Vilkonis, A. Targamadžė, I. Borisenko [23], priklausomai nuo naudojamo komunikavimo būdo, išskiriami šie nuotolinio mokymosi metodai:

- sinchroninis,
- asinchroninis,
- multi-dimensinis,
- pseudo-sinchroninis.

Sinchroninis nuotolinis mokymasis. Šis metodas remiasi mokytojo ir mokinio sinchronine komunikacija. Komunikavimo priemonėmis (vaizdo konferencijos,) imituojamos tradicinio mokymosi veiklos (paskaita, seminaras, konsultacija). Naudojami ir nauji virtualiosios erdvės mokymosi metodai. Privalumai – operatyvi komunikacija, trūkumai - mokiniai turi prisitaikyti prie mokymosi laiko bei mokymosi spartos. Taigi, sinchroninis mokymasis yra efektyvus, o problema – visiems tinkamas tvarkaraštis.

Asinchroninis nuotolinis mokymasis. Mokiniai mokosi savarankiškai, komunikuoja su mokytoju asinchroniškai (užklauso ir atsakymo laikai gali skirtis). Naudojamos asinchroninio komunikavimo priemonėmis (e. paštas, forumai, socialiniai tinklai, ...) paremtos mokymosi veiklos. Privalumai – galimybė mokytis patogiu laiku ir sparta, trūkumai – neoperatyvi komunikacija. Taigi, asinchroninis mokymasis patogus užimtiems žmonėms, problema –kokybė, motyvacija.

Labai skiriasi besimokančiųjų poreikiai, mokymosi tikslai, sąlygos, galimybės, motyvacija. Vieni nori mokytis klasėje, kiti – kokioje nors kitoje vietoje. Vieniems patogus sinchroninis mokymasis, kai galima iš karto viską išsiaiškinti, klausti ir diskutuoti, o kitiems labiau tinka asinchroninis mokymasis dėl jų charakterio, būdo savybių.

Multi-dimensinis mokymasis. Mokymąsi reikia organizuoti taip, kad mokiniai galėtų individualiai pasirinkti mokymosi vietą, laiką ir spartą. Pavyzdžiui, mokytojas dirba klasėje, veda pamoką, ją transliuoja į internetą ir daro vaizdo įrašą. Vieni mokiniai dalyvauja akivaizdžiai, kiti prisijungia virtualiai. Kas negali dalyvauti pamokoje, peržiūri vaizdo įrašą po pamokų.

Pseudo-sinchroninis mokymasis. Sinchroninis mokymasis yra efektyvesnis. Mokiniam, negalintiems prisitaikyti prie įprasto sinchroninio mokymosi pagal tvarkaraštį, jį keičia pseudo-sinchroninis mokymasis, kai sinchroninis procesas išsitiesia laike, jis yra imituojamas. Pavyzdžiui, peržiūrėjus vaizdo įrašą, prašoma išsakyti nuomonę vykusiose diskusijose, atsakyti į pamokoje užduotus klausimus, kitu laiku sudalyvauti apklausose ir pan. [24]

Minėti nuotolinio dėstymo metodai taikomi universitetuose, kolegijose, tačiau, mokykla, skiriasi nuo universiteto pirmiausia tuo, kad ten ugdomi vaikai, paaugliai, kurių fiziologiniai, psichologiniai

mokymosi aspektai skiriasi nuo suaugusiųjų mokymosi poreikių, spartos, vertybių, galimybių. Pirmiausia, dėstymas universitete orientuotas į akademinį dėstymą, profesinių žinių ir gebėjimų ugdymą konkrečioje srityje, o mokymas mokykloje orientuotas į bendrųjų gebėjimų ugdymą.

Mokykloje anglų kalbos pamokose yra įmanomas sinchroninis ir asinchroninis nuotolinis mokymas, parinkus tinkamą mokymui virtualią mokymo aplinką, kurioje būtų talpinama visa reikalinga mokymosi medžiaga, žinių vertinimo priemonės, mokymosi proceso stebėjimas ir nuolatinė kontrolė, bendravimo priemonės, tokios kaip elektroninis paštas, forumai, diskusijos.

Mokytojui labai svarbu parinkti tinkamą mokymo medžiagą, ją patraukliai pateikti besimokančiajam, užtikrinti, kad mokinys jaustųsi saugus ir nuolat gautų grįžtamąjį ryšį apie daromą pažangą, tobulintinas sritis. [32]

1.3.3. E. mokymosi medžiagos paruošimo principai

Mokytojui norint kokybiškai parengti elektroninę mokymosi medžiagą, reikia puikiai išmanyti IT pagrindinius principus, žinoti ISO standartus, mokymosi objektų kūrimo principus, anglų kalbos mokytojas turi mokėti naudoti tokias programėles, kaip H5P, Scratch, Canvas, Ed Puzzle. Tekstai, paveikslukai, garso ir vaizdo įrašai, animacijos elementai gali tapti puikiais mokymosi objektais, jei parengiami tinkamu formatu.

Anot A. Targamadžės, elektroninėje knygoje medžiaga kartais išdėstoma hierarchiškai, o pateiktyje pateikiama medžiagos santrauka, pritaikyta ją panaudoti pamokos metu. Atvaizduojamos medžiagos tipai gali būti įvairūs: statiniai ar dinaminiai elementai, garso ar vaizdo įrašai, diagramos. E. mokymosi aplinka leidžia naudoti daug žiniasklaidos elementų: vaizdo įrašus, įvairias diagramas, realaus laiko skaičiuokles, pateiktis, nuotraukas, garsus ir kitą medžiagą. E. mokymosi sistemos valdymas skiriasi priklausomai nuo sistemos lygio. Paprastesnės sistemos reikalauja geresnių kompiuterinio raštingumo įgūdžių, o sudėtingesnių sistemų valdymas dažnai yra paprastesnis. [25]

D. Rutkauskienė atvirojo nuotolinio mokymosi modelį išanalizavo panaudodama „Daugiasluoksnės ruletės“ principą, kuriame laikomasi vaizdumo, sąmoningumo ir aktyvumo, prieinamumo, nuoseklumo, teorijos ir praktikos ryšio principų. [26] Mokytojas, kurdamas savo pamokas virtualioje mokymosi aplinkoje, turi laikytis būtent šitų principų. Mokinys turi turėti galimybę medžiagą peržiūrėti, tam galima įkelti savo video į youtube kanalą, pasidalinti nuoroda, ją įkelti į VMA, taip pat labai naudingi yra skenuoti elektroniniai vadovėliai, medžiaga pateikta skaidrėse. Kūrybingas mokytojas gali paskatinti savo mokinius taip pat kurti mokomąją medžiagą, ją dalintis su klasės draugais, čia labai tiktų projekto metodas.

1.3.4. Mokinių žinių vertinimas ir mokinių savirefleksija

R. Dukynaitė, remdamasi J. Rosewell kokybine vertinimo paradigma, teigia, kad mokinio asmeninė pažanga yra įvykęs pokytis akademinėje, socialinėje, emocinėje asmens gyvenimo srityje. Kai kalbama apie įgytų žinių ir gebėjimų visumą fiksuotu laiku, kurį galime pamatuoti ir palyginti su Bendrosiose programose numatytais siekiniais, turima omeny rezultatus. Aptariant pasiekimus, svarbus dar vienas komponentas – įgūdimas atlikti užduotį tam tikru lygiu, jis atskleidžia atliktos užduoties kokybę, taigi pasiekimai susideda iš pažangos, rezultatų bei įgūdimo lygio. [27]

Tai yra gana naujas netradicinis požiūris į mokinio pasiekimus bei asmeninę pažangą. Tik tai suvokęs mokinys bei mokytojas, gali tobulinti savo mokymosi procesą bei jo rezultatus. Mokytojai, dirbdami

virtualioje mokymosi aplinkoje, dažniausiai ir vertinimo sistemą perkelia iš tradicinio mokymosi būdo. Testais matuojami mokinių pasiekimai, bet pažvelgus į vertinimą per naująją paradigmą, vertinimo suvokimą galima būtų praplėsti ir įvesti savirefleksijos būtinybę, kai darbus vertina ir mokytojas, ir mokinys, ir galiausiai vedamas vidurkis, tokiu būdu mokinys mokomas objektyviai pažvelgti į savo pasiekimus tarsi iš šalies. Vertinimo sistemoje turi atsispindėti ir mokinio pastangų, aktyvumo vertinimas per aktyvumo balą ar papildomus taškus prie testo, tai motyvuoja laiku ir sistemingai atlikti darbus. Žmogiškumo, nuoširdumo principas turi būti išlaikomas, bet jokių būdu negalima pasiduoti nuolaidžiavimui. Mokinys turi jausti atsakomybę už savo rezultatus.

1.3.5. Virtualių testų rengimas ir taikymas

Virtualioje aplinkoje mokytojas turi daug galimybių kurti virtualius mokymosi testus su keliais pasirinkimais, galima testuoti ir mokinio rašytinius gebėjimus, užduodant jam parašyti kūrybinius darbus, rašinius, laiškus ar dienoraštį, jei tikrinami kalbėjimo įgūdžiai, mokiniai gali tai daryti sinchroniniu būdu, arba pateikdami įrašytos kalbos audio įrašą, siųsti mokytojui video vaizdą su garsu, rašyti animuotą pasaką. Galimybių spektras platus ir tai labai daug priklauso nuo mokytojo galimybių. Problema, jog internete beveik nėra nemokamų anglų kalbos testų, todėl mokytojas juos turi kurti pats, tie testai, kurie pateikiami vadovėlyje ir naudojami keletą metų, mokiniams nebetinka, nes kyla akademinio nesąžiningumo rizika, todėl elektroninėje erdvėje tinka tiek tie testai, kurie yra švieži, dar niekam nebuvo naudojami ir kiekvienai klasei turi būti pateikti skirtingi, kad nekiltų noro nusirašyti vienas nuo kito.

1.4. Pirmo skyriaus išvados

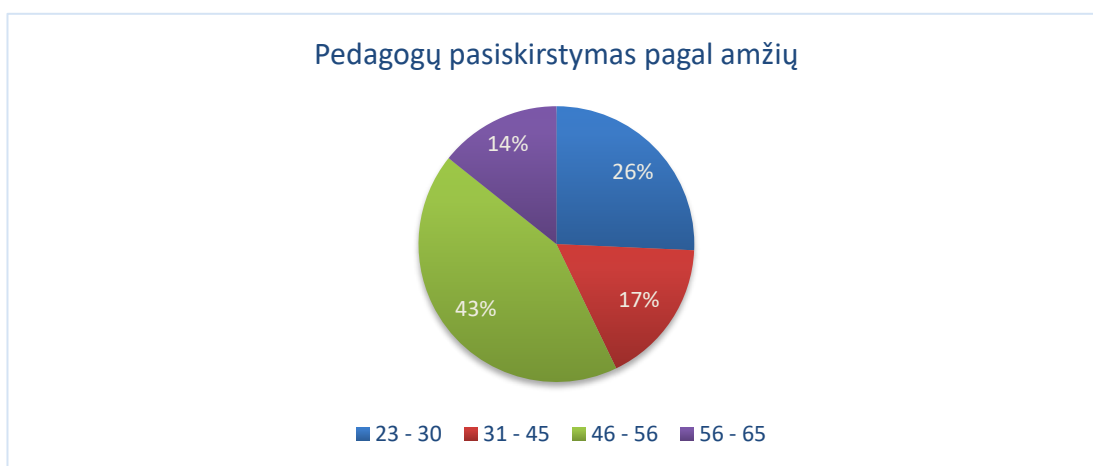
1. Apžvelgus anglų kalbos didaktikos struktūrą ir veiklas, kurias galima realizuoti pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose, mokymo turinį, taikomus tradicinius ir netradicinius metodus, anglų kalbos mokymo tikslas – įgyti ne tik komunikavimo, bet ir kultūrinę kompetencijas. Didelis dėmesys skiriamas ilgalaikiam išmokimui per nuolatinį kartojimą. Pamokų metu bendraujama angliškai, taikomi tradiciniai metodai (pasakojimas, pokalbis, dialogai, gramatikos užduočių atlikimas ir kt.) bei aktyvaus mokymosi metodai (projektai, darbas grupėse, vaidmenų žaidimai, darbas su el. šaltiniais ir kt.).
2. Išanalizavus sinchroninį, asinchroninį, multidimensinį bei pseudosinchroninį mokymo būdus, mokykloje yra įmanomas sinchroninis ir asinchroninis nuotolinis mokymas, parinkus mokymui tinkamą virtualią mokymo aplinką, kurioje būtų talpinama visa reikalinga mokymosi medžiaga, žinių vertinimo priemonės, mokymosi proceso stebėjimas ir kontrolė, bendravimo priemonės, tokios kaip forumai, diskusijos, grupinis bei individualus darbas.
3. Nuotolinis anglų kalbos mokymasis turi daug neišnagrinėtų sričių, dar nėra moksliskai išnagrinėta ir pagrįsta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika, trūksta metodinių pranešimų, patirties sklaidos, seminarų ta tema.

2. Virtualiosios nuotolinio anglų kalbos mokymo priemonės

2.1. Susistemintos nuotolinio anglų kalbos metodikos naudojimo poreikio tyrimas

Dirbant nuotoliniu būdu pastebėta, jog mokytojai naudoja skirtingas nuotolinio mokymo metodikas, mokyklose dažnai administracija leidžia naudoti skirtingus virtualaus mokymo įrankius, interaktyvias programėles, patys dalykų mokytojai dažnai blaškosi tarp skirtingų virtualių mokymosi aplinkų, išbando naujas programėles, kas skatina jų technologinę pažangą, bet efektyvaus ugdymo užtikrinimui turi būti parinkta viena virtuali mokymosi aplinka, patogi visai mokyklai ir jos mokytojų bendruomenei, todėl buvo atliktas kiekybinis tyrimas, kurio tikslas - išsiaiškinti anglų kalbos mokytojų IKT žinių kompetencijas, išanalizuoti nuotolinio anglų kalbos mokymo(si) susistemintos metodikos naudojimo *Google classroom* ir *Google meet* poreikį bei dalinimąsi gerąja metodikos patirtimi. [25, 28]

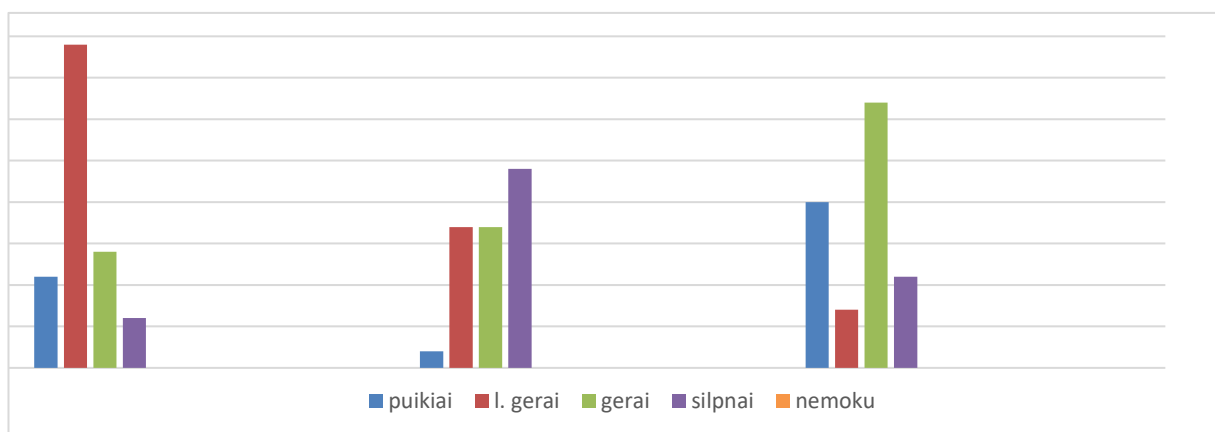
Apklausoje dalyvavo 70 Kauno miesto anglų kalbos mokytojų, dirbančių arba mišriu, arba tik nuotoliniu būdu. Anketavimas vykdytas gyvai.

1 pav. Pedagogų pasiskirstymas pagal amžių

Diagrama rodo, jog daugiausia tyrime dalyvavo vidutinio mažiaus anglų kalbos mokytojų, beveik trečdalis mokytojų yra gana jauno amžiaus.

Mokytojams buvo užduotas klausimas, kaip gerai jie moka dirbti su Google classroom.

2 pav. Darbas su Google classroom

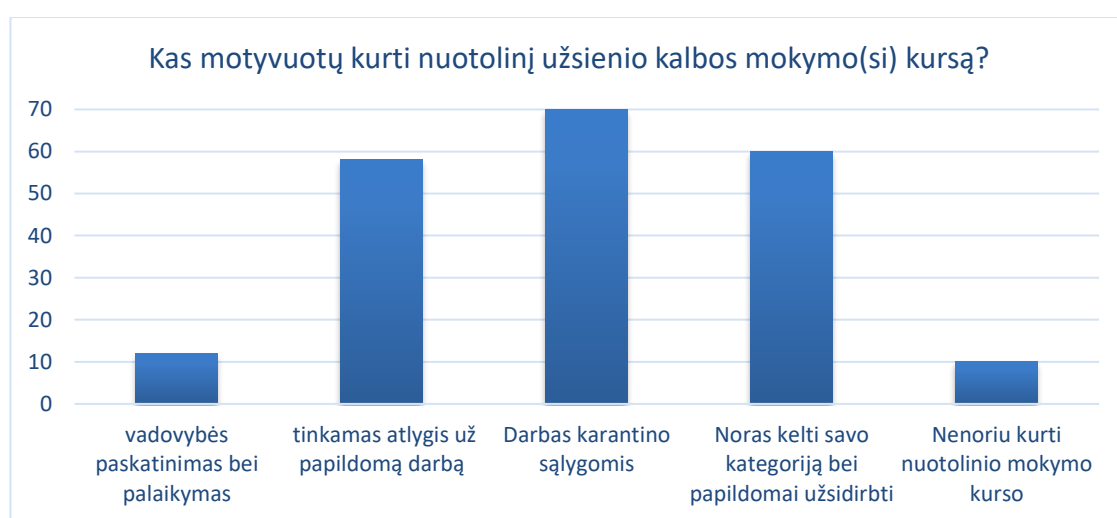
Iš paveikslo matome, jog dauguma mokytojų savo gebėjimą dirbti kompiuteriu vertina gerai, tik mažiau nei trečdalis mokytojų moka dirbti Google classroom programa, tą programą yra naudoję savo mokykloje arba iš viso nėra dirbę su minėta programa.

Mokytojų buvo paklausta, ar jie norėtų savo dalyką dėstyti *Google classroom* bei *Google meet*.

Tyrimas parodė, jog beveik visi apklausoje dalyvavę mokytojai pageidautų savo dalyką dėstyti virtualioje mokymosi aplinkoje *Google classroom*, o sinchronines pamokas organizuoti su vaizdo konferencijų įrankiu *Google meet*.

Paklausus mokytojų, ar jaučia psichologinį diskomfortą dirbdami kompiuteriu, beveik pusė respondentų teigia, jog vis dar jaučiasi nedrąsiai dirbdami kompiuteriu ir jiems reikėtų geresnių darbo su informacinėmis technologijomis įgūdžių.

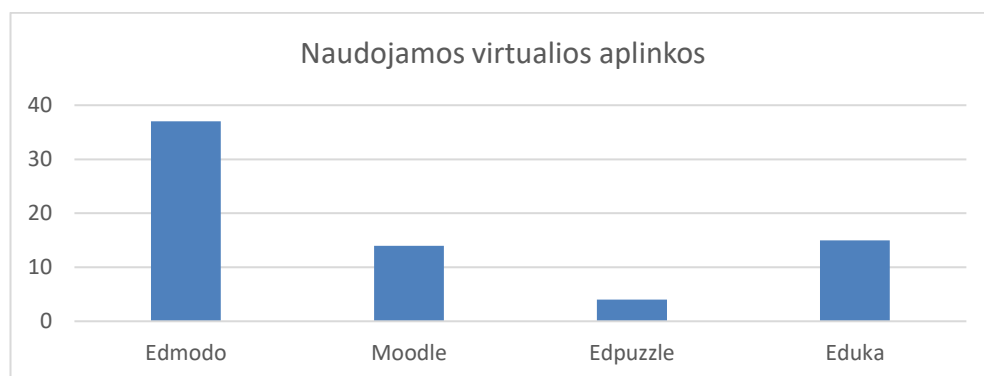
Kas motyvuotų kurti nuotolinį užsienio kalbos mokymo(si) kursą?

3 pav. Kas motyvuotų kurti nuotolinį užsienio kalbos mokymo(si) kursą?

Pagrindiniai motyvatoriai kuriant nuotolinį užsienio kalbos kursą būtų darbas karantino sąlygomis, noras kelti savo turimą pedagoginę kategoriją bei solidus atlygis už papildomą darbą, ir tik septintadalis apklaustų respondentų nenorėtų kurti savo virtualaus mokymosi kurso.

Kokias tinkamas virtualias mokymo aplinkas užsienio kalbai mokytis žinote? Kurias iš jų naudojate savo mokykloje ar privačioms pamokoms?

4 pav. Kokias tinkamas virtualias mokymo aplinkas užsienio kalbai mokytis žinote?

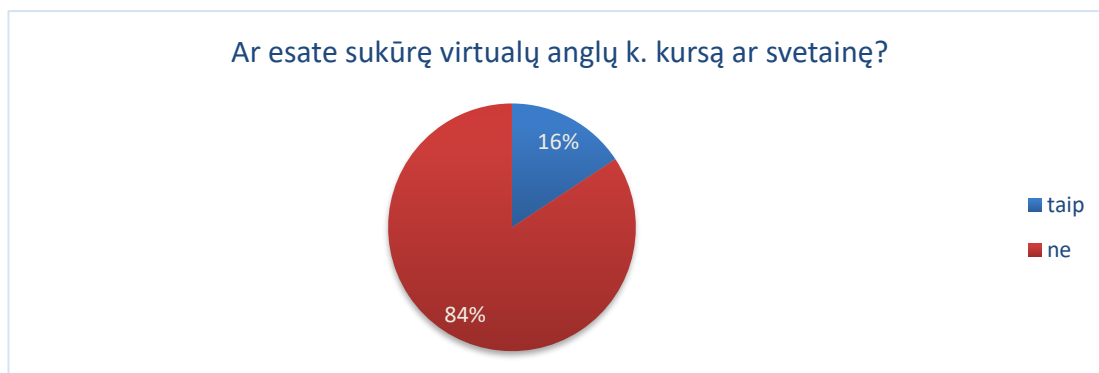
Apklausa parodė, jog dauguma mokytojų savo pamokose naudoja virtualią mokymo aplinką - *Edmodo*, ketvirtadalis respondentų naudoja *Moodle* bei *Eduka*.

Viena iš sinchroniam mokymui tinkamų programų skirtų įvairių dalykų mokymui yra *Google meet*. Tai nemokama sinchroniam mokymui tinkama priemonė, kuri gali būti naudojama šalia virtualios mokymo aplinkos *Google classroom*. Abiejų programų dėka galima kurti sklandų sinchroninių ir asinchroninių pamokų kūrimo procesą, galima kurti interaktyvias pamokas, pristatyti projektus, kurti grupines, porines ar individualias užduotis. Tai programa skatinanti mokinių kūrybiškumą, parodanti, kad žinių įgijimas gali būti tarsi smagus gyvas bendravimas, tik virtualioje erdvėje. Tai priemonė, kuri leis bet kurio dalyko mokymosi procesą padaryti įdomesniu ir kūrybiškesniu. Norint dirbti novatoriškai būtina užmegzti bendravimu bei bendradarbiavimu grįstą aplinką, kurioje mokiniai, sėkmingai įvaldę programos naudojimo galimybes, gebės patys darniai dirbti, laiku komunikuoti su mokytoju, atsiskaityti darbus, mokiniai tiesiogiai filmuoja ir pristato kūrybinius darbus, vyksta gyvos diskusijos, debatai, taip pat organizuojamos rajoninės olimpiados meet tiesioginių transliacijų metu.

Google meet ne tik vyksta tiesioginės sinchroninės pamokos, bet ir galima filmuoti pamokas, jas įrašyti ir pasidalinti video įrašais *google classroom* aplinkoje. Beje, mokytojas *meet* pagalba gali ir vienas įrašyti vaizdo pamokas ir jas gali patalpinti *VMA Google classroom* aplinkoje, vaizdo įrašai naudojami asinchroniam mokymuisi. Kas dar labai pagyvina *meet* naudojimą, tai į *Google for Education* paketą integruotos kitos programėlės tokios, kaip *jamboard* – balta lenta, video dalijimosi kokybė užtikrinama tik vienintelėje virtualių konferencijų rengimo programoje, būtent – *Google meet*, palaiko 1080 p HD video ryškumą. Tai vienintelė tokia programa, kuri sėkmingai gali būti naudojama įvairių profilių mokyklose, universitetuose, medicinoje, karo pramonėje, verslo srityse.

Google meet yra viena naujausių vaizdo konferencijų priemonių, į rinką išleista 2020 metais, Europos Sąjungos šalyse tai viena populiariausių vaizdo konferencijų priemonių, naudojama universitetuose bei mokyklose, *google* produktas gali būti naudojamas be amžiaus apribojimo – todėl priemonė tinka tiek pradinukui, tiek abiturientui, tiek studentui, aišku, ši vaizdo konferencijų priemonė dėl savo patogumo bei kainos gali būti patraukli ir verslo sektoriui.

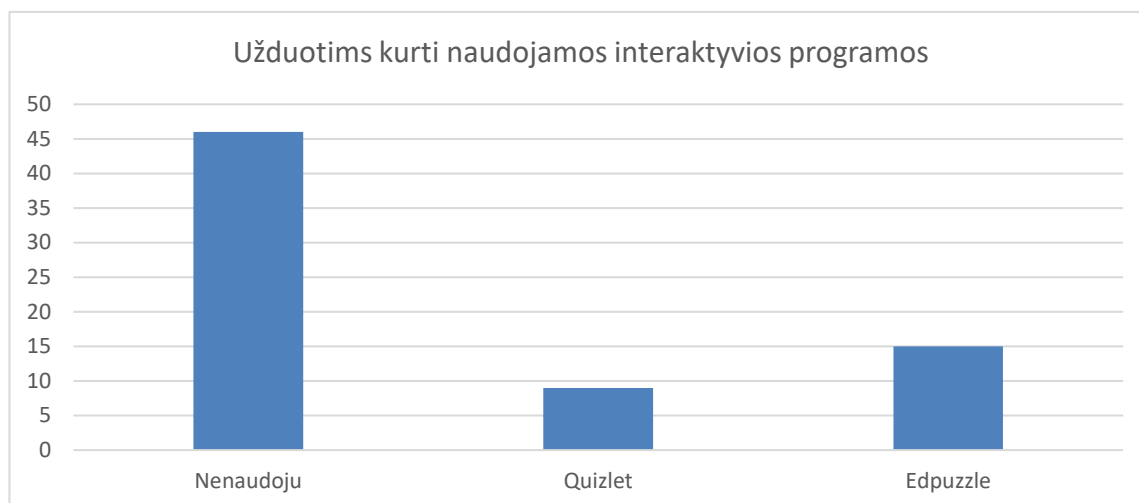
Ar esate sukūrę savo virtualų anglų kalbos mokymo kursą ar svetainę?

5 pav. Ar esate sukūrę savo virtualų anglų kalbos mokymo kursą ar svetainę

Dauguma apklaustųjų mokytojų nėra sukūrę savo virtualaus mokymo kurso ar svetainės.

Kokias interaktyvias programas naudojate užduotims kurti?

6 pav. Kokias interaktyvias programas naudojate užduotims kurti?

Paklausus, kokias interaktyvias programas naudoja anglų kalbos mokytojai užduotims kurti, dauguma respondentų nenaudoja jokių interaktyvių programų, tik nedidelė dalis mokytojų naudoja interaktyvias programėles, tokias kaip *Quizlet* bei *Edpuzzle*.

„Ar turite galimybę bendradarbiauti su IKT specialistais?“

Paklausus mokytojų apie tai, ar jų mokykloje suteikiama galimybė bendradarbiauti su IT specialistais, tai 99 proc. mokytojų teigia, jog tokią galimybę savo mokykloje turi, ir tik vienas procentas respondentų nurodė, jog bendradarbiavimas su IT specialistais jiems yra neprieinamas jų darbovietėje. Kai kurie mokytojai nurodė, jog bendradarbiavimą su IT specialistais jie vertina kaip nepakankamą.

„Ar mokate kurti internetinius puslapius, programuoti?“

97 proc. tyrimo dalyvių nurodė, jog jie nemoka kurti internetinių svetainių ar programuoti ir tik 3 proc. mokytojų atskleidė, jog moka kurti internetines svetaines, programuoti. Dauguma mokytojų neturi programavimo įgūdžių, nemoka kurti internetinių svetainių savo mokomojo dalyko medžiagos talpinimui, todėl toks įgūdis jiems būtų reikalingas.

Respondentams buvo užduotas klausimas „Ar esate girdėję apie susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką?“

Dauguma respondentų nėra girdėję apie susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, todėl šitoje vietoje galima būtų padėti mokytojams, sukuriant internetinę svetainę, kurioje mokytojai rastų patarimų, kaip organizuoti nuotolines anglų kalbos pamokas bei kokius metodus pasirinkti sinchroniniam bei asinchroniniam mokymui/si.

Paklausus respondentų, ar norėtų dirbti pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, tai beveik visi mokytojai norėtų dirbti pagal šią metodiką, todėl tai yra pagrindinis motyvatorius pasidalinti darbo patirtimi, sukuriant internetinę svetainę, naudojant svetainių kūrimo įrankį *Google sites*.

Respondentams buvo iškelta sąlyga „Jeigu sutikote dirbti pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką *Google classroom* bei *Google meet*, ar sutiktumėte pasidalinti gerąją tos metodikos patirtimi“. Apklausą parodė, jog beveik visi respondentai sutiktų dirbti pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką bei norėtų dalintis gerąją tos metodikos patirtimi.

Minėta apklausa leidžia daryti išvadą, jog sėkmingam anglų kalbos nuotoliniam mokymui reikia parinkti tokią mokymo aplinką, kuri būtų lengvai ir paprastai valdoma, jog ji būtų patogi tiek mokiniams, tiek mokytojams, jog aplinkos naudojimas taptų savaime suprantamu dalyku ir neapsunkintų nei mokymo, nei mokymosi proceso. Mokiniai turi žinoti ir suprasti, kokiais metodais mokytojas juos moko, kodėl vieni ar kiti metodai ir mokymosi veiklos yra naudojami, kad mokiniai pasiektų kuo geresnių mokymosi rezultatų. O mokytojas turi jaustis drąsiai ir užtikrintai pasirinkdamas vienus ar kitus mokymo metodus, veiklas ar užduotis. Mokytojų ir mokinių darbo palengvinimui ir mokymo/si proceso efektyvumui ir bus aprašomas nuotolinio mokymo metodikos taikymui sukurtas metodikos taikymo modelis, susidedantis iš virtualių priemonių sinchroninių ir asinchroninių pamokų vedimui tikslingo pasirinkimo, iš nuotolinio anglų kalbos mokymo/si metodikos aprašymo bei internetinės svetainės mokytojams realizavimo, kur mokytojai gali rasti patarimų, kaip naudoti vieną ar kitą nuotolinio mokymo metodą ar kokias užduotis parinkti, kad mokymosi procesas būtų efektyvus, įdomus ir įtraukiantis bei kad mokytojas jaustųsi kuo mažiau apkrautas darbų gausa. Mokytojas turi jaustis saugiai ne tik dirbdamas savo tiesioginį darbą, kurdamas užduotis ar projektuodamas būsimas darbinės veiklas, atsiskaitymus, metodikos integravimas turi tapti kūrybinio proceso dalimi, mokytojas gali sujungti pasiūlytus sinchroninio ar asinchroninio mokymo metodus, sukurti naujus. Metodikos taikymo modelis išsiskiria savo paprastumu, aiškumu, praktikoje išsigrįnintais komunikaciniais bei imersiniais metodais, užduočių įvairove bei kūrybiškumo, naujumo skatinimu.

2.2. Anglų kalbos nuotoliniam mokymui tinkamų virtualių priemonių parinkimas

Anglų kalbos mokytojams siūloma naudoti Google for Education nuotolinio mokymo organizavimui tinkamą platformą – *Google meet*, skirtą vaizdo konferencijų transliavimui ir *Google classroom* sistemą, skirtą asinchroniniam mokymui, medžiagos talpinimui, mokinių vertinimui ir grįžtamojo ryšio užtikrinimui.

Vėliau mokytojams teikiamos nuotolinės konsultacijos, mokoma instaliuoti *Google classroom* ir *meet* programėles, parodomi tų programų dažniausiai naudojami įrankiai pamokos medžiagos kūrimui, pateikimui, vertinimui, išmokstama Google kalendoriuje susikurti vaizdo konferencijų nuorodas. Būtina kuo skubiau gerinti situaciją ir atsižvelgti į mokinių ir mokytojų psichologinę savijautą, palengvinti jų kasdieninį darbą parenkant vieną funkcionalę VMA.

2.3. Tinkamiausios VMA parinkimas, palyginus tris mokymosi aplinkas - *Edmodo*, *Google classroom* bei *SeeSaw*

Lentelėje palyginami visų trijų mokymosi aplinkų funkcionalumai pagal kriterijus, tokius kaip programos diegimo, instaliavimo ar licencijos poreikis, pritaikymą operacinėms sistemoms, dalyvių kiekį, sinchroninio bei asinchroninio bendradarbiavimo galimybes, įrašymo galimybes, programų susiejimą su virtualiomis debesų talpyklomis, interaktyvumo lygį, medžiagos talpinimo, vertinimo įrankių pasirinkimą, kurso archyvavimo ar eksportavimo galimybes, buvo žiūrima, kokių standartų laikomasi, kuriant mokymosi turinį.

1 lentelė. Edmodo, Google classroom bei Seesaw palyginimas

Charakteristika - kriterijai, pagal kuriuos vertinama VMA	„Edmodo“	„GoogClassroom“	„SeeSaw“
Nemokama (ar reikalinga licencija)	Nemokama	Nemokama	Nemokama
Diegimo poreikis ir sudėtingumas	Nereikia diegimo	Veikia naršyklėje. Kompiuteryje įdiegti nereikia, Android ir IOS reikia atsisiųsti ir įdiegti	Nereikia diegti. Prisijungiama užsiregistravus su el. paštu. Taip pat yra galimybė prisijungti prie įvairių įrenginių - planšetų, mobiliųjų prietaisų, kompiuterius.
Tinkamumas operacinėms sistemoms Windows, MacOS, Linux, ChromeOS, Android	Veikia su visomis operacinėmis sistemomis	Veikia su visomis operacinėmis sistemomis	Veikia su visomis operacinėmis sistemomis
Prieiga internete	Taip	Taip	Taip
Prieiga mobiliaisiais įrenginiais	Taip	Taip	Taip
Maksimalus dalyvių kiekis	Ribotas	Neribojamas	Neribojamas
Galimybė susieti su Padlet	Nėra	Yra	Nėra
Galimybė susieti su Edpuzzle	Nėra	Yra	Yra
Valdymo patogumas	Valdyti lengva	Valdoma lengvai	Lengvai valdoma
Asinchroninio bendravimo galimybė (kokios priemonės)	Galimybės ribotos	Yra. Sraute galima rašyti pranešimus, pasirinkus mokinio ar mokinių paštus, komentarus prie kiekvienos užduoties individualiai ir grupėje.	Yra galimybė rašyti tiek asmenines žinutes, tiek visai grupei.
Charakteristika	„Edmodo“	„GoogClassroom“	„SeeSaw“
Sinchroninio bendravimo galimybė (kokios priemonės)	Nėra	Yra. Sraute yra matoma tam kursui suformuota googmeet nuoroda. Nemokamoje versijoje yra apribojimas googmeet dalyvių skaičiui iki 100.	Nėra
Yra tekstinis redaktorius, jo patogumas	Yra keletas pagrindinių (teksto dydis, bold, italic)	Yra tekstinis redaktorius	Taip, yra. Mokomoji medžiaga sukuriamą, pateikiama, ir atlikta - atsiunčiama pataisymui. Parsisiųsti pateiktų užduočių nereikia. Jos toje pačioje aplinkoje ir taisomos, ir komentuojamos.
Galimybė talpinti tekstinius dokumentus (kokiais formatais)	Taip (pdf, ppt, jpg, doc ir kt)	Yra (pdf, ppt, Jpg, png, doc, exe ir kt..)	Yra (jpg, png, PDF, mp4, mov, webm, mp3, m4a, wav).
Galimybė talpinti nuorodas	Yra	Yra	Yra
Galimybė integruoti vaizdo ir garso įrašus	Yra	Yra	Yra

Charakteristika - kriterijai, pagal kuriuos vertinama VMA	„Edmodo“	„GoogClassroom“	„SeeSaw“
Charakteristika	„Edmodo“	„GoogClassroom“	„SeeSaw“
Komentarų galimybė	Yra	Yra	Yra
Galimybė vertinti darbus ir fiksuoti pasiekimus	Yra	Yra	Yra
Testų kūrimo galimybė (šablonų įvairovė)	Yra	Yra	Yra
Greitų apklausų kūrimo galimybė	Yra	Yra	Yra
Grupinio bendravimo galimybė (dalinimasis dokumentais, bendras darbas ir kt.)	Nėra	Yra	Nėra
Įžaidybinimo elementai	Taip	Yra	Yra
Galimybė kurti ir valdyti vartotojus	Taip	Yra	Yra
Galimybė kurti besimokančiųjų grupes	Taip	Yra	Yra
Galimybė prijungti išorinius vartotojus	Taip	Yra	Yra
Skirtingi vartotojų tipai (mokytojas, mokiniai, tėvai)	Taip	Yra tik mokytojas ir mokinys, tačiau galima tėvams išsiųsti laiškus arba sukurti jiems atskiras grupes	Yra
Galimybė nustatyti teises atskiriems vartotojams ar jų grupėms, tėvai kaip mokinio pasiekimų stebėtojai	Taip	Yra	Nėra
Galimybė gauti ataskaitas (pasiekimų registras)	Taip	Yra	Yra
Galimybė paskirstyti mokymosi išteklius pagal vartotojų grupes	Dalinai	Yra	Yra
Kalendorius ar/ir kitos planavimo priemonės	Yra	Yra	Yra
Pranešimai apie atliktas užduotis	Yra	Yra	Yra
Tinkamumas pagal amžių	Įvairioms grupėms	Tinka visoms amžiaus grupėms	Virtuali mokymosi aplinka, tinkama net patiems mažiausiems (priešmokyklinukams). Ypatingai - pradinių klasių mokiniams.
Kurso ar jo dalies eksportavimo/importavimo galimybė	Nėra	Yra	Nėra

Palyginus tris aplinkas, galima padaryti išvadas, jog *Google classroom* turi daugiausia privalumų, o tie **privalumai** būtų tokie:

1. Lengva naudoti, galima jungtis iš bet kurio mobilaus įrenginio ar kompiuterio.
2. Dėl lengvo naudojimo ir prisijungimo tinka visoms mokinių amžiaus grupėms.
3. Yra integruota vaizdo konferencijų priemonė – google meet, galima organizuoti grupinį darbą, išskaidant mokinius į grupes – vadinamuosius break out rooms, mokytojas gali „vaikščioti“ po grupes, stebėti ir vertinti mokinių darbą.
4. Neribojamas dalyvių skaičius, galima talpinti didelės apimties medžiagą bet kokių formatu, lengva koreguoti mokomąją medžiagą.
5. Kiekvienai klasei yra sukuriama elektroninė aplinka, kurioje mokytojas gali lengvai talpinti medžiagą, yra integruotas darbo kalendarius, galimybė bendrauti forume bei diskusijoje.
6. Aplinka tinka tiek sinchroniniam, tiek asinchroniniam mokymuisi.
Yra galimybė eksportuoti kursą.

Projektuojama virtualioji mokyklos mokymosi aplinka turi atitikti šiuos reikalavimus bei principus:

- Kuriant vieningą mokymosi sistemą gali būti panaudojami tokie nuotolinio mokymosi elementai, kurie jau buvo naudojami nuotolinio ugdymo ar kontaktinio mokymosi procese iki karantino, pvz. Tamo dienynas, integruotas mokyklinis gmail el. paštas, visa tai leidžia komunikuoti licėjaus viduje ir dalykų mokytojai gali keistis mokomąja medžiaga tarp srautų ar metodinių grupių, galima sukurti atskirą aplanką „Užduočių bankas anglų kalbos mokytojams“.
- Į virtualią mokymosi sistemą integruojami elementai, kurių dėka kuriamas, bendrinamas, atnaujinamas, konvertuojamas bei saugomas mokymosi turinys, reikalui esant gali būti rearchyvuojamas iš naujo. Tokiam darbui tinka skirtingi internetiniai ištekliai – programėlės internete, kurių pagalba sukuriamas mokymosi interaktyvus turinys, bendraujama ir bendradarbiaujama tiek sinchroniniu, tiek asinchroniniu būdais, atliekamos užduotys, kūrybiniai darbai, projektai, eksperimentai ar laboratoriniai darbai. Svarbus aspektas, kad priemonės nereikalautų papildomų finansinių lėšų, mokykla įsigyja vieningą „Google for Education“ programinį paketą, kuris darbo eigoje gali būti nuolat papildomas įvairiais įskiepiais, tokiais kaip „sąžiningumo ataskaitos“, lankomumo stebėjimo ataskaitos, kurios atsiunčiamos mokytojams tiesiogiai į gmail pašta po kiekvienos virtualios meet pamokos, mokytojas mato mokinių prisijungimo, vėlavimo duomenis, dirbtinis intelektas padeda mokytojui vykdyti lankomumo apskaitą.
- Lengvai pasiekiami prieiga per gmail pašta – integruotą kaip inžinerijoslicejus.ktu.edu. Sistema pasiekiami naudojant kompiuterį ir interneto ryšį tiek klasėje, tiek namuose ar kitoje vietoje, galima dirbti ir telefonu ar planšete.
- Sistemoje yra panaudota viena iš nuotolinio mokymosi galimybių – virtuali mokymosi aplinka Google classroom, leidžianti mokytis ir pasiekti ugdymosi turinį iš bet kur ir bet kada, o sinchroninei komunikacijai pasitelkta vaizdo konferencijų priemonė – Google meet. Beje, sinchroninės pamokos vyksta griežtai pagal licėjaus galiojančią oficialų tvarkaraštį, kuris yra talpinamas svetainėje oficialioje licėjaus svetainėje.

2 lentelė. Vaizdo konferencijų „Zoom” bei „Google meet“ palyginimas

Charakteristika	„Zoom“	„Google Meet“
Mokama (kiek)/Nemokama (ar reikalinga licencija)	Yra nemokama versija su 40 min. trukmės vaizdo konferencija bei mokama versija, paketo kaina įstaigai apie 500 Eur. metams	Yra nemokama versija be papildomų įskiepių ir mokama licencijuota versija – vienam asmeniui kainuoja apie aštuonis dolerius mėn.
Nemokamos funkcijos ir konferencijos trukmė	Nemokama versija – 40 min. Mokama versija - neribotas laikas	Papildomi įskiepai, ekrano įrašymo galimybės, bet konferencijos trukmė neribojama nei nemokamoje, nei mokamoje versijoje.
Tinkamumas operacinėms sistemoms	Tinka visoms OS	Tinka visoms OS
Integravimas į virtualias mokymosi aplinkas	Taip (pvz. Google Classroom)	Taip, gali būti integruojama kaip vidinė VMA google classroom nuoroda
Diegimo poreikis ir sudėtingumas (jeigu reikia)	Galima atsisiųsti Zoom programėlę, veikia debesijos pagrindu	Būtina yra gmail pašto paskyra, reikia susikurti gmail pašto paskyrą, tada google meet bus įdiegta viduje.
Prieiga internete	Lengvai pasiekama naršyklės pagalba	Tik turint gmail paskyrą ir iš pradžių reikia jungtis per gmail paskyrą, veikia per visas naršyklės
Prieiga mobiliuosiuose įrenginiuose	Taip	taip
Dalyvių registracijos būdai	Registruotis prie platformos būtina tik konferencijų organizatoriui – kiti dalyviai žiūrėti gali be paskyros (bet turi jungtis savo vardu ir pavarde, jei naudojama licencinė versija).	Žinant meet url nuorodą galima jungtis tiesiogiai be specialios registracijos, tik yra sąlyga, kad nuoroda gali naudotis tik įstaigos darbuotojai arba įstaigai žinomi kviešti svečiai
Maksimalus dalyvių kiekis vienu metu	Nemokamai iki 100 žmonių. Mokama versija iki 300.	250
Teisių dalyviams suteikimo galimybė	Taip	taip
Valdymo sudėtingumas	Nesudėtinga naudoti	Nesudėtinga naudoti
Konferencijos įrašymo galimybė	Taip	taip
Ekrano dalinimosi galimybė	Taip	taip
Pasidalinto ekrano įrašymas	Taip	taip
Dalinimasis dokumentais	Taip	taip
Baltos lentos naudojimas	Taip	yra
Ekrano išdėstymo patogumas, keitimo galimybė	Labai patogus (mokytojas gali pasirinkti išdėstymą)	Nėra labai patogus (kai daliniesi ekranu nematai nei savęs, nei dalyvių)
Funkcinių galimybių išplėtimas dalyvių aktyvumo automatiniam stebėjimui	Yra	yra

Kaip matome iš lentelės, abi vaizdo konferencijos – tiek *Google meet*, tiek *Zoom* – turi daug **panašumų**. O tie panašumai būtų tokie, jog abi sistemos turi nemokamas, ir mokamas versijas, tinka visoms operacinėms sistemoms, galima jungtis ir per planšetes bei mobiliuosius telefonus, tik pradžioje reikia atsisiųsti pačią programėlę. Abi programos gali būti integruojamos į virtualias mokymosi aplinkas. Dalyviams galima suteikti teises, kad jie galėtų valdyti konferenciją, abi programėlės leidžia dalintis ekranu, jį įrašyti, galima dalintis dokumentais, yra baltos lentos galimybės, nesudėtinga abiejų programų navigacija.

O kokie būtų **programų skirtumai**? Abi programos turi daug panašumų, bet yra ir keli esminiai skirtumai. Skiriasi abiejų programų kainos, *Zoom* turi labai patogų ekrano išdėstymą, mokytojas gali matyti savo dalinamą ekraną bei dalyvius vienu metu, o *google meet* – mato tik ekraną, bet nemato dalyvių, todėl tai nėra patogu, reikia jungti papildomą kompiuterį, kad galima būtų matyti mokinių langą.

Zoom programėlę galima tiesiogiai instaliuoti, veikia debesijos pagrindu, o *Google meet* yra būtina gmail pašto paskyra, tada *Google meet* bus integruota viduje. Dar vienas skirtumas – tai mokamoje *Google meet* versijoje gali jungtis neribotas dalyvių skaičius.

Pagal dalyvių veiklą būtų įmanomos tokios Google classroom funkcijos:

- Kurso kūrimas ir kurso dalyvių valdymas, redagavimas.
- Mokymosi medžiagos pateikimas bei aplinkos tvarkymas.
- Mokymosi dalyvių tarpusavio bendravimas ir bendradarbiavimas rašant žinutes ar elektroninius laiškus.
- Užduočių, apklausų, testų kūrimas, pateikimas ir mokiniams suteikiama galimybė ir prievolė tuos testus atlikti, kad būtų užtikrinamas grįžtamasis ryšys.
- Mokymosi proceso ir pažangos stebėseną

Išskiriamos tokios nefunkcinės VMA savybės:

- Lietuvių kalbos pasirinkimas aplinkai
- Nesudėtingas ir aiškus valdymas bei naudojimas
- Nemokama virtuali mokymosi aplinka mokytojui bei mokiniui, mokyklai įsigijus licencinį paketą

Projektuojama sistema turi atitikti ir šias funkcinės galimybes:

- Pateikti mokymosi medžiagą classroom aplinkoje, galima naudotis dirbant kontaktiniu būdu, o mokiniai gali kelti savo namų darbus į VMA
- Pateikti mokymosi medžiagą, kuri pasiekama ir už klasės ribų
- Mokymosi priemonės ir išteklių pasiekiami ir klasėje ir namuose
- Vykdyti bendradarbiavimą tarp mokinių.
- Vykdyti bendravimą tarp mokinių ir mokytojų
- Teikti metodinę pagalbą mokytojams ir mokiniams
- Vertinti ir pateikti vertinimą mokiniams
- Kuriant kursą svarbu tiksliai apibrėžti dalyvių funkcijas, ką atlieka mokytojas, ką atlieka mokinys.

Mokinys, kuris prisijungia prie aplinkos, mato kitus prisijungusius ir bendrauja su kitais sistemos dalyviais, redaguoja profilį savo nuožiūra.

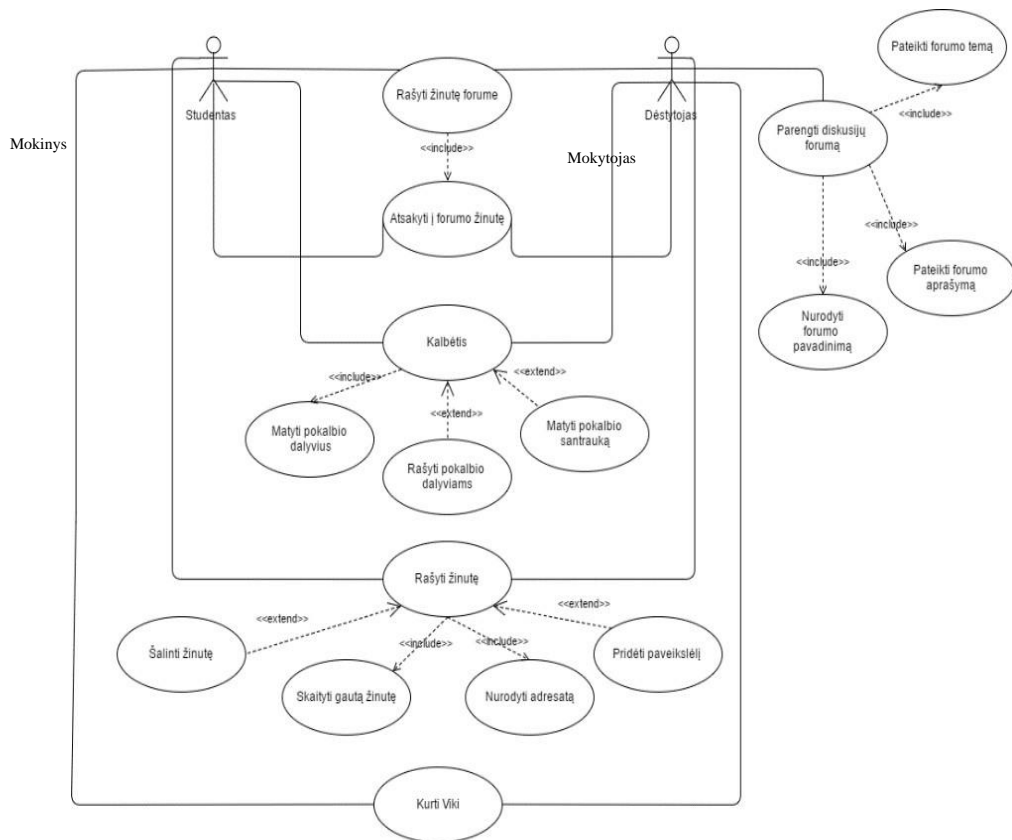
2.3.1. Mokymosi dalyvių tarpusavio bendravimas ir bendradarbiavimas Google classroom aplinkoje

Numatomi dalyviai: **mokytojas, mokinys.**

1. Mokytojas bendrauja su kitais licėjaus mokytojais, mokiniais, siunčia, gauna, šalina ir skaito pranešimus, dalyvauja diskusijose. Dalyko mokytojas sukuria ir pateikia bendradarbiavimo

užduotis, nustato atlikimo laiką, rašo individualius komentarus mokiniams vertindamas jų darbus.

2. Mokinys gali bendrauti su kitais mokiniais ir mokytojais: siunčia, gauna žinutes, jas šalina, dalyvauja diskusijose, kuria kartu su kitais mokiniais bendrą projektą, užduotį.

7 pav. Mokytojo ir mokinio bendravimo ir bendradarbiavimo PA schema

2.3.2. Užduočių rengimas, pateikimas, atlikimas ir apklausos

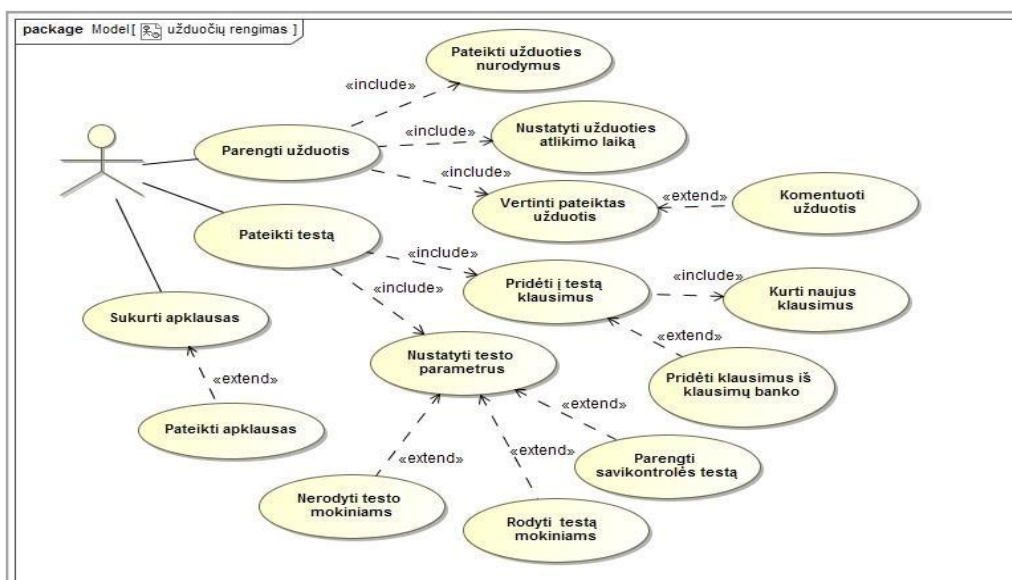
Dalyviai: mokytojas, mokinys.

Mokytojas parengia vertinamas užduotis, nustato jų atlikimo laiką, pateikia tiek vertinamus tiek savikontrolės testus, sukuria apklausas.

Mokinys gauna įvertinimus už įvairias veiklas: užduotis, testus, tačiau gali atlikti ir savikontrolės testus, atlikti apklausas bei matyti apklausų rezultatus.

Specifikacija aprašant veiksmų seką „Parašyti žinutę diskusijų forume”

Tikslas: Atlikti reikiamus veiksmus, kai norima bendrauti diskusijų forume ir tam reikia parašyti žinutę diskusijų forume.

8 pav. Mokytojo užduočių atlikimo, pateikimo ir rengimo PA diagrama

Dalyviai: Mokinys, mokytojas, sistemos administratorius

Ryšiai su kitais PA: atsakyti į gautą žinutę, parašyti komentarą ir jį išsaugoti.

Nefunkciniai reikalavimai: patraukli forumo išvaizda, nustatytas ribotas rašymo laikas, neryškus fonas, aiškus tekstas (atitinkamo šrifto tik Times new roman, 12 dydis), limituotas žinutės ilgis iki 500 simbolių, nesudėtingai įkeliamas darbinis failas.

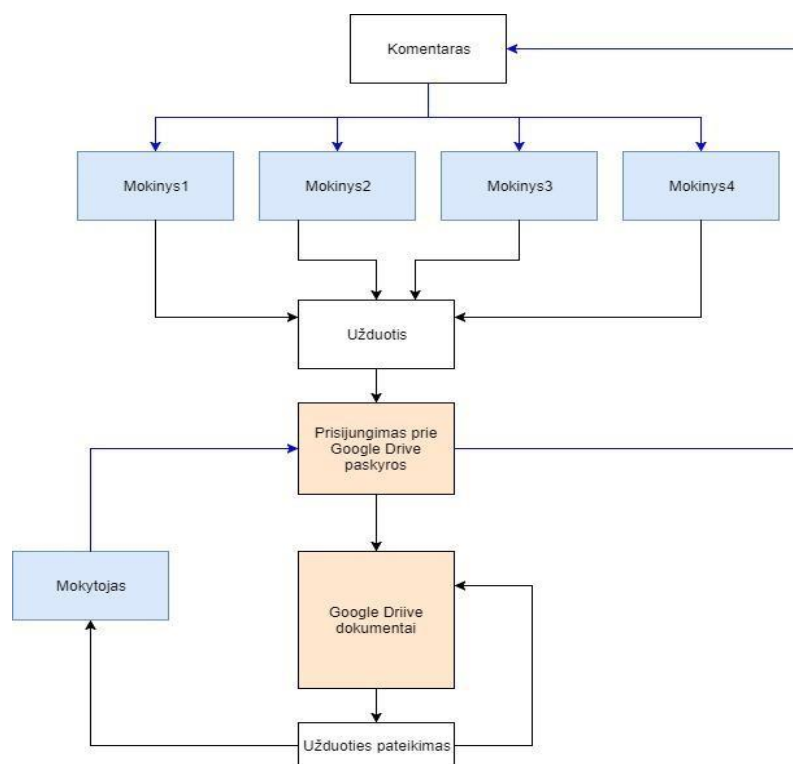
Prieš sąlyga: dalyvis turi būti būtinai registruotas kurse *Google classroom* per vardas.pavarde@inžinerijoslicejus.ktu.edu paskyrą, dalyvis turi būti prisijungęs prie sistemos, turi būti sukurtas ir atidarytas forumas, dalyvis neturi būti "juodame sąrašė", kurį gali valdyti mokytojas.

Sužadinimo sąlyga: Forume ant atitinkamos žinutės paspaustas mygtukas "atsakyti", forume paspaustas mygtukas "Sukurti"

Posąlyga: Žinutė patalpinta forume

Pagrindinis scenarijus: 1) parodyti teksto langą; 2) rašyti teksto žinutę; 3) Jei reikia, pridėti paveikslą ar įkelti aktyvią nuorodą; 4) Jei norima, nurodyti pavadinimą; 5) spausti mygtuką siųsti; 6) patalpinti pranešimą forume; 7) parodyti pranešimą apie sėkmingai išsiųstą žinutę.

Alternatyvus scenarijus: Būtina būti prisijungus prie sistemos

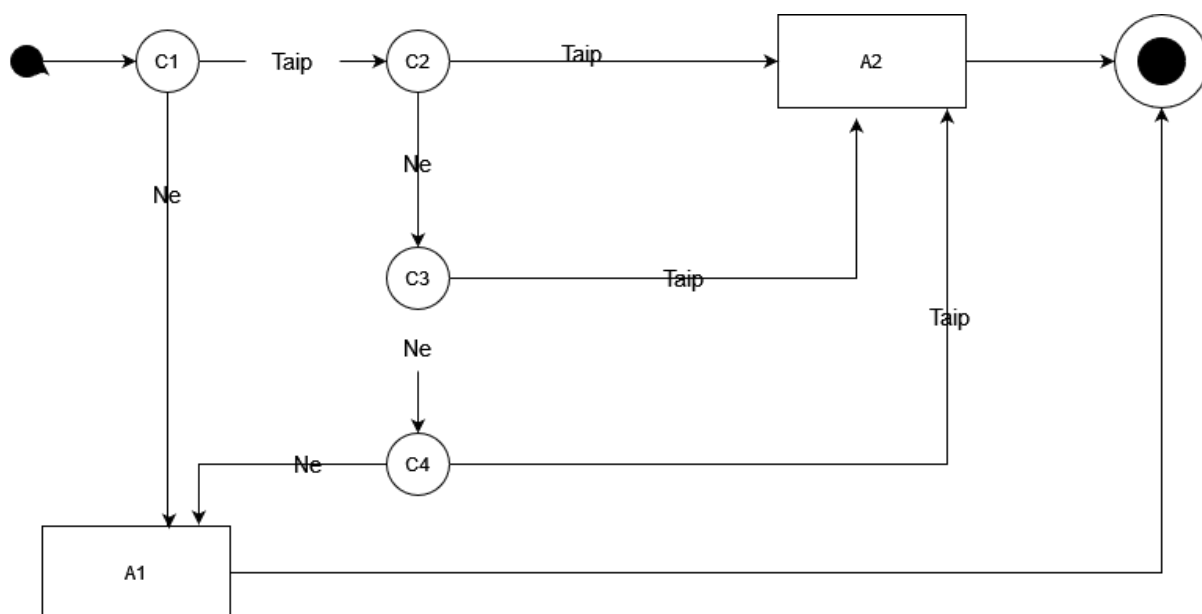
9 pav. Mokytojo ir mokinio bendravimo ir bendradarbiavimo schema, prisijungus prie Google drive paskyros

Mokytojas pirmiausia turi susikurti savo kursą *Google classroom* aplinkoje, o susikūrus klasių aplankus ir prijungus mokinius, galima talpinti mokomąją medžiagą kiekvienai pamokai, medžiaga talpinama atsižvelgiant į pamokos temą, klasę, mokinių gebėjimus, praeitos temos išmokimą, remiamasi nuoseklumo, sistemingumo, nuolatinio kartojimo principais, siekiant, kad mokiniai maksimaliai išmokytų temą.

Apžvelgus sinchroninį, asinchroninį, multidimensinį bei pseudosinchroninį mokymo būdus, mokykloje yra įmanomas sinchroninis bei asinchroninis nuotolinis mokymas, parinkus mokymui tinkamą virtualią mokymo aplinką, kurioje būtų talpinama visa reikalinga mokymosi medžiaga, žinių vertinimo priemonės, mokymosi proceso stebėjimas ir kontrolė, bendravimo priemonės, tokios kaip forumai, diskusijos, grupinis bei individualus darbas – šiame darbe ir bus parodoma, kaip VMA *Google classroom* įmanoma organizuoti sklandžias mokinių amžių ir suvokimo lygį atitinkančias sinchronines bei asinchronines pamokas.

2.3.3. Sinchroninio ar asinchroninio mokymo/si būdo parinkimas

Kokį mokymo metodą sinchroninį ar asinchroninį parinkti mokiniams, gali iliustruoti ši schema.

10 pav. Mokymosi būdo parinkimo schema

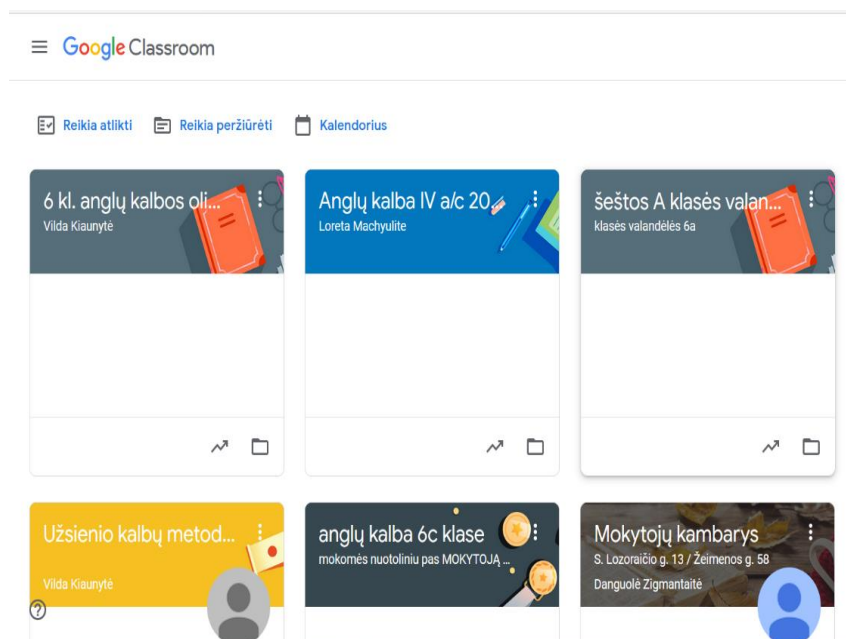
3 lentelė Problema – kuris mokymosi būdas – sinchroninis ar asinchroninis būdas labiau tinka klasei ?

Elementas - sąlyga	Reikšmė	Elementas - veiksmai	Reikšmė
C1	Ar klasė nori dirbti savarankiškai – asinchroniniu būdu visą pamoką?	A1	Naudoti asinchroninį mokymąsi
C2	Ar klasė nori dirbti kartu su mokytoja sinchroniniu būdu visą pamoką?	A2	Naudoti sinchroninį mokymąsi
C3	Ar klasei užtenka trumpo sinchroninio bendravimo su mokytoja ir toliau gali dirbti patys savarankiškai asinchroniniu būdu?		
C4	Ar klasei dar reikia papildomos mokytojo pagalbos?		

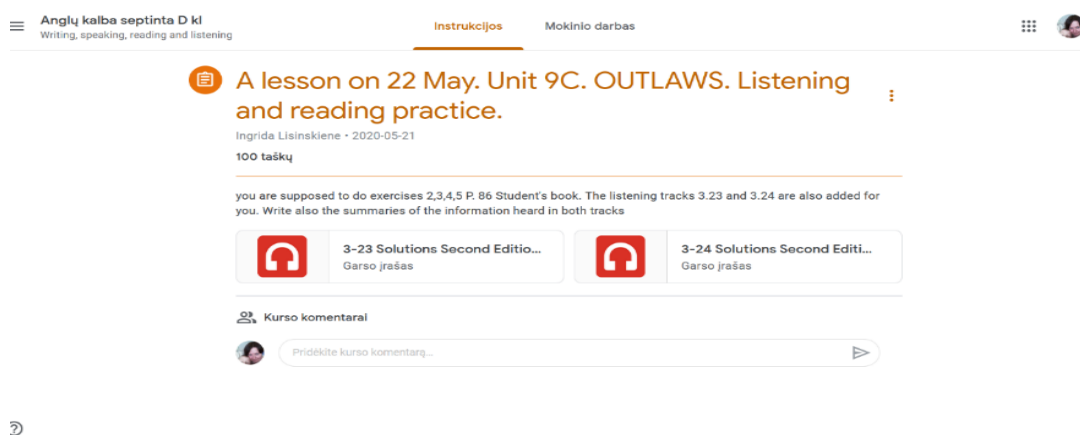
Susisteminta sinchroninio ir asinchroninio nuotolinio mokymo metodika galėtų būti taikoma anglų kalbos pamokose, bet mokytojams vis dar trūksta IT žinių ir gebėjimų įgyvendinti šią metodiką, todėl reikalingi reguliarūs mokytojų mokymai bei veiklos grįžtamojo ryšio užtikrinimas, todėl bus sukurta internetinė svetainė, kurioje mokytojai galės rasti susistemintos anglų kalbos metodikos užduočių, mokinių darbų pavyzdžius, interaktyvias užduotelės pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopos mokiniams.

2.4. Google meet ir Google classroom funkciniai reikalavimai

Jungiantis prie *Google classroom* būtina turėti aktyvią gmail pašto paskyrą, į ją yra integruotos *google classroom* bei *meet* programėlės, jei mokykla įsigija „Google for education“ mokamą paketą, tai atsiveria daugiau galimybių mokytojui. Mokymosi medžiagą galima talpinti docs, pptx, pdf, mp3, mp4 ir panašiais formatais, html čia pritaikyti dar yra sudėtinga, aplinka tam nėra tinkamai pritaikyta.

11 pav. Google Classroom aplankai klasėms

12 pav. Google classroom pamokos kursas

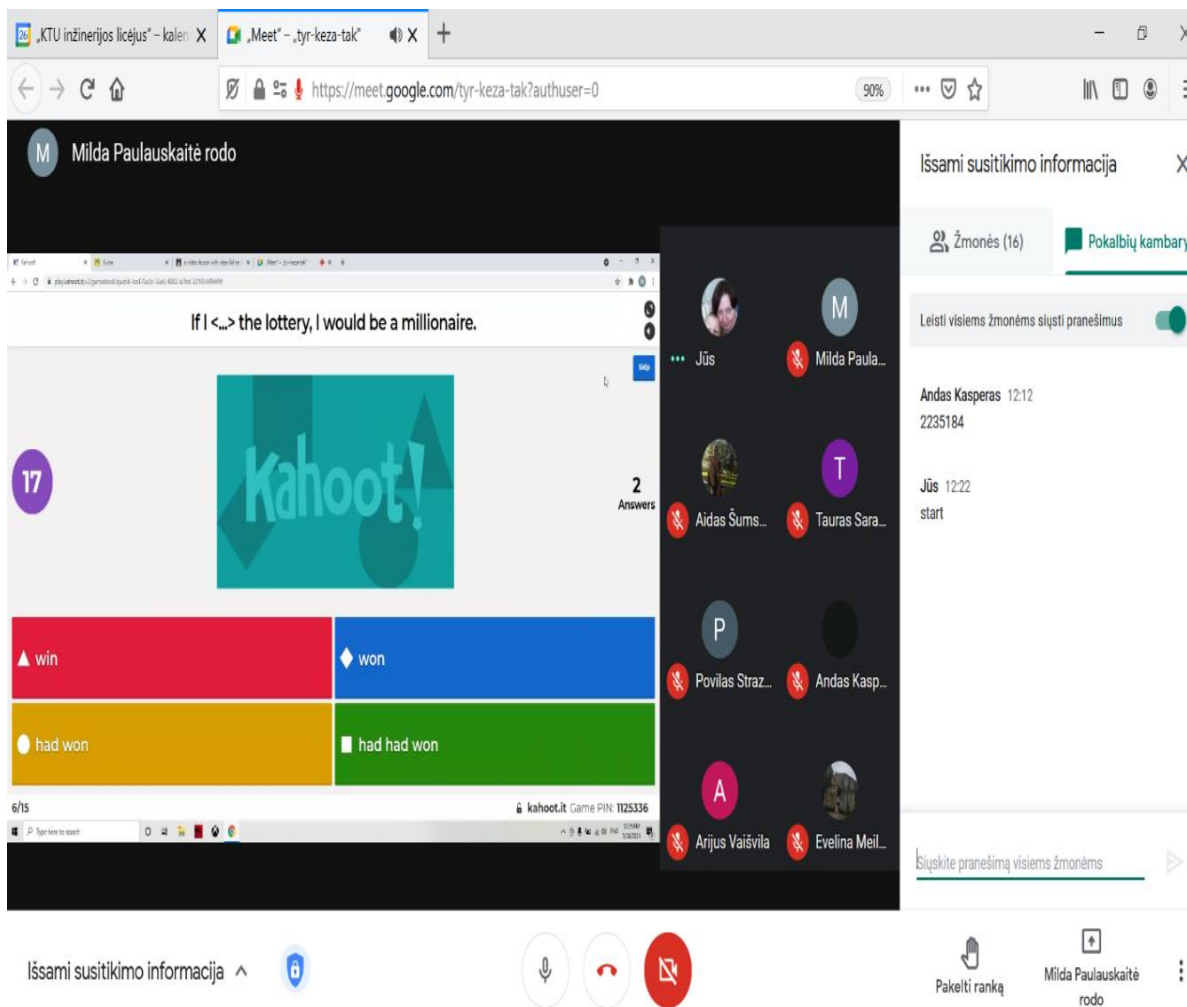
Pamokoje taikomos metodikos parinkimas priklauso nuo temos, mokinių amžiais, jeigu mokiniai nagrinėja temą „Outlaws”, tai norint tobulinti mokinių klausymo ir skaitymo įgūdžius, bus skirtos klausymo užduotys, kurias mokiniai atliks tiesioginio meet metu, po to mokiniams reikės parašyti perklausyto teksto santrauką, mokinys galės klausyti teksto ir pasirašyti to teksto santrauką, kito susitikimo metu mokiniai privalo atpasakoti išklausytą tekstą, atpasakojimas vertinamas kaupiamuoju balu. Kad būtų užtikrintas tęstinumas, galima būtų prašyti mokinių parašyti rašinį arba paruošti pranešimą.

2.5. Google classroom funkcinės galimybės

- Galimybė integruoti vaizdo konferencijų įrankį google meet sukuriant vidinę url nuorodą
- Galimybė kelti medžiaga įvairiu formatu – pptx, docx, pdf, gif, mp3, mp4, jpeg, png.

- Mokytojas ir mokinys gali kelti nors ir valandos trukmės didelių apimčių video ir nereikia kompresinti, dėlto tai didelis pranašumas google classroom, išsaugoma video kokybė, tokios galimybės nėra Moodle
- Galimybė kurti testus, forumus, apklausas.
- Galimybė įkelti URL nuorodas ar jas formuoti
- Galimybė automatiškai daryti kurso kopiją, galima paslėpti medžiagą nuo besimokančiųjų
- Galimybė automatiškai redaguoti mokinių darbus, atsiuntus papildinį dochub

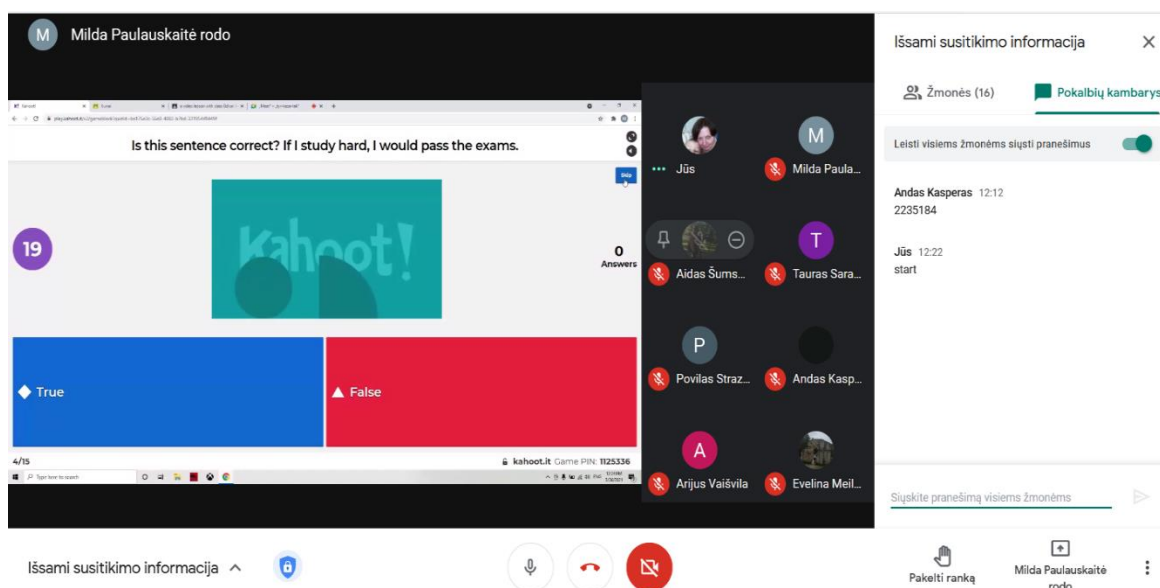
2.6. Google meet praktinis panaudojimas pamokose

13 pav. Taip atrodo tiesioginė sinchroninė pamoka transliuojama per Google meet

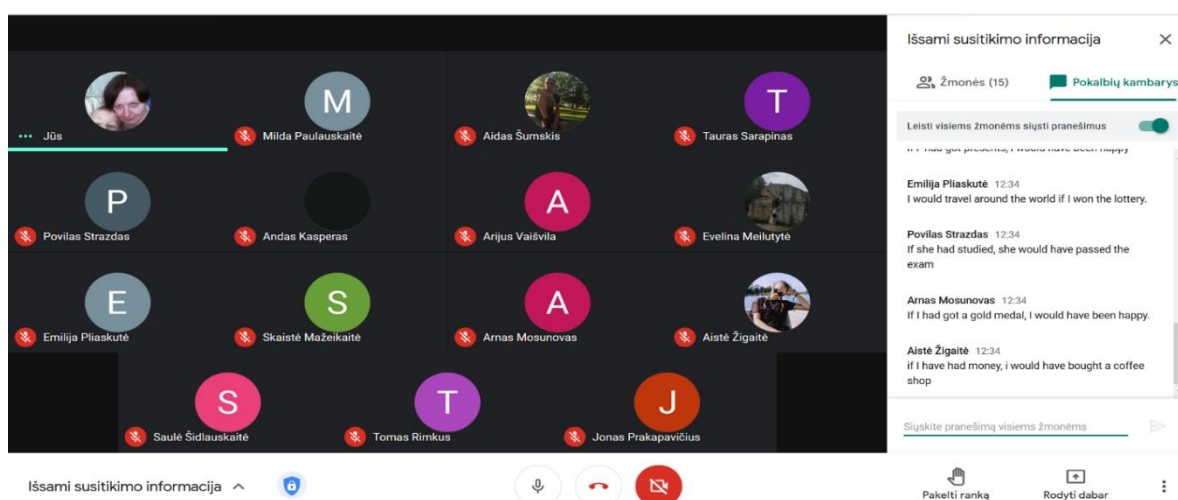
Google meet – puiki priemonė organizuoti tiesiogines sinchronines vaizdo konferencijas įvairių dalykų pamokose. Mokiniai tiesiogiai bendrauja su mokytoja įsijungę vaizdo kamerą bei mikrofoną, tokiu būdu, mokiniai gali mokytojo tiesiogiai paklausti, gauti grįžtamąjį ryšį, pavyzdyje mokiniai įtvirtina anglų kalbos žinias, atlikdami tiesiogiai testą apie šalutinius sąlygos sakinius per išorinę programėlę „Kahoot“. Mokiniai ir mokytoja tiesiogiai mato mokinių atsakymus, mokiniai iš karto gali matyti teisingus/neteisingus atsakymus ir stebi kiek balų surinko. Taip mokiniai gali būti testuojami dalinantis vaizdu ekrane. Reikalui esant, ekranas ar pamokos dalis gali būti įrašoma, įrašas tiesiogiai įkeliamas į google drive debesį, ir mokiniai, gavę prieigą prie disko, reikiamą pamokos fragmentą gali peržiūrėti asinchroniniu būdu.

Kas dar yra svarbu, jog anglų kalbos pamokos sinchroniniu būdu vyksta tiesiogiai per *Google meet* vaizdo konferenciją, mokytojas aiškina naują temą, gali mokiniams rodyti savo kompiuterio ekraną, *Google classroom* esančioje baltojoje lentoje – jamboard, mokytojas gali piešti, aiškinti matematinės funkcijas, grafikus, mokiniai taip pat gali rašyti komentarus ar klausti balsu.

14 pav. Vaizdo konferencijos metu mokiniai atlieka testą per Kahoot

„Kahoot” ar „Mentimeter” programėlės gali būti naudojamos ne tik testavimui, bet ir pamokos sužaidybinimui, medžiagos refleksijai, temų pasikartojimui, testus gali kurti ir patys mokiniai, aišku, su mokytojo priežiūra ir pagalba.

15 pav. Meet vaizdo pamokos metu mokiniai aktyviai bendrauja su mokytoja pokalbių lange

Dar viena puiki galimybė mokiniams aktyviai dirbti pamokoje, tai pokalbių langas, kuriame mokiniai gali tiesiogiai atsakyti, atlikti užduotis ir mokytojas tuoj pat balsu pasako, kur klaidos, o kur viskas teisingai.

Konkrečiu atveju rodoma, kaip mokiniai rašo šalutinius sąlygos sakinius anglų kalba bei mokytoja juos taiso.

Ekranų įrašymo bei tiesioginio srauto transliavimo galimybė gali būti naudojama ir laikant testus, juos transliuojant, netgi laikant egzaminus. Sąžiningumo užtikrinimui gali būti reikalaujama, kad mokiniai savo kompiuterių ekraną irgi įrašytų, pvz. su Free screen recorder programa ir vaizdo įrašus mokiniai siunčia į debesį „We transfer“.

2.7. Antro skyriaus išvados

1. Išmokus kurti kursus VMA Google classroom, Edmodo, Seesaw, Moodle, talpinti medžiagą įvairiais formatais, tai praplečia specifines nuotolinio mokymo IT žinias, dabar drąsiai galima pasakyti, nors Moodle turi daugiau sudėtingų funkcijų, google classroom patrauklesnis, nes patogesnė ir paprastesnė VMA ne mokytojui, o mokiniui, ir nesame apriboti dėl galimybės kelti didelės apimties mokomąją medžiagą, bei pasitelkus dirbtinį intelektą mokinio tekstas gali būti redaguojamas, net automatiškai paaiškinamos klaidingos vietos, nors tokiu būdu, einama į priekį bei palengvinamas mokytojo darbas, bet tuo pačiu atsiranda ir grėsmė sukūrus intelektualias VMA atimti darbą iš mokytojo.
2. Suprojektavus *Google classroom* aplinką, ji lengvai gali būti naudojama mokykloje, joje yra integruota vaizdo konferencijų priemonė *Google meet*, kurioje neribojamas dalyvių skaičius, galima keistis informacija, dirbti grupėse ar porose, aplinka lengvai susiejama su gmail pašto paskyra.
3. Vidinei licėjaus komunikacijai bei darbui su įvairių klasių mokiniais naudojama VMA *Google classroom* bei vaizdo konferencijų priemonė *Google meet*, minėtose platformose buvo realizuojami sinchroninei bei asinchroninei komunikacijai pritaikyti nuotolinio anglų kalbos mokymo metodai, tokiu būdu sukurta nuotolinio mokymo metodika buvo išbandoma su gyvais žmonėmis.

3. Susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika ir jos taikymo modelis

3.1. Susisteminta anglų kalbos nuotolinio mokymo metodika

Ruošiantis realizuoti nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos modelį, pirmiausia buvo atrinkta pirmojo karantino metu KTU Inžinerijos licėjuje taikyta nuotolinio mokymo metodika, susisteminta metodika pavadinta todėl, kad iš daugybės tradicinių bei netradicinių mokymo/si metodų buvo atrinkti ir išfiltruoti tie metodai, kurie asmeninės darbo praktikos metu pasiteisino, sulaukė mokinių palaikymo ir skatino kurti, išbandyti, atrasti „metodus iš naujo“. Patyriminio intuityvaus apmąstymo dėka kilo mintis ir ateinančius du metus praktiškai išbandyti susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodus, išbandant juos dirbant su realiais mokiniais vien tik nuotoliniu būdu Kauno KTU Inžinerijos licėjuje 2020/2021 m.m. bei dirbant mišriu ar kontaktiniu būdu – 2021/2022 m.m. Minėtos metodikos taikymas praktikoje – ilgalaikis darbo kiekvieną dieną licėjuje eksperimentavimas, darbo planavimas, pritaikymas mokinių poreikiams ir galimam mokymo/si diferenciacijai bei individualizacijai.

Mokinių sinchroniniam mokymui galima naudoti šiuos metodus:

1. Sinchroninė 30 minučių pamoka skirta gramatikos temų mokymui.
2. Sinchroniniai dialogai ir monologai.
3. Projektų metodo panaudojimas darbui porose ar atskirai.
4. Aiškinamosios sinchroninės gramatikos ar fonetikos pratybos.
5. Tekstų analizavimas individualiai apverstos klasės metodu, aptarimą darant sinchroniniu būdu.
6. Mokinių ekspertinis metodas įvairių temų analizei.
7. Probleminis rašymas - esė, laiškai, pranešimai grupėse ir individualiai.
8. Savaiminio mokymosi metodika nuotoliniame mokymėsi.

Imersinio metodo taikymas, panardinant mokinius į anglų kalbą, kuriant istorijas, legendas, pasakas, sakmes bei jas pristatant individualiai pamokoje ar porose.

Nuotoliniam mokymui taikomi šie asinchroninio mokymo metodai:

1. Individualių užduočių atlikimas.
2. Klausymo užduočių atlikimas.
3. Rašto darbai – istorijų, legendų, pasakų ar dienoraščių kūrimas ir animavimas.
4. Pasiruošimas sinchroniniam atsiskaitymui – teksto išmokimas pasakoti ar teksto klausimų paruošimas.
5. Mokytojo video įrašų peržiūrėjimas, užduočių atlikimas.
6. Mokinio užduočių atlikimas parengiant animacijas, skaidres, animuotas istorijas, balso įrašai monologų ir dialogų pristatymui.
7. Probleminio klausimo sprendimas filmuojant problemos sprendimo eigą.
8. Meninių filmų peržiūra pagal iš anksto gautas mokytojos užduotis.

Siūloma naudoti šią nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, kad mokytojams būtų paprasčiau ir aiškiau dirbti, taip pat rekomenduojama Kauno mokyklose naudoti VMA *Google classroom* bei *Google meet*, skirtą video pamokų transliavimui.

Kad būtų užtikrinamas grįžtamasis ryšys su mokytojais, bus sukurta internetinė svetainė, kurioje mokytojai galės rasti susistemintos anglų kalbos metodikos užduočių, mokinių darbų pavyzdžių, interaktyvias užduotėles pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopos mokiniams.

Anglų kalbos mokymo tikslas – įgyti ne tik komunikavimo, bet ir kultūrinę kompetencijas. Didelis dėmesys skiriamas ilgalaikiam išmokimui per nuolatinį kartojimą. Pamokų metu bendraujama angliškai, taikomi tradiciniai metodai (pasakojimas, pokalbis, dialogai, gramatikos užduočių atlikimas ir kt.) bei aktyvaus mokymosi metodai (projektai, darbas grupėse, vaidmenų žaidimai, darbas su el. šaltiniais ir kt.).

3.2. Sinchroninei ir asinchroninei komunikacijai skirtų metodų realizavimas *Google classroom* aplinkoje

3.2.1. Sinchroninių ir asinchroninių metodų apžvalga

Mokinių sinchroninei komunikacijai taikomi metodai: gramatikos mokymo pamoka, sinchroniniai dialogai ir monologai, projektų metodas, tekstų analizavimas apverstos klasės metodu, mokinių ekspertinis mokymasis, probleminis rašymas, savaiminis bei imersinis mokymas per legendas, sakmes, pasakas, istorijas.

Kalbant apie sinchroninės pamokos organizavimą, svarbu apmąstyti, kuris iš duotų metodų labiausiai tinka tos pamokos temai, kokios užduotys padės pasiekti išsikeltą pamokos uždavinį.

Jeigu mokiniams reikia išaiškinti naują gramatikos medžiagą, tai mokytoja renkasi sinchroninę gramatikos mokymo pamoką, tuomet klasės aplanke yra smulkiai aprašoma, ko ir kaip bus mokomasi toje pamokoje, mokiniams yra įkeliamos užduotys ir nurodoma, kurios užduotys bus atliekamos sinchroniniu būdu, o kurios bus atliekamos asinchroniniu būdu. Mokiniai turi tiksliai žinoti, ko iš jų tikimasi, todėl pamokos dokumente aprašomi pagrindiniai pamokos žingsniai, kurie padėtų mokiniams orientuotis pamokoje. Pats pamokos aprašas turi būti labai konkretus, surašyti pagrindiniai žingsniai, prisegtos užduotys ir jei užduotys vertinamos, tai trumpai aprašoma „rubrikoje“.

Pamokos metu mokiniai pirmiausia išklauso mokytojos pristatymo, tada patys „užsirašo“ teoriją, teorijai pateikti gali būti pateiktos skaidrės arba trumpas vaizdo filmas. Jeigu dirbama pagal ekspertinį metodą, tada patys mokiniai, gavę tikslus mokytojos nurodymus ir suskirstyti grupėmis, yra išskirstomi į „break out“ kambarius bei turi per numatytą laiką atlikti mokytojos skirtas užduotis. Praėjus laikui, mokiniai grįžta į bendrą kambarį ir vieni kitiems pristato savo atliktas užduotis, po to „ekspertai“ perskirstomi į naujas grupes ir tose grupelėse „toliau dirba mokytojais“, aiškina teoriją savo draugams. Tokiu darbu principu ir būdu siekiama, kad mokiniai būtų maksimaliai įtraukti į pamokos darbą ir dar remiamasi psichologų nuomone, jog geriausiai kažko išmokstama, kai mokoma to dalyko ir yra dirbama po du ar tris, kai reikia išsiaiškinti kiekvieną punktą ir jį tinkamai paaiškinti savo grupės nariams. Mokiniai jaučiasi atsakingi už tikslų ir teisingą informacijos perteikimą ir tokiu būdu išbando save mokytojo vaidmenyje. Iš darbo su paaugliais pastebėta, jog tokie įtraukties metodai padeda geriausiai pasiekti geriausių mokymosi rezultatų. Mokymasis paremtas bendravimo ir bendradarbiavimo principais, iki minimumo sumažinant mokinių konkurencijos siekimą, nes tikima, jog perdėta konkurencija – skatina varžytis, bet be bendradarbiauti. O norint išmokyti mokinius bendradarbiauti, reikia juos maksimaliai įtraukti į veiklas ir jie turi jausti atsakomybę už tai, ką daro ar mokosi.

Ekspertinis mokymosi metodas gali būti realizuojamas ne tik gramatikos mokymuisi, bet ir projektų temų pasirinkimui, skaitymo ar klausymo užduočių atlikimui.

Kaip yra įgyvendinamas projektų metodas? Dažniausiai jis yra naudojamas inžinerinių projektų atlikimui bei pristatymui. Inžinerijos licėjuje mokiniai atlieka savo individualius darbus – rašo teorinę dalį, sukuria savo produkto maketą ir jį realizuoja praktiškai pagaminti tam tikrą objektą, pvz., sukūria kalbantį robotą. Visą projektą mokinys privalo aprašyti ne tik lietuviškai, bet ir angliškai. Projekto skaidrės pristatymui ruošiamos tik anglų kalba, taip vyksta dalykų integracija, darbus mokiniai apsigina tiesioginės sinchroninės meet transliacijos metu. Darbai vertinami semestriniu pažymiu, kurie lemia trisdešimt procentų anglų kalbos pusmečio įvertinimo. Kitas pavyzdys kada gali būti naudojamas projektų metodas, tai mokinių individualūs ar grupiniai darbai, inžinerinio pobūdžio temas gali rinktis patys mokiniai arba temas gali pasiūlyti anglų kalbos mokytojas. Darbus mokiniai pristato tiesioginės transliacijos metu, pristatymui skiriama iki septynių minučių. Sudaromas projektų pristatymų pamokų ciklas, mokiniai ne tik privalo pristatyti savo darbus, bet ir klausantieji gauna įvairias užduotis, kad būtų klausomasi aktyviai, mokiniai gali gauti užduotį – paruošti klausimus iš draugo prezentacijos per Kahoot ar Slido. Tokiu būdu, mokiniai patys išbando ir įvairius interaktyvius klausimų kūrimo įrankius. Galiausiai iš visų pristatymų mokytojas parengia „testą“ per google forms arba kitu įrankiu.

Kad mokiniai kuo laisviau išmoktų anglų kalbą, jiems taikomas imersinis kalbos mokymosi metodas „panardinant jus į anglų kalbą“ – buvo eksperimentuojama taikant šį metodą su įvairių klasių mokiniais kuriant istorijas, legendas, sakmes, pasakas, kad mokiniams būtų įdomiau jie asinchroniniu būdu turėdavo išklausti pasakos ar istorijos, patalpintos „Youtube“ kanale, poto mokiniai turėdavo sukurti savo legendas, istorijas, sakmes, kurias pasakodavo savo bendraklasiams sinchroninių pamokų metu, aišku, mokinių darbai buvo vertinami, aktyvumui skatinti mokiniams buvo skelbiami ir pasakų, sakmių, konkursai. Mokiniai galėdavo skaityti kitų mokinių darbus, juos taisyti, papildyti. Sakmių, istorijų imersinį metodą galima plačiai naudoti mokantis įvairių temų – gamta, kultūra, užsienio šalys. Istorijų temų parinkimas priklauso nuo mokinių ir mokytojo kūrybingumo. Kai mokiniai pristato savo darbus, tada galima juos išskirstyti į „break out“ kambarius, kur jie gali kurti istorijų kitas versijas, kurti animuotas sakmes, jas inscenizuoti, sukurti dialogus ar trilogus. Įgyvendinus šį metodą pastebėta, jog gerėja mokinių anglų kalbos pasiekimai, gilėja kalbinis žodynas, mokiniai laisviau ir aktyviau bendrauja anglų kalba, nebijo suklysti, mąsto anglų kalba.

Įgyvendinant tekstų analizavimą apverstos klasės metodu, mokiniai skaitydavo tekstus įvairiomis temomis, tada juos pristatydavo klasei, kurdavo užduotis kitoms mokinių grupėms, visa tai buvo įgyvendinama taikant savaiminį imersinį metodą. Mokiniai dirba „anglų kalbos“ aplinkoje, nuolat girdi kalbą, ją vartoja, bendrauja. Kitas įdomus metodas, tai mokinių įtraukimas į laiškų rašymą ir animavimą kitų šalių mokiniams, susirašinėjimas vyko Etwinning platformoje. Projekto tema buvo „Sveika gyva, užsienio viešnia“. Kad ir koks metodas buvo parinktas, jis buvo realizuojamas per maksimalią mokinių įtrauktį, aktyvumą, motyvavimą interaktyviomis veiklomis. Mokiniai įgudo dirbti „gyvai sinchroniškai“, taip buvo stengimasi imituoti socialinę interakciją.

Asinchroniniam mokymui *Google classroom* aplinkoje buvo taikomi tokie metodai: individualių darbų ar klausymo užduočių atlikimas, rašto darbai, atsiskaitymas sinchroniniam atsiskaitymui, mokytojo įkeltų vaizdo įrašų peržiūrėjimas, užduočių atlikimas, probleminių klausimų sprendimas filmuojant problemos sprendimo eigą, meninių filmų peržiūra pagal iš anksto gautas mokytojos užduotis.

Asinchroninio mokymo scenarijui realizuoti buvo taikomi minėti metodai, mokinių darbai buvo reguliariai tikrinami, rašomi komentarai, kad mokiniai sektų savo daromą pažangą.

Mokiniai mėgsta žiūrėti filmus, tik filmų peržiūrai būtinai turi būti skiriamos užduotys, kad mokiniai tikrai atliktų užduotį, gali būti užduodami klausimai, užduotis parašyti peržiūrėto filmo santrauką, sukurti dialogus su filmo herojais, pasiūlyti filmo tęsinį ir pan. Mokiniai turi jausti mokytojo rūpinimąsi jų išmokimu. Po peržiūrėto filmo visada reikia daryti filmo siužeto aptarimą, vykdyti diskusijas.

Rašto darbus mokiniai turėdavo atlikti tiesioginės transliacijos metu, jei tai buvo testiniai darbai, jei mokiniai rašydavo bandomąjį rašinį, tada jie tai galėdavo atlikti savo tempu ir jiems patogiu metu, tik darbai turėdavo būti įkelti į *Google classroom* aplinką grįžtamojo ryšio užtikrinimui.

Klausymo užduotys buvo skiriamos tik asinchroniniu būdu, nes mokiniai galėdavo klausyti teksto tiek kartų, kiek jiems reikdavo, kiekvienam perklausyti tekstui turėjo būti paruoštos teksto santraukos, klausimai draugams, klausimų formulavimas padėdavo praktikuoti teisingą klausimų sudarymą įvairiais veiksmažodžių laikais.

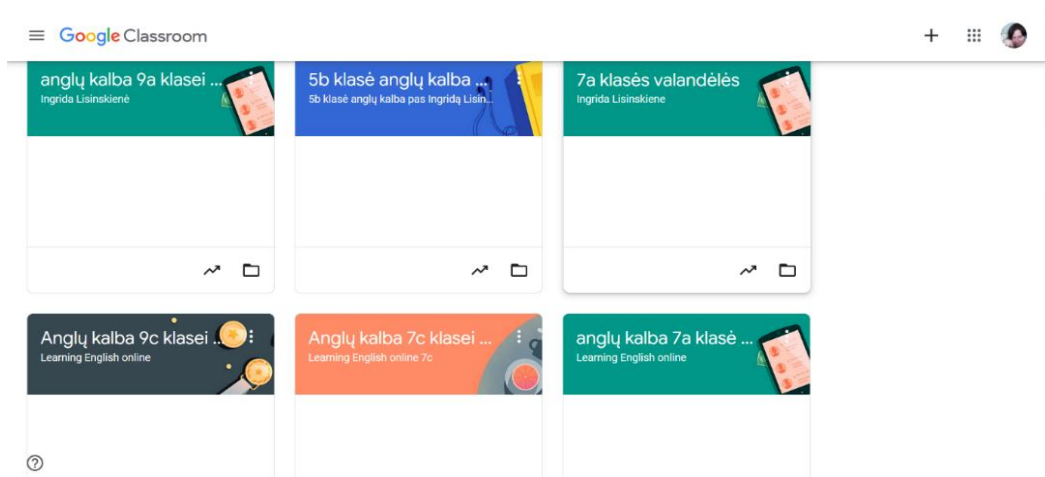
Individualūs testiniai darbai būdavo atliekant tiesioginės transliacijos metu, mokiniai turėdavo įrašyti darbo atlikimą filmuojant darbo atlikimą, darbus pateikdavo per portalą „We transfer“. Taip buvo užtikrinamas sąžiningas darbų atlikimas, vengiant sukčiavimo ar nusirašinėjimo.

Asinchroninių metodų parinkimas skirtas mokinių individualiam darbui, ruošimuisi atsiskaitymui ar tekstų išmokimui, skaidrių kūrimui. Probleminio klausimo sprendimo filmavimas buvo taikomas sprendžiant įvairias inžinerines mįsles, klausimus. Mokiniai turėdavo papasakoti sprendimo eigą ir savo kalbą įrašyti. Visi atliekami darbai buvo pristatomi.

Dirbant nuotoliniu būdu, būtina derinti sinchroninius bei asinchroninius metodus įtraukčiai užtikrinti, kalbos įgūdžių lavinimui, testų organizavimui, išmokimo ir supratimo užtikrinimui, individualios pažangos užtikrinimui, darbo formų kaitaliojimui, kad būtų pasiekiamas išsikeltas edukacinis tikslas. Mokiniai tobulina keturis kalbos aspektus: **kalbėjimą, klausymą, skaitymą, rašymą**. Šiems įgūdžiams formuoti ir buvo atrinkti aprašyti nuotoliniai anglų kalbos metodai, jie buvo įgyvendinti dirbant kiekvieną dieną su skirtingo amžiaus mokiniams, mokytojas dirbdamas mato bendrą kiekvienos klasės situacijos vaizdą ir taikydamas minėtus metodus, žingsnis po žingsnio veda mokinius tobulėjimo link.

Darbui licėjuje nuotolinių sinchroninių pamokų vedimui naudojama vaizdo konferencijų priemonė *Google meet*, o mokomosios medžiagos talpinimui naudojama VMA *Google classroom*. Minėta virtuali aplinka buvo pasirinkta dėl patogumo, lengvo valdymo, pigios licencijos, susietumo su elektroninio gmail pašto paskyra, nereikia rūpintis atskiros serverio diegimu, patogiu naudoti google drive debesijos paslaugą, aplinka lengvai valdoma, medžiagos talpinimui nereikia išmanyti sudėtingus Scorm standartus, yra galimybė įrašyti pamokas ir talpinti jas virtualių pamokų aplankuose. Susisteminta anglų kalbos metodika realizuojama praktiškai dirbant su mokiniais jau antrus metus, stebint ir analizuojant jų daromą asmeninę pažangą, gaunamus pažymius Tamo dienyne, mokiniai pildo asmeninės pažangos lenteles, savianalizes. Visi sinchroninio bei asinchroninio darbo metodai realizuojami su skirtingų klasių, gebėjimų mokiniais. Darbo metodai parenkami dirbant nuosekliai su kiekviena mokinių klase, kiekvienai pamokai yra talpinama medžiaga į google classroom aplinką, mokiniai sistemingai atlieka užduotis, gauna grįžtamąjį ryšį iš

mokytojos. Sinchroninių pamokų transliacijai pasirinkta vaizdo konferencijų priemonė *Google meet*. Tiesioginio srauto pamokos vykdomos pagal mokykloje patvirtintą oficialų mokyklos tvarkaraštį. Pamokos trukmė - ne mažiau 40 min. Pamokos tikslai ir metodai priklauso nuo to, kokia sritis yra tobulinama – klausymas, skaitymas, rašymas ar kalbėjimas. Kiekvienai sričiai tobulinti parenkami atitinkami tos dienos metodai, mokinių darbas vyksta organizuojant kūrybines, interaktyvias užduotis, taikant imersinį bei savaiminio mokymosi metodus per pastovias interakcijas pamokoje, nuolat stebint mokinių darbą, teikiant grįžtamąjį ryšį. Mokiniai labai daug dirba porose, nuolat vertina vieni kitų darbus, rašo pranešimus įvairiomis temomis. Jeigu ruošiamasi rašyti rašinį, tai pirmiausia mokytoja paruošia trumpą teoriją animuotų skaidrių pavidalu, teorija aiškinama angliškai tiesioginės sinchroninės pamokos metu, mokiniai susidaro teorijos planą, vėliau gauna ir nuorodas, kur gali pasiskaityti papildomai, prašoma mokinių parašyti bandomuosius rašinius, kurie nėra vertinami pažymiu, tuos darbus ištaiso mokytoja ir parašo komentarus mokiniams, ką ir kaip reikia tobulinti, kokius žodžius ar frazes geriau naudoti tam tikroje situacijoje, svarbu, jog mokiniai jaustų, kad gali klausti ir aptarti savo darbus. Darbus visada taisau reguliariai kitai pamokai, kad teorija dar būtų šviežia mokinių galvose. Tada po savaitės yra rašomas testinis rašinys, kuris bus vertinamas pažymiu. Kaip matoma, sistemingam ir ilgalaikiam išmokimui būtina nuolat tobulinti turimus įgūdžius, juos nuolat atnaujinti, papildyti. Teorija derinama su praktika, bet laikomasi principo „Kuo mažiau teorijos, bet kuo daugiau praktikos“. Ir dar penkios minutės skiriamos mokinių savijautos pamokose įsivertinimui, tas daroma su tikslu, jog nenutruktų socialinis bendravimas, kad mokiniai jaustų bendrumo jausmą, todėl manoma, jog gera nuotaika ir pozityvus nusiteikimas padidina išmokimo, įsitraukimo į darbą lygį.

16 pav. Virtualūs klasių aplankai

Pirmame paveikslėlyje matome, kaip atrodo virtualūs klasių aplankai, kuriuose ir talpinama pamokų medžiaga visus metus, sistemingai atnaujinama kiekvienai pamokai.

Dėl duomenų apsaugos įstatymo, licėjaus vidaus komunikacijai yra naudojami *Google classroom* aplankai bei pamokų įrašai saugomi tik vidiniam įmonės bendruomenės naudojimui, kad nebūtų atskleistos mokinių tapatybės. Savo atliekamą darbą smulkiai aprašysiu, pristatydama metodų aprašymą su pavyzdžiais, o išoriniam metodikos realizavimui plačiajai visuomenei yra sukurta *Google.sites* svetainė, kurioje anglų kalbos mokytojai gali rasti išsamiai aprašytus metodus tiek sinchroninei, tiek asinchroninei komunikacijai.

3.2.2. Išoriniam nuotolinio anglų kalbos metodikos publikavimui tinkamos internetinės svetainės pasirinkimo kriterijai

Norint pasirinkti, su kuria svetainių kūrimo programa kurti savo svetainę, buvo blaškoma tarp dviejų galimybių: iš pradžių buvo galvojama pasirinkti *Wordpress*, bet analizuodant *Wordpress* bei *Google sites*, vis dėlto, buvo pasirinktas svetainių kūrimo įrankis *Google sites*, nes šis įrankis turi daugiau paprastų galimybių, jeigu išleidžiami nauji *Google sites* įskiepai, jie puikiai veikia ir nemokamoje versijoje, patogiu šią svetainę sieti su darbinio *Google drive* disku, nes ten prikaupta daug vertingos ir naudingos mokomosios medžiagos reikalingos kelti į *Google classroom* pamokų aplankus. Taip pat nereikia išsipirkti serverio, kuriame reikėtų įsidiegti *Wordpress* ir tą serverį reikia nuolat atnaujinti arba papildomai susimokėti už jo naudojimą.

Kalbant apie *Wordpress*, jis populiarus dėl daugelio priežasčių:

1. Tai yra atviro kodo sistema, kurią kuria daugybė programuotojų iš viso pasaulio ir atnaujinimai išleidžiami kiekvieną dieną, tačiau sistemos programinis kodas neretai turi daugybę klaidų ir nesuderinamumą su kitomis sistemomis.
2. Programuotojai siūlo daugybę naujų šablonų, sisteminių priedų, kurie nuolat redaguojami ir taisomi.
3. Daugybė kompanijų siūlo svetainės priežiūrą, bet tai gana brangu, o besimokančiajam informatikui būtų ir patogiu, bet tokiu būdu jis turės nuolat atnaujinti svetainės dizainą bei nemažai išmoks ir pats programuodamas.

Bet nepaisant daugybės privalumų, *Wordpress* turi ir trūkumų:

1. Tai svetainės saugumas, nes daugybė programišių taikosi pasinaudoti saugumo spragomis ir gali gana lengvai nulaužti svetainę.
2. Dėl didelio bazinio kodo kiekio minėta sistema reikalauja daug resursų, jei svetainės lankytojų nedaug, tai papildomų problemų nekils, bet jei lankytojų srautas yra didelis, tuomet reikėtų imtis papildomų priemonių spartai pagerinti – geresnio, patogesnio serverio, tvarkingesnio ir labiau optimizuoto programinio kodo.
3. Daugybė įskiepių, turinčių palengvinti svetainės redagavimą ir valdymą, iš tiesų gali sukurti nenumatytų problemų, tokių kaip kažkokio naujo šablono neveikimą, užlūžimą ar informacijos pateikimo iškraipymą, tokiu atveju reikėtų redaguoti programinį kodą, o tai reikalauja papildomo laiko ir darbo.
4. Didelis įskiepių lankstumas kartais tampa nepatogus ir griozdiškas.
5. Nors kūrėjų bendruomenė turi sukūrusi savo atskirą svetainę probleminių klausimų sprendimui, bet kartais užtrunka daug laiko, kol yra atsakoma į forume iškeltą klausimą, tai nėra patogiu greitai ir optimaliai užtikrinti problemos sprendimą.

Svarbiausi kriterijai, kurie buvo svarbūs realizuojant baigiamojo projekto produkto realizavimą, buvo tokie:

1. Sistemos prieinamumas, valdymo, administravimo paprastumas ir patogumas.
2. Medžiagos atnaujinimas iš darbinio *Google* debesies.
3. Serverio kaip paslaugos garantavimas, tuo rūpinasi *Google* kompanija.
4. Papildomų priemonių spartai užtikrinti nereikalingumas.
5. Ribotas šablonų ir įskiepių kiekis garantuoja jų kokybę ir daugybės vartotojų išbandymą bei nuolatinį atnaujinimą.
6. Didesnis produkto saugumas.

7. Patogus funkcionalumas ir interaktyvumas.
8. Profesionali teksto rengyklė, patogumas naudoti Google forms ir slides funkciją.

3.3. *Google sites* svetainių kūrimo programos panaudojimas nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos publikavimui

Kodėl pasirinkta *Google sites* svetainių kūrimo programa būtent metodikos aprašymui išoriniam naudojimui?

Google sites yra Google kompanijos produktas, skirtas internetinių svetainių kūrimui ir portalo publikavimui. Šis įrankis yra nemokamas, tinklapi galima kurti ir be sudėtingesnių žinių apie kodavimą bei programavimą, aišku, html puslapių kūrimo žinios yra būtinos, norint pakoreguoti svetainės teminius šablonus ar pridėti papildomus interaktyvius mygtukus. *Google sites* puikiai tinka mokytojams, nes jame patogų kaupti mokymosi medžiagą, ją struktūruoti, papildyti, atnaujinti, o tai labai naudingas funkcionalumas, kai šiuolaikiniame technologijų amžiuje viskas sparčiai keičiasi, atsirado naujų įskiepių taikymo galimybės.

Funkciniai *Google sites* reikalavimai:

- Prisijungimas galimas per google paskyrą, turint aktyvų gmail paštą, tinklapių kūrimas vyksta per google diską.
- Turinio pateikimui naudojama dešinėje pusėje esanti įrankių juosta: įterpti, puslapiai, temos.
- Turinio maketavimui yra siūlomi keli šablonai.
- Prieinamumas: viešas, pasirenkant duomeną, arba privatus, skirtas tik keliems vartotojams su arba be redagavimo teisių.
- Pranešimų skiltis – galima siųsti pranešimus naudojant Google forms įrankį.

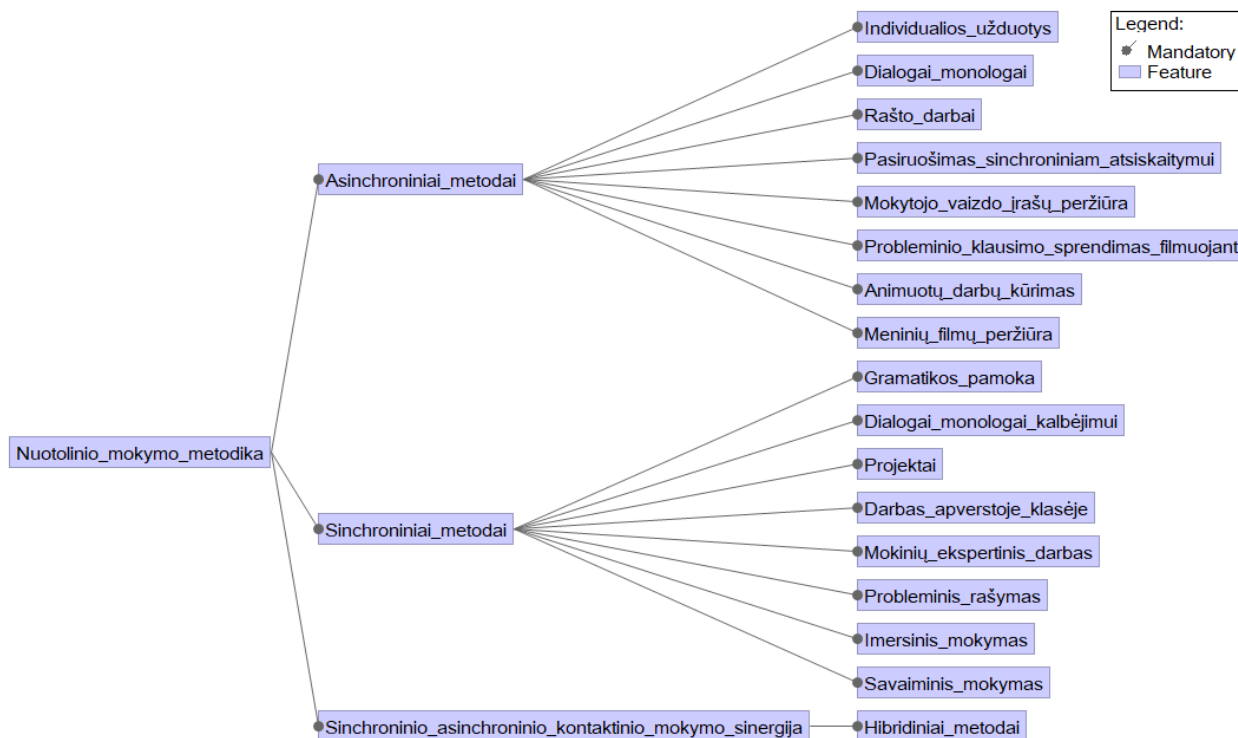
Nefunkciniai *Google sites* reikalavimai:

- Paprastas administravimas.
- Aplinka paprasta, bet patraukli.
- Formatai – tekstas, vaizdai, žiniatinklio url, html įterpimas, medžiagos perkėlimas – vyksta tiesiogiai iš Google drive disko.
- Pasiekiamumas įmanomas iš kompiuterio, mobilaus įrenginio, planšetės.
- Nuorodų kūrimas – specialus mygtukas, leidžiantis pateikti interaktyvią internetinę nuorodą.
- Lengvumas: lengva naršyti pagal raktinius žodžius.

Taigi, dėl išvardintų kriterijų išpildymo bei atitikimo svetainės kūrėjos poreikių patenkinimą, ir buvo nuspręsta pasirinkti *Google sites* svetainių kūrimo įrankį.

3.4. *Google sites* svetainės modelis

Galvojant apie tai, kaip vizualiai atrodytų mokytojams sukurta internetinė svetainė, buvo nybraižyta tokia požymių diagrama „Svetainės meniu modelis“, kuri padėjo idėją realizuoti praktiškai, kuriant svetainę.

17 pav. Svetainės meniu diagrama

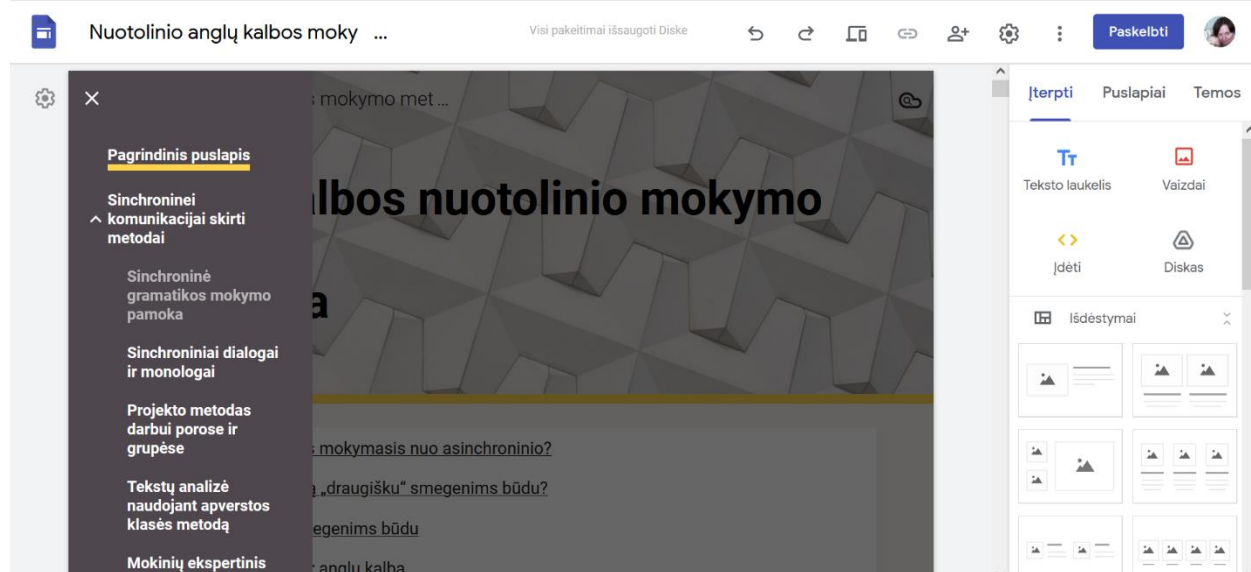
Paveikslėlyje matome, jog svetainė pavadinta „Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika“.

Iš metodikos pavadinimo išvestos dvi šakos, kurios vizualizuoja metodų suskirstymą į sinchroninius bei asinchroninius, kadangi šiuo metu mokykloje tenka dirbti ir vadinamuoju hibridiniu būdu, tai išskirta atskira „šaka“ - hibridinio mokymo metodai“, kurie suprantami kaip sinchroninio, asinchroninio mokymo bei gyvo kontaktinio mokymo sinergija, todėl bus trumpai svetainėje pristatoma, kaip mokytoja dirba derindama ir šį metodą mokiniams, esantiems nuotolyje dėl korona virusinės infekcijos ūminio pasireiškimo simptomine ar besimptomine forma.

Pagal mokyklose sukurtą įstatyminių reglamentą, mokytiis nuotoliu gali tik sergantys koronavirusine infekcija, kitais atvejais yra skiriamas savarankiškas mokymasis iki oficialaus pasveikimo patvirtinimo iš gydymo įstaigos. Tokiems mokiniams kartą per savaitę yra skiriamos dalyko sinchroninės konsultacijos laiką suderinus su mokytoju.

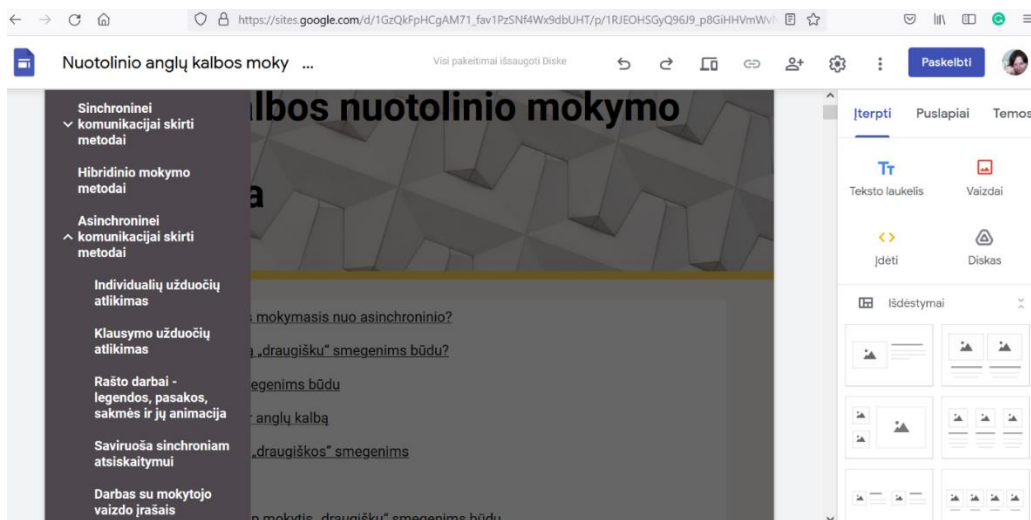
Svetainės modelio schema leido sukurti svetainę, kurioje smulkiai aprašoma nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika, viskas realizuojama per praktinių patarimų aprašymą, prie kiekvieno metodo yra aprašoma, kokias užduotis galima parinkti, kaip dirbti su klase, kodėl tas metodas atrodo efektyviausias tam tikroje praktinėje pamokos situacijoje, pagal poreikį mokytojas gali naudoti arba kelis metodus pamokai, arba tik vieną metodą ar jo dalį. Kiekvieno metodo praktinis pritaikomumas priklauso nuo mokytojo darbo patirties, išmonės, kūrybingumo, klasės bendro pasiekimų lygio, grupės homogeniškumo, sudėties, mokinių poreikių, darbo tempo. Taigi, labai daug veiksnių lemia tinkamo metodo pasirinkimą bei pritaikymą anglų kalbos pamokose. Bet metodikos smulkus aprašymas gali padėti dalykininkais pasisemti patirties, adaptuoti metodą ar mokymosi medžiagą, turinį savo asmeninėms pamokoms.

3.5. Google sites svetainės sukūrimas nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos aprašymui

19 pav. „Nuotolinio anglų kalbos metodikos“ puslapio meniu – sinchroninių metodų rinkinys

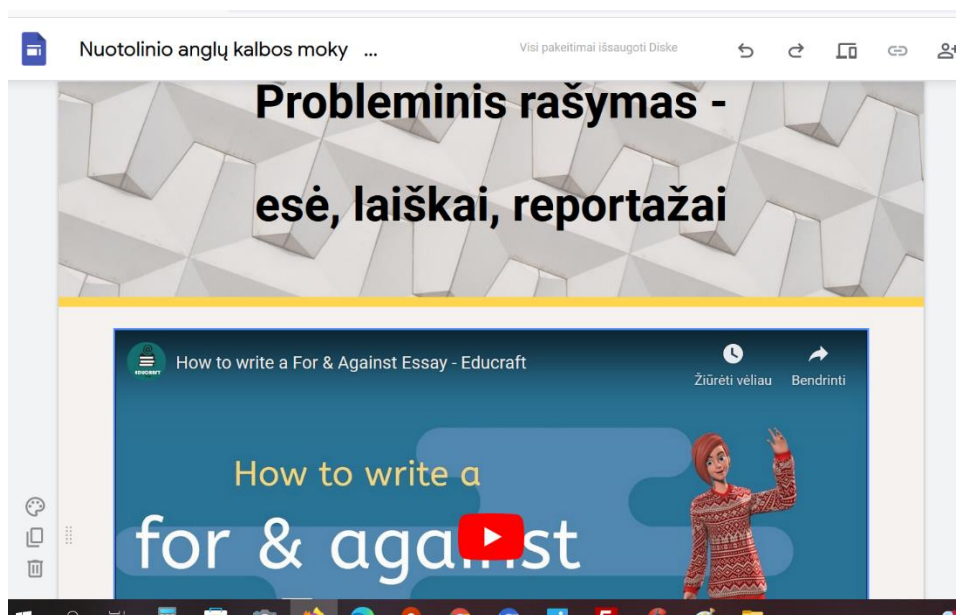
Žvelgiant iš administratoriaus pozicijos taip atrodo *Google sites* svetainės „Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika“ meniu, prie medžio šakos „Sinchroninei komunikacijai skirti metodai“ išdėlioti visi aprašomi metodai ir paspaudus nuorodą ant kiekvieno metodo nueinama į to metodo aprašymo puslapį, o tame puslapyje smulkiai aprašomas metodas ir jo praktinis panaudojimas *Google classroom* arba *meet* aplinkoje.

20 pav. „Nuotolinio anglų kalbos metodikos“ puslapio meniu – asinchroninių metodų rinkinys

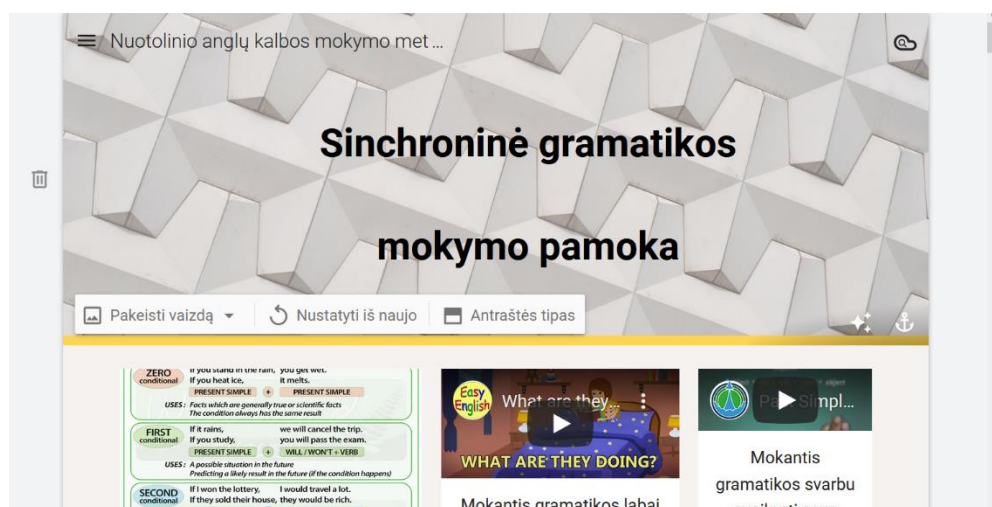
Kiekvieno metodo aprašymas talpinamas naujame puslapyje, aprašomas trumpai pats metodas, įdėtos aktyvios nuorodos į teorinę dalį, pvz. prie metodo „Probleminis metodas“ aprašyta teorija apie „nuomonės rašinį“, paaiškinama teorija, pateikiamas essay pavyzdys pdf formatu bei suformuluota pati rašinio tema. Aprašoma, kaip mokytoja tuo metodu dirba sinchroniniu būdu su klase, paaiškinama, kada rašomas bandomasis rašinys – tai yra mokiniai mokymosi tikslais atlieka nevertinamą darbą, gauna mokytojos komentarus apie kiekvieną pastraipą, koreguotinas vietas. Metodo praktinė prasmė – mokiniai mažais žingsneliais įsisavinę teoriją, atlieka praktinę nevertinamą

užduotį, po savaitės „synchroninio atsiskaitymo“ metu rašo testinį rašinį. Darbas vertinamas pažymiu į dieną.

21 pav. „Probleminio rašymo – laiškai, esė“ puslapis

Kitame puslapyje „Synchroninė gramatikos mokymo pamoka“ talpinama medžiaga apie tai, kaip mokinius galima mokyti gramatikos ir kokie būdai geriausiai pasiteisino nuotolinio mokymo metu.

22 pav. „Synchroninė gramatikos mokymo pamoka“ puslapis

Mokant gramatikos labai svarbiais tampa vaizdumo bei pritaikomumo principai, kurie padeda sukurti interaktyvią synchroninę pamoką, maksimaliai įtraukiant visus mokinius. Mokiniai peržiūri trumpą filmuką apie tam tikrą veiksmažodžių laiką, aptaria kartu su mokytoja taisyklių taikymą. Laikomasi principo, jog mokiniai sėkmingai išmoksta teoriją, nuolat ją pritaikydami praktikoje, todėl synchroninės pamokos metu visi mokiniai grandinėlių principu sukuria sakinius su teigiamomis, neigiamomis, klausimosiomis formomis. Sakinius privalo garsiai perskaityti, mokiniai girdi vieni kitus, gali taisyti draugų sakinius įsijungę mikrofoną arba rašydami pastabas pokalbių lange. Gramatikos išmokimas vyksta lego principu – dėliojama informacija tol, kol ji įsisavinama automatiškai. Mokiniai gauna trumpus savikontrolės testus, arba netgi kuria gramatikos užduotis

vieni kitiems. Savo darbus mokiniai privalo sistemingsiai kelti į mokyklinį *Google classroom* aplanką, užduotis būtina atlikti iki mokytojos numatyto termino. Iš kelių vertinamų darbų formuojamas kaupiamasis balas, kuris rašomas į Tamo dienyną.

Kiekvienam metodui aprašyti skirtas atskiras puslapis, kuriame parodoma, kaip tas metodas realizuojamas pamokose, yra įdėta ir užduočių pavyzdžių ar paaiškinimų, kad mokytojui būtų lengviau ir aiškiau suprasti, kaip dirbti pagal pasirinktą metodą ar metodų rinkinį. Metodika remiasi paprastumo, sistemingumo, konkretumo principais, o mokytojas dirbantis pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką atnaujina savo požiūrį į anglų kalbos mokymą bei mokymąsi, panardina savo mokinius į anglų kalbą ir vadovaujasi konstruktyvizmo bei komunikaciniais kalbos mokymosi principais, kai į mokymąsi maksimaliai įtraukiami proceso dalyviai - mokiniai, o mokytojas yra stebėtojas, pagalbininkas, metodų konstruotojas, vertintojas, daromos pažangos analizuotojas, o mokinių daroma pažanga verčia mokytoją nuolat kurti naujas užduotis ir tobulinti darbo našumą, siekiant maksimalaus darbo su mokiniais efektyvumo.

Mokytojoms sukurta svetainė pasiekama per šią nuorodą

<https://sites.google.com/inzinerijoslicejus.ktu.edu/nuotolinio-angl-kalbos-mokymo-/pagrindinis-puslapis>

3.6. Trečio skyriaus išvados

1. Kad nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika būtų praktiškai realizuojama ir tiriama, buvo sukurtas tos metodikos taikymo modelis, susidedantis iš metodikos sukūrimo, jos realizavimo virtualioje mokymosi aplinkoje *Google classroom* ir *meet* Inžinerijos licėjuje, o išoriniam metodikos publikavimui sukurta internetinė svetainė su svetainių kūrimo įrankiu – *Google sites*. Minėtas įrankis pasirinktas dėl saugumo nuo kibernetinių atakų ir patogumo naudoti bei talpinti mokomąją medžiagą, svetainės įskiepiams rūpinasi pati Google kompanija.
2. Svetainės modelio schema leido sukurti svetainę, kurioje smulkiai aprašoma nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika, viskas realizuojama per praktinių patarimų aprašymą, prie kiekvieno metodo yra aprašoma, kokias užduotis galima parinkti, kaip dirbti su klase, kodėl tas metodas atrodo efektyviausias tam tikroje praktinėje pamokos situacijoje, pagal poreikį mokytojas gali naudoti arba kelis metodus pamokai, arba tik vieną metodą ar jo dalį. Kiekvieno metodo praktinis pritaikomumas priklauso nuo mokytojo darbo patirties, išmonės, kūrybingumo, klasės bendro pasiekimų lygio, grupės homogeniškumo, sudėties, mokinių poreikių, darbo tempo.
3. Visi metodai svetainėje sugrupuoti į sinchroninio ir asinchroninio mokymo metodus, kad mokytojams būtų lengviau suprasti, kurie metodai daugiau tinka darbui su klase tiesioginės transliacijos metu ir kurie metodai skirti savarankiškam mokinių mokymuisi bei ruošimuisi atsiskaitymams, bet mokytojas gali kūrybiškai derinti tuos metodus tarpusavyje vesdamas nuotolines anglų kalbos pamokas.

4. Susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos taikymo efektyvumo vertinimas

4.1. Tyrimo eigos, veiksmų, naudojamų priemonių aprašas

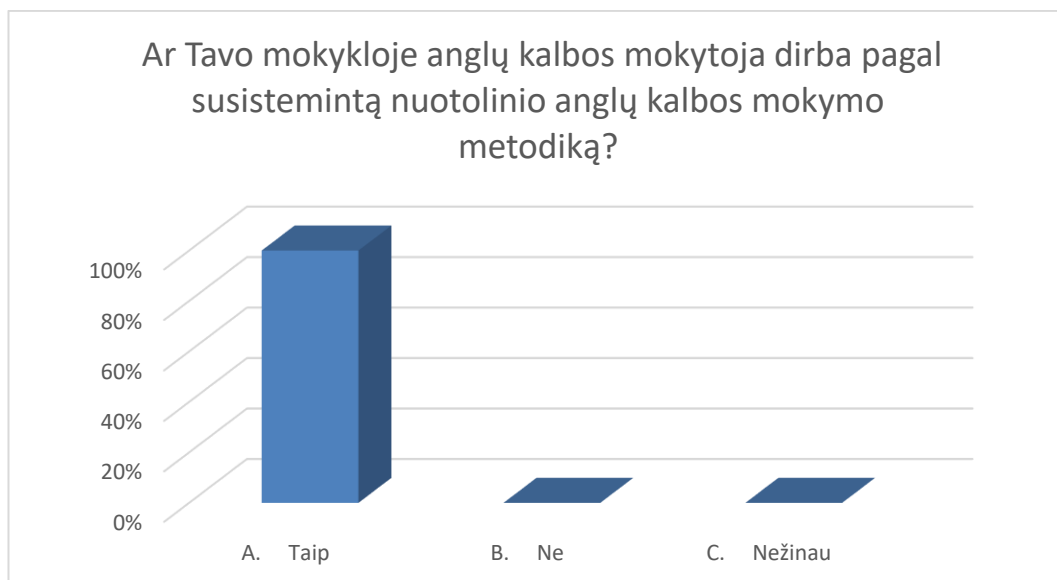
Norint įvertinti licėjuje naudojamą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką bei jos efektyvumą praktikoje, planuojama atlikti du tyrimus: vieną su mokiniais, kitą – su mokytojais, kai mokytojams bus sukurta anketinė apklausa apie sukurtos internetinės svetainės apie metodiką praktinį pritaikomumą bei naudingumą.

Kadangi jau antrus metus praktiškai yra dirbama licėjuje pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, tai svarbu yra patikrinti, kokia yra pačių mokinių nuomonė apie naudojamą metodiką, jos naudą realių pamokų metu, todėl 2022 m. kovo mėn. pradžioje planuojama atlikti kiekybinį tyrimą su mokiniais, kurio metu mokiniams bus pateikta anketa, kurioje mokiniai turės atsakyti į duotus klausimus apie sinchroninio ir asinchroninio mokymo metodus. Aptarus tyrimą su mokyklos administracija nuspręsta, jog dėl BDAR mokiniams saugiausia pateikti popierines anonimes anketas, kuriose mokiniai galės drąsiai ir objektyviai įvertinti mokytojos naudojamą nuotolinio mokymo metodiką. Paties tyrimo tikslas – išsiaiškinti mokinių požiūrį į naudojamą metodiką, jos efektyvumą, o surinkta informacija mokytojais leis nuodugnai įvertinti naudojamą metodiką ir ją tobulinti.

O sukurtos internetinės svetainės įvertinimas planuojamas 2022 m. balandžio mėnesį. Anglų kalbos mokytojai galės įvertinti nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikai skirtos svetainės naudingumą bei praktinį pritaikomumą savo dalyko pamokose. Mokytojams planuojama pateikti anketinę apklausą, sukurtą per apklausa.lt portalą. Mokytojai galės anonimiškai vertinti metodikos efektyvumą bei naudotis svetainėje pateikta mokomąja medžiaga. Internetinis įrankis apklausoms kurti yra patogus savo paprastumu, klausimų pasirinkimo įvairove, automatiniu duomenų apdorojimu, įvykdžius anketavimą. Anketos dalyvis gali pildyti anketą jam patogiu metu. O anketos kūrėjui užtenka užsiregistruoti portale anketa.lt ir nemokamai galima kurti keletą anketų. Minėtas įrankis leidžia greitai ir efektyviai planuoti anketavimą, pasirinkti įvairių tipų klausimus – uždaro ir atviro tipo. Iš karto matomas respondentų kiekis ir yra formuojamas automatinis duomenų apdorojimas. Užtenka tinkamai aprašyti, interpretuoti gautus duomenis bei padaryti tyrimo išvadas.

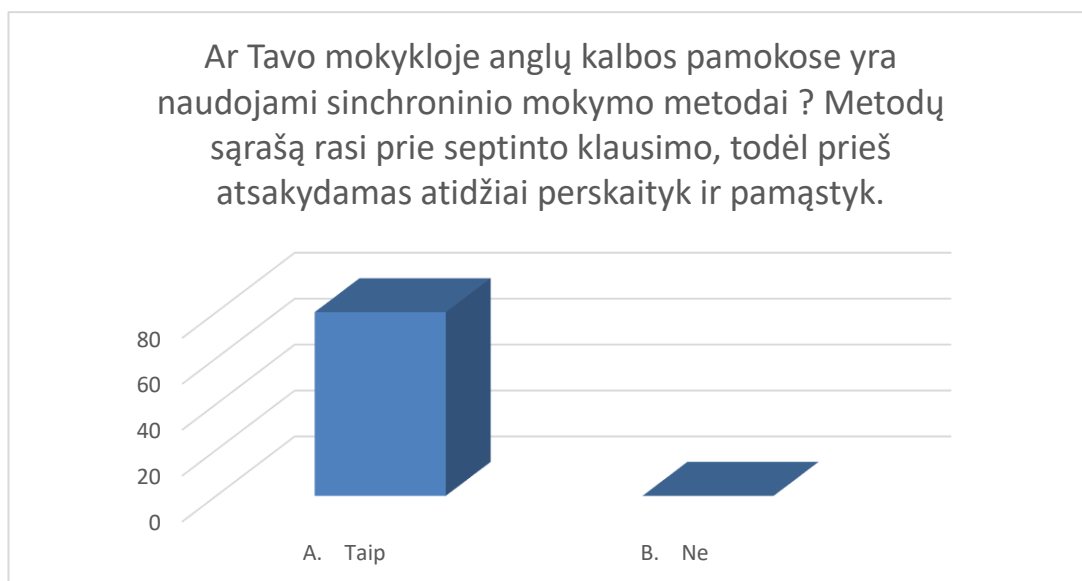
4.2. Atliktas mokinių anketavimas apie metodiką ir to tyrimo rezultatai

Kaip ir buvo minėta aprašant planuojamą tyrimą, mokinių anketinė apklausa vyko 2022 m. kovo mėn. pradžioje. Tyrime dalyvavo 80 5-12 kl. mokinių, kurie du metus buvo mokomi pagal nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką. Anketoje buvo tiriamas mokinių požiūris į susistemintą nuotolinio anglų kalbos metodiką licėjuje. Tyrimo rezultatai viešai skelbiami nebus, tyrimas reikalingas anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos tobulinimui.

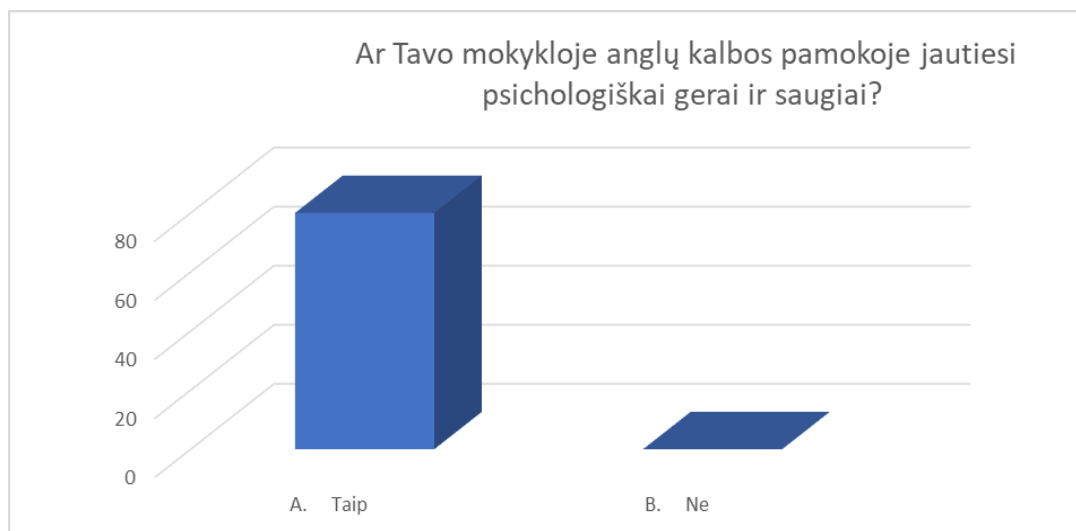
23 pav. Klausimas mokiniams, ar mokytoja dirba pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką

Paklausus mokinių, ar mokytoja dirba pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, iš tyrimo matome, jog visi tyrime dalyvavę mokiniai žino, pagal kokią metodiką jie dirba anglų kalbos pamokose.

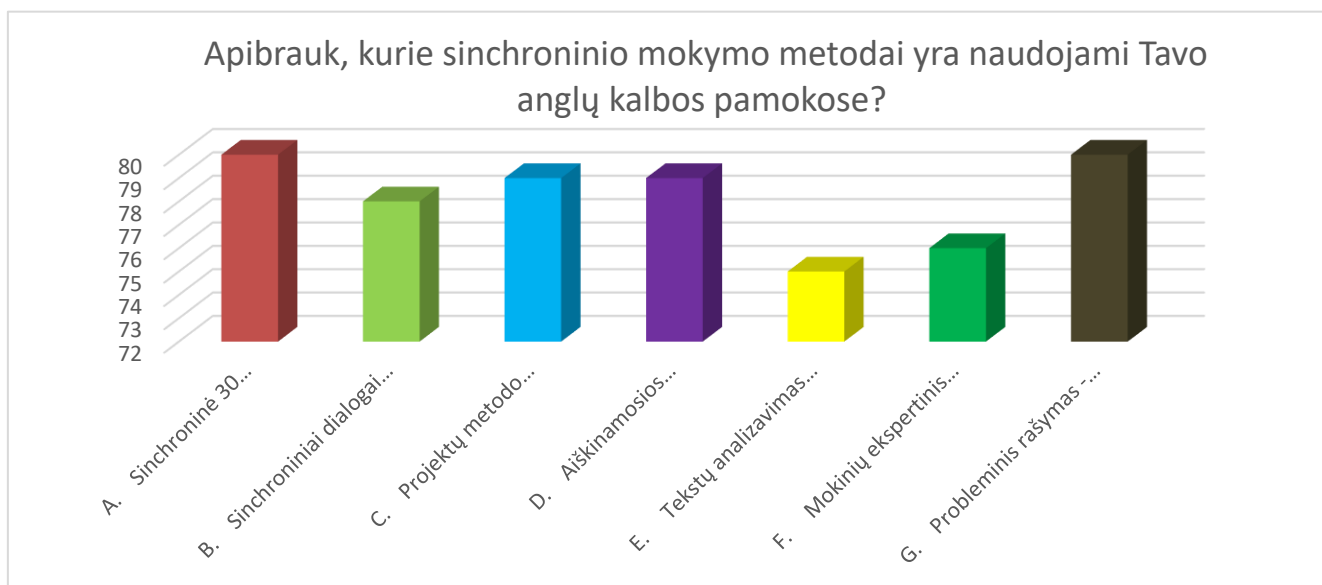
24 pav. Mokytojos naudojami sinchroninio mokymo metodai

Norint sužinoti, ar mokiniai skiria sinchroninius metodus nuo asinchroninių, anketoje buvo klausama, ar mokytoja naudoja sinchroninius mokymo metodus nuotolinės pamokos metu, tie metodai buvo detalizuoti prie klausimo. Iš tyrimo matome, jog visi mokiniai pasirinko atsakymą „Mano anglų kalbos pamokoje yra naudojami sinchroniniai mokymo metodai“. Tai leidžia daryti prielaidą, jog mokiniai tiksliai gali įvardinti mokytojos naudojamus metodus, nes jie yra įpratę prie tų metodų savo kasdieninėse pamokose ir tie metodai yra tapę neatsiejama kasdieninio mokymo dalimi.

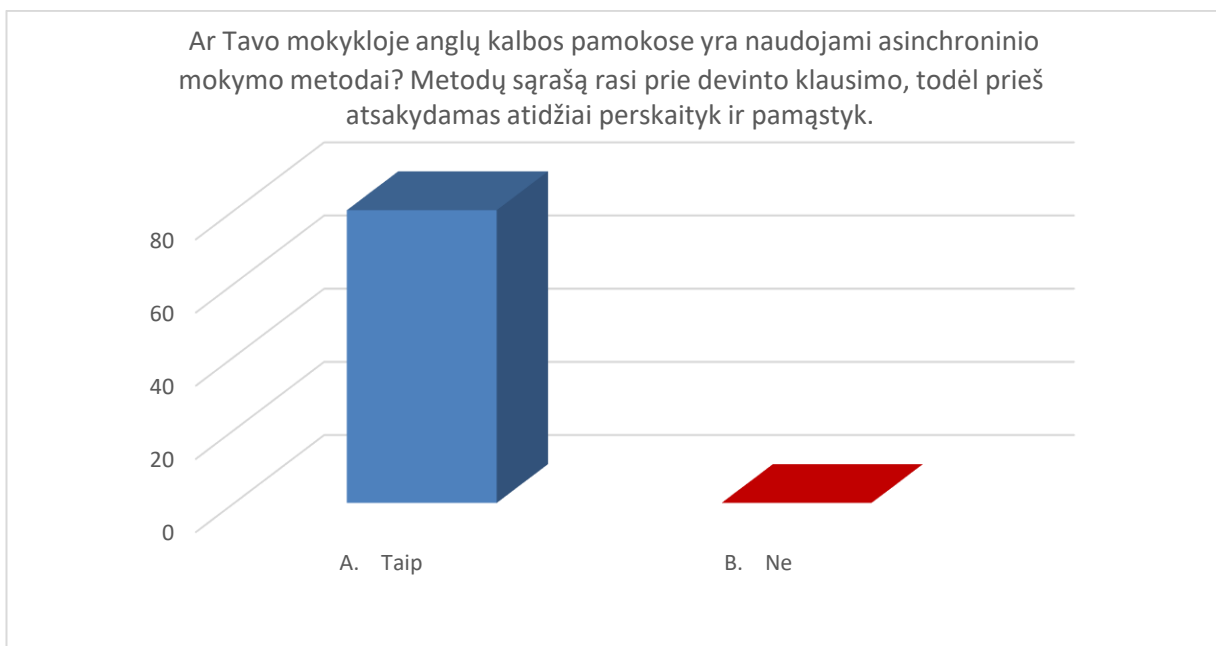

25 pav. Mokinių psichologinė savijauta nuotolinių anglų kalbos pamokų metu

Kaip pastebi dauguma nuotolinį mokymą tyrinėjančių pedagogų bei psichologų, pirmiausia mokytojas turi patenkinti pradinis fiziologinius mokinių poreikius – saugumą ir prierašumą. Tik saugioje aplinkoje mokinys gali jaustis psichologiškai saugiai ir užtikrintai. Mokinys turi jausti mokytojo palaikymą bei nebijoti drąsiai klausti ir atsakinėti. Mokytojai buvo svarbu sužinoti, ar jos pamokų metu, mokiniai jaučiasi saugiai, todėl apie tai jų buvo klausiama ir anketinėje apklausoje. Visi respondentai patvirtino, jog pamokų metu jie jaučiasi psichologiškai saugiai bei gerai. Jei mokiniai jaučiasi gerai, jie gali dirbti ramiai ir tokiu būdu jie gali siekti aukštesnių rezultatų.

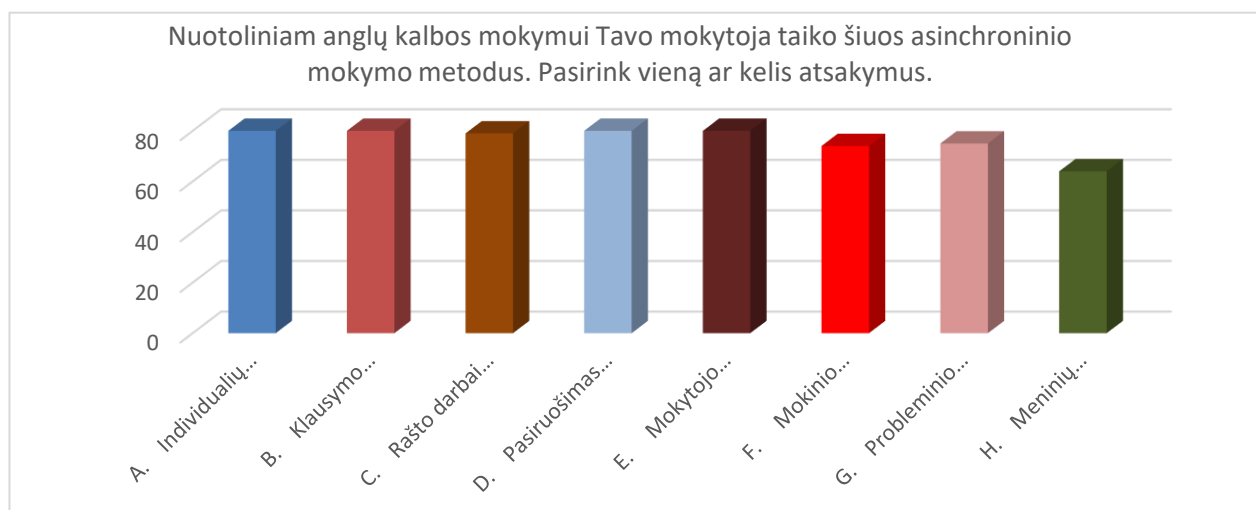

26 pav. Sinchroniniai metodai nuotolinėse anglų kalbos pamokose

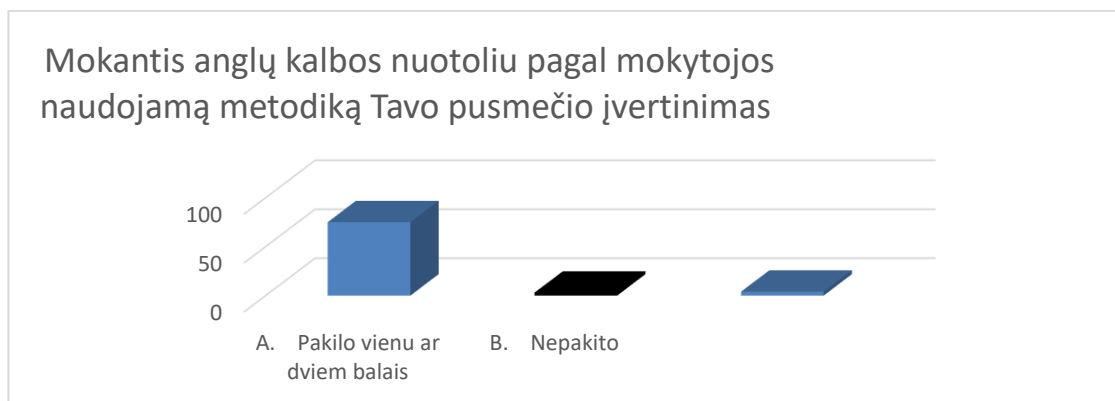
27 pav. Asinchroninio mokymo metodų naudojimas nuotolinėse anglų kalbos pamokose

Pasiteiravus mokinių, kokie sinchroniniai metodai naudojami nuotolinėse anglų kalbos pamokose, tai matome, jog dauguma mokinių mini sinchroninę gramatikos pamoką, sinchroninius dialogus, monologus, projektus, aiškinamąsias gramatikos bei fonetikos pratybas, probleminį rašymą – rašinius, pranešimus ar laiškus grupėse ar individualiai, kiek mažiau mokinių nurodo tekstų analizę bei ekspertinį mokinių metodą įvairių temų analizei. Tyrimas rodo, jog mokytoja naudoja įvairius sinchroninius nuotolinio mokymo metodus savo kasdieninėse pamokose, tai priklauso nuo klasės ir temos.

28 pav. Asinchroninio mokymo metodai nuotolinėse anglų kalbos pamokose

Mokinių taip pat buvo klausama, ar mokytoja savo pamokose naudoja asinchroninius metodus, tai visi apklausos dalyviai nurodo, jog mokytoja naudoja asinchroninio mokymo metodus.

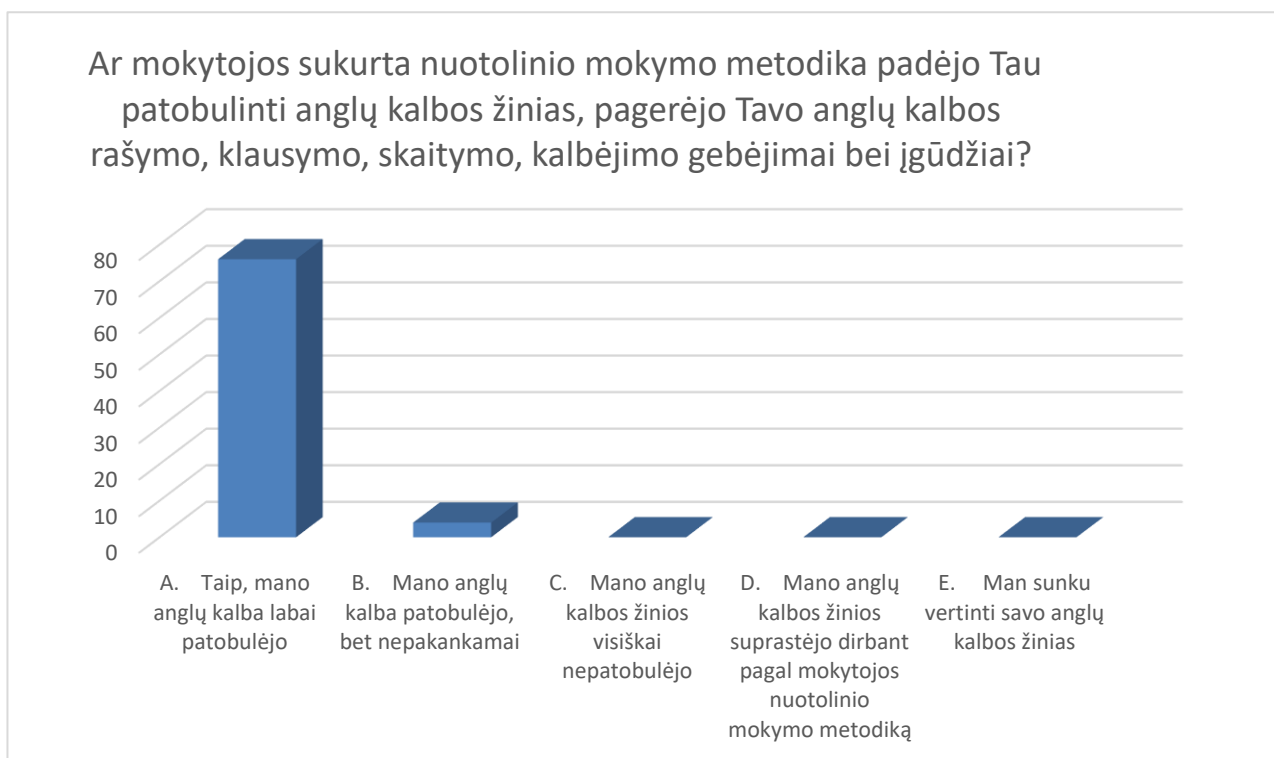

29 pav. Pusmečio pažymio priklausomybė nuo mokytojos naudojamos metodikos

Pasiteiravus, kokius asinchroninio mokymo metodus naudoja mokytoja anglų kalbos pamokose, tai dauguma respondentų atsakė, jog tai įvairios individualizuotos užduotys, klausymo pratybos, rašto darbai, pasiruošimas sinchroniniams atsiskaitymams, mokytojo vaizdo įrašų peržiūrėjimas bei užduočių atlikimas, probleminio klausimo sprendimo eigos filmavimas, kiek mažiau mokinių teigia, jog pamokose naudojami meniniai filmai ir darbas su jais.

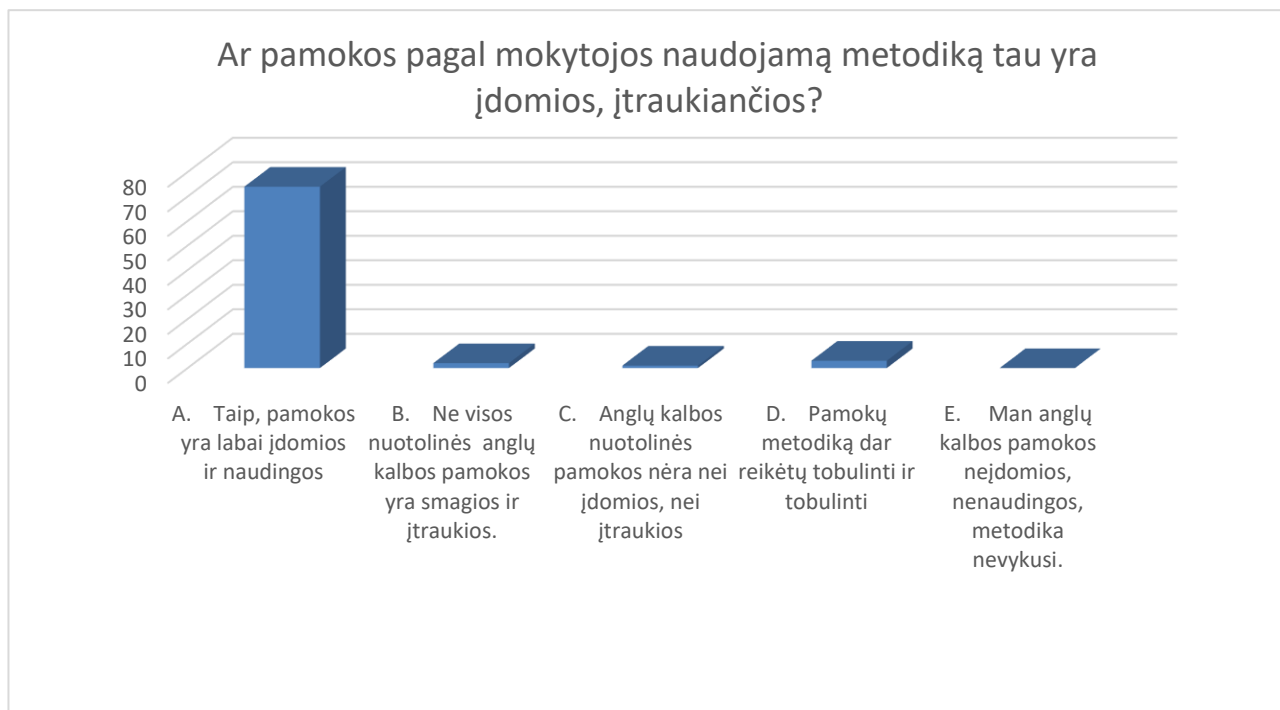
Kokia yra susistemintos nuotolinio anglų kalbos metodikos naudojimo įtaka pusmečio įvertinimui?

Respondentų buvo klausama, ar mokantis pagal mokytojos nuotolinio mokymo metodiką keitėsi pusmečio įvertinimas, tai dauguma respondentų pažymi, jog jų pusmečio rezultatai pakilo vienu arba dviem balais, tik vos keli mokiniai nurodo, jog jų pusmečio rezultatai liko nepakitę arba sumažėjo, tai leidžia daryti išvadą, jog naudojama susisteminta nuotolinio mokymo metodika tiesiogiai koreliuoja su pagerėjusiais mokinių pusmečio įvertinimais.

30 pav. Susistemintos nuotolinio anglų kalbos metodikos įtaka mokinių žinioms bei įgūdžiams

Mokytojos sukurtos nuotolinio mokymo metodikos įtaka anglų kalbos žinių pagerėjimui. Pasiteiravus mokinių, ar dirbant pagal mokytojos sukurtą metodiką pagerėjo jų anglų kalbos žinios, tai dauguma mokinių nurodo, jog jų anglų kalba labai patobulėjo, keli mokiniai nurodė, jog jų anglų kalba patobulėjo, bt nepakankamai, nei vienas mokinys nenurodė, jog jo anglų kalbos žinios nepatobulėjo ar suprastėjo.

31 pav. Anglų kalbos pamokų įdomumas, interaktyvumas

Paklausus mokinių, ar jiems anglų kalbos pamokos buvo įdomios ir naudingos, tai beveik visi mokiniai nurodo, jog pamokos buvo įdomios ir naudingos, vos vienas kitas mokinys nurodo, jog ne visos anglų kalbos pamokos buvo smagios ir įtraukios, pora mokinių rekomenduoja metodiką tobulinti.

Mokinių apklausos išvados

1. Pasiteiravus mokinių, kokie sinchroniniai metodai naudojami nuotolinėse anglų kalbos pamokose, tai matome, jog dauguma mokinių mini sinchroninę gramatikos pamoką, sinchroninius dialogus, monologus, projektus, aiškinamąsias gramatikos bei fonetikos pratybas, probleminį rašymą – rašinius, pranešimus ar laiškus grupėse ar individualiai, kiek mažiau mokinių nurodo tekstų analizę bei ekspertinį mokinių metodą įvairių temų analizei. Tyrimas rodo, jog mokytoja naudoja įvairius sinchroninius nuotolinio mokymo metodus savo kasdieninėse pamokose, tai priklauso nuo klasės ir temos.
2. Pasiteiravus, kokius asinchroninio mokymo metodus naudoja mokytoja anglų kalbos pamokose, tai dauguma respondentų atsakė, jog tai įvairios individualizuotos užduotys, klausymo pratybos, rašto darbai, pasiruošimas sinchroniniams atsiskaitymams, mokytojo vaizdo įrašų peržiūrėjimas bei užduočių atlikimas, probleminio klausimo sprendimo eigos filmavimas, kiek mažiau mokinių teigia, jog pamokose naudojami meniniai filmai ir darbas su jais.

3. Beveik visi mokiniai nurodo, jog dirbant pagal susitemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką jų metiniai įvertinimai pakilo vienu arba dviem balais, vos pora mokinių teigia, jog jų pusmečių įvertinimai nepakito ir nė vienas mokinys nenurodo, jog jo pusmečio pažymys suprastėjo.
4. Beveik visi mokiniai teigia, jog jų anglų kalbos žinios labai pagerėjo, pamokos buvo ir yra įdomios, interaktyvios, įtraukios, o mokiniai pamokų metu jaučiasi saugiai ir gerai.

4.3. Mokytojų požiūrio į svetainės „Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika“ tyrimas ir rezultatai

32 pav. Mokytojų amžius bei darbo stažas mokykloje

Atlikus mokytojų anketinę apklausą paaiškėjo, jog daugiau nei trečdalis mokytojų, vertinusių svetainės efektyvumą, priklausė amžiaus grupei nuo 51 – 65 metų, mokykloje dirba nuo 21 – 30 metų. Kita dalis respondentų – apie 33 proc. dirba mokykloje iki 10 metų. Iš diagramos matyti, jog tyrime dalyvavo įvairaus amžiaus ir skirtingą darbo patirtį turinčių respondentų kiekis. Viso tyrime dalyvavo 53 anglų kalbos mokytojai iš Kauno miesto, Kauno rajono bei Vilniaus miesto mokyklų.

Pasiteiravus mokytojų, kokia jų profesinė kategorija, tai 31 proc. respondentų nurodė, jog yra mokytojai metodininkai, 15 proc. mokytojų tvirtina esą mokytojai ekspertai, 26 proc. respondentų yra mokytojai bei 28 proc. anketos tyrimo dalyvių nurodė turintys vyriausiojo mokytojo kategoriją. Taigi, daugiausia svetainės vertintojų buvo mokytojai metodininkai.

Paprašius įvertinti „Anglų kalbos nuotolinio mokymo svetainę“ 27 proc. mokytojų nurodė, jog svetainės struktūra pateikta aiškiai ir suprantamai. 25 proc. respondentų nurodė, jog svetainėje pateikta medžiaga pateikta aiškiai ir suprantamai. 27 proc. respondentų nurodė, jog nuotolinio mokymo metodai išnagrinėti tikslingai ir suprantamai. Ir vos du respondentai iš 53 nurodė, jog svetainės informacija pateikiama paviršutiniškai ar neaiškiai.

Vėliau mokytojams buvo užduotas kontrolinis klausimas apie tai, koku balu skalėje nuo 1 iki 5 įvertintų sinchroninio nuotolinio mokymo metodiką, tai iš tyrimo paaiškėjo, jog 74 proc. tyrime dalyvavusių mokytojų svetainėje aprašytą metodiką įvertino puikiai, 24 proc. respondentų įvertino svetainę keturiais balais iš penkių. Ir tik 2 proc. dalyvių svetainės metodiką įvertino kaip tobulintina, turinčią trūkumų.

Paprašius mokytojų įvertinti asinchroninio mokymo metodiką vertinimo skalėje nuo 1 iki 5, tai 81 proc. respondentų asinchroninio mokymo metodiką, pateiktą svetainėje, įvertino puikiai, 19 proc.

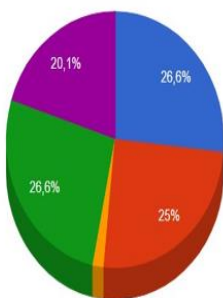
mokytojų asinchroninio mokymo metodikai skyrė keturis balus iš penkių. Kaip matome iš anketavimo duomenų dauguma anglų kalbos mokytojų sukurtą svetainę vertina labai gerai arba gerai, tai rodo, jog jiems pateikiama metodika ir užduočių pavyzdžiai yra aktualūs, naudingi ir svarbūs.

Pasiteiravus mokytojų, kokie sinchroniniai metodai bus naudojami jų nuotolinėse sinchroninėse anglų kalbos pamokose, tai matome, jog dauguma mokytojų rinktųsi mini sinchroninę gramatikos pamoką, sinchroninius dialogus, monologus, projektus, aiškinamąsias gramatikos bei fonetikos pratybas, probleminį rašymą – rašinius, pranešimus ar laiškus grupėse ar individualiai, kiek mažiau mokinių nurodo tekstų analizę bei ekspertinį mokinių metodą įvairių temų analizei. Tyrimas rodo, jog mokytojai savo kasdieninėse pamokose naudos įvairius sinchroninius nuotolinio mokymo metodus, aprašytus svetainėje.

Pasiteiravus, kokius asinchroninio mokymo metodus aprašytus svetainėje mokytojai ketina naudoti savo anglų kalbos pamokose, tai dauguma respondentų atsakė, jog tai įvairios individualizuotos užduotys, klausymo pratybos, rašto darbai, pasiruošimas sinchroniniams atsiskaitymams, mokytojo vaizdo įrašų peržiūrėjimas bei užduočių atlikimas, probleminio klausimo sprendimo eigos filmavimas, kiek mažiau mokinių teigia, jog pamokose naudojami meniniai filmai ir darbas su jais.

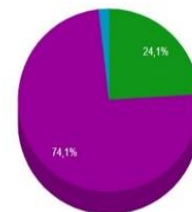
Prašau įvertinti internetinę svetainę „Anglų kalbos nuotolinio mokymo metodika“. Pasirinkite Jums tinkantį teiginį, galimi keli atsakymai

- Svetainės struktūra pateikiama aiškiai ir suprantamai
- Svetainėje informacija pateikiama aiškiai ir suprantamai
- Svetainėje informacija pateikiama paviršutiniškai, neaiškiai
- Nuotolinio mokymo metodai išnagrinėti tiksliai ir suprantamai
- Svetainėje visos nuorodos aktyvios, veikia

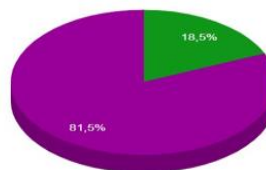
Įvertinkite sinchroninio nuotolinio mokymo metodiką balais. Vertinimo skalėje nuo 1 iki 5. Kai 5 - metodika vertinama puikiai, 1 - yra trūkumų, daug ką reikia tobulinti.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- Neatsakė į klausimą

Įvertinkite asinchroninio nuotolinio mokymo metodiką balais. Vertinimo skalėje nuo 1 iki 5. Kai 5 - metodika vertinama puikiai, 1 - yra trūkumų, daug ką reikia tobulinti.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

33 pav. Mokytojai vertina sinchroninio bei asinchroninio mokymo metodiką

Jūsų patarimai bei siūlymai, ką reikėtų tobulinti, kad ši svetainė taptų naudingesnė anglų kalbos mokytojams? Nuoširdžiai dėkoju už Jūsų laiką ir atsakymus, tobulinant šios svetainės veikimą

- ✘ prieš 1 d. Rekomenduosiu šią darbo metodiką kolegoms
- ✘ prieš 2 d. Plačiau aprašyti apverstos klasės metodą
- ✘ prieš 2 d. Rekomenduojama tobulinti skiltį, skirtą mokytojo vaizdo įrašų skelbimui
- ✘ prieš 3 d. Geras darbas, pravartus, rekomenduoju sukurti dar vieną svetainę mokinių darbų dalijimuisi
- ✘ prieš 3 d. Radau naudingų metodų, gal net mokytoja rašo vadovėlius?
- ✘ prieš 3 d. Puiki svetainė, įdomi metodiką, nieko keisti nereikia
- ✘ prieš 3 d. Tobulinti reikia dar pačią metodiką, gal pridėčiau daugiau užduočių
- ✘ prieš 3 d. Vertinu gerai, galiu pasakyti, jog man nelabai aiškus metodas sinchroniniai dialogai, kokiais dar būdais juos galima realizuoti?
- ✘ prieš 3 d. Faina svetainė, ačiū, kad mokotes mus dirbti
- ✘ prieš 3 d. Jau naudoju metodus pamokose, efektyvu tikrai, ką keisti neįsivaizduoju
- ✘ prieš 3 d. Metodškai parengta medžiaga, įdomios užduotys, svarbu, jog paprasta naudoti, blogų pastabų nera
- ✘ prieš 3 d. Svetainė nebloga, metodiką aiškiai, reikia keisti probleminiai rašymo metodiką, nes ji labai sudėtinga
- ✘ prieš 3 d. Labai efektyvi metodinė priemonė, pastabų neturiu, nebent tik norėčiau gyvai susitikti su mokytoja ir aplankyti pamokas
- ✘ prieš 3 d. Naudinga, tik nebaigta iki galo, gal klystu
- ✘ prieš 3 d. Įdomu, bet paini svetainės struktūra
- ✘ prieš 3 d. Asinchroninio mokymo metodai pateikti gerai, reikia papildyti sinchroninius metodus
- ✘ prieš 3 d. Tobula metodiką, man ji padeda dirbti, atnaujinti žinias, komentarai tik labai geri
- ✘ prieš 3 d. Nežinau ką patarti kūrybingai mokytojai? viskas nauja, bandysiu, taikysiu
- ✘ prieš 3 d. Praktiškai jau išbandžiau tris metodus, mokiniai sakė, kad jų mokytojai dirba kitaip, jiems buvo smagu, rasem filmo recenziją
- ✘ prieš 3 d. Naudinga, profesionalų, metodiškai pagrįsti darbo principai, gal tik atnaujinti pastoviai reikia mokinių kūrybinių darbų publikacijas
- ✘ prieš 3 d. Profesionaliai pateikta metodiką, pastabų neturiu
- ✘ prieš 3 d. Gera svetainė, labai pravertė probleminių rašymo užduotys, patarimų neturiu, viskas labai gerai organizuota
- ✘ prieš 3 d. Naudos radau, įdomi svetainė, tobulinti reikia užduočių papildymą
- ✘ prieš 3 d. Kažkas inovatyvaus, išbandžiau šešis metodus, veikia, efektyvų, mokiniai įtraukti, pastabų neturiu

34 pav. Mokytojų komentarai, pastabos apie nuotolinio anglų kalbos mokymo svetainę bei metodus

- ✘ prieš 3 d. Tobula metodiką, man ji padeda dirbti, atnaujinti žinias, komentarai tik labai geri
- ✘ prieš 3 d. Nežinau ką patarti kūrybingai mokytojai? viskas nauja, bandysiu, taikysiu
- ✘ prieš 3 d. Praktiškai jau išbandžiau tris metodus, mokiniai sakė, kad jų mokytojai dirba kitaip, jiems buvo smagu, rasem filmo recenziją
- ✘ prieš 3 d. Naudinga, profesionalų, metodiškai pagrįsti darbo principai, gal tik atnaujinti pastoviai reikia mokinių kūrybinių darbų publikacijas
- ✘ prieš 3 d. Profesionaliai pateikta metodiką, pastabų neturiu
- ✘ prieš 3 d. Gera svetainė, labai pravertė probleminių rašymo užduotys, patarimų neturiu, viskas labai gerai organizuota
- ✘ prieš 3 d. Naudos radau, įdomi svetainė, tobulinti reikia užduočių papildymą
- ✘ prieš 3 d. Kažkas inovatyvus, išbandžiau šešis metodus, veikia, efektyvų, mokiniai įtraukti, pastabų neturiu
- ✘ prieš 3 d. Paprasti, naudingi patarimai ir metodai, praktiškai kelis jau išbandžiusi kelis metodus, mokiniai labai noriai dirbo, naudinga svetainė
- ✘ prieš 3 d. Komentarų neturiu, man viskas patiko ir tiko, naudinga
- ✘ prieš 3 d. Supratau, jog daugelį metų dirbau kitaip, čia viskas man nauja, viską išbandysiu ir lauksiu naujų svetainės atnaujinimų
- ✘ prieš 3 d. Patiko metodai, bet tobulinti reikia užduočių pateikimą, nes jų yra, bet norėčiau daugiau
- ✘ prieš 3 d. Dėkui už įdomią metodiką, papildyti reikia visus puslapius su dar daugiau užduočių
- ✘ prieš 3 d. Man patiko tai kas pateikta, pastabų neturiu
- ✘ prieš 3 d. Gerai, kad dalinasi patirtimi, keisti reikia požiūrį į mokyklą
- ✘ prieš 3 d. Naudingi patarimai ir metodai, palengvina darbą, gal reikėtų keisti svetainės meniu
- ✘ prieš 3 d. Labai įdomi svetainė, ypač gramatikos mokymas, patariu kaupti, sisteminti metodiką ir parašyti anglų mokymo vadovėlių
- ✘ prieš 3 d. pasigedau hibridinio mokymo metodų aprašymo, kuriuos naudoja autorė.....
- ✘ prieš 3 d. tobulinti reikia rašinių metodiką, pateikiant rašinių pavyzdžių
- ✘ prieš 3 d. rekomendavau svetainę savo kolegoms, radau naujos info, išbandžiau su mokiniais filmų recenzavimą, patiko. Ką tobulinti? Palieku laisvę autorei
- ✘ prieš 3 d. Pastabų neturiu, man ši svetainė padės tobulinti savo metodiką, nes pritrūkus iniciatyvių metodų, dėkoju už pagalbą
- ✘ prieš 3 d. Norėčiau matyti daugiau užduočių prie kiekvieno metodo
- ✘ prieš 4 d. Labai įdomu buvo skaityti, tobulinti reikia asinchroninio mokymo metodus juos sugrupuojant pagal pamokos tikslus
- ✘ prieš 4 d. Siūliau papildyti svetainę hibridinio mokymo metodais
- ✘ prieš 4 d. Dėkui
- ✘ prieš 4 d. dėkoju už naujoves ir nuoširdų pasidalinimą patirtimi, norėčiau animuotų istorijų ištraukų, kad matytčiau, kaip tai atrodo
- ✘ prieš 4 d.
- kartais nesuprantu, kaip mokytojas gali dirbti taip kūrybingai, kada jis visą tai spėja, gerbiu už iniciatyvą, smagu analizuoti duotus metodus, daug ką naudosis pamokose, patiko filmų metodas, siūliau papildyti asinchroninio mokymo metodus dar ir kitų užduočių tipais
- ✘ prieš 4 d.
- kartais nesuprantu, kaip mokytojas gali dirbti taip kūrybingai, kada jis visą tai spėja, gerbiu už iniciatyvą, smagu analizuoti duotus metodus, daug ką naudosis pamokose, patiko filmų metodas, siūliau papildyti asinchroninio mokymo metodus dar ir kitų užduočių tipais
- ✘ prieš 4 d.
- taip vargavau su klausymo užduotimis ir visada jas pateikdavau tik sinchroniniu būdu, o dabar noriu išbandyti asinchroninį klausymą. Nežinau, ką dar tobulinti, kai ten viskas ir taip konkrečiau ir įdomu, dėkoju už iniciatyvą dirbant inovatyviai
- ✘ prieš 4 d.
- dėkoju už naujovių skelbimą, labai įdomus pasirodė mokinių ekspertinis metodas ir animuotos istorijos, smagu, jog mokytoja dirba kūrybingai, ne kiekvienas taip gebėtų, tobulinti galima būtų sinchroninus dialogus ir monologus, pateikiant dar kitokių užduočių variantų
- ✘ prieš 4 d.
- dėkoju už pasidalinimą savo metodais, man tai buvo kažkas nerealaus, radau daug naujų naudingų metodų, apie kuriuos net nesu girdėjęs. Viskas suprantamai ir įdomiai pateikta, lauksiu naujų darbų
- ✘ prieš 4 d. Galima svetainę nuolat atnaujinti ir pasidalinti kitų mokytojų patirtimi
- ✘ prieš 4 d. Puiki svetainė. Ačiū :)
- ✘ prieš 4 d. Vertinu labai gerai, siūliau papildyti dar ir kitais praktikoje išbandytas pratimais
- ✘ prieš 4 d. svetainės info naudinga, siūliau tobulinti puslapi, skirtą meninių filmų peržiūrai
- ✘ prieš 5 d.
- Svetainė yra struktūruota, daug naudingos, įdomios metodinės medžiagos, bus įdomu išbandyti aprašytus metodus, man patiko svetainė, labai naudinga

35 pav. Mokytojų komentarai, pastabos apie nuotolinio anglų kalbos mokymo svetainę bei metodus

Norint sužinoti mokytojų nuomonę apie svetainės ir metodikos tobulintinas sritis, mokytojų buvo prašoma parašyti pasiūlymus metodikos ir svetainės tobulinimui, tai iš pateiktų atsakymų matome, jog mokytojai yra dėkingi už inovatyvų požiūrį į nuotolinį anglų kalbos mokymą, svetainėje pateiktą medžiagą vertina kaip gerai struktūruotą, naudingą pamokoje, vertingą, mokytojai nurodo, jog pateikti metodai aprašomi gana išsamiai, patys metodai skatina kūrybišką mokytojo požiūrį į darbą, mokiniams atrodo įtraukiantys bei įdomūs, o iš tobulintinių dalykų nurodo tai, kad reikėtų smulkiai

aprašyti ir hibridinio mokymo metodiką, kai kurie mokytojai pasigedo išsamesnių kai kurių metodų iliustravimo bei rekomenduoja pateikti daugiau praktinių užduočių prie įvairių metodų. Keli respondentai siūlo parašyti vadovėlį, skirtą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikai.

Mokytojų apklausos išvados

1. Pasiteiravus mokytojų, kuriuos sinchroninius metodus naudotų nuotolinėse anglų kalbos pamokose, tai matome, jog dauguma mokytojų mini sinchroninę gramatikos pamoką, sinchroninius dialogus, monologus, projektus, aiškinamąsias gramatikos bei fonetikos pratybas, probleminį rašymą – rašinius, pranešimus ar laiškus grupėse ar individualiai, kiek mažiau mokinių nurodo tekstų analizę bei ekspertinį mokinių metodą įvairių temų analizei. Tyrimas rodo, jog mokytojai naudos įvairius sinchroninius nuotolinio mokymo metodus savo kasdieninėse pamokose.
2. Pasiteiravus, kokius asinchroninio mokymo metodus mokytojai naudos anglų kalbos pamokose, tai dauguma respondentų atsakė, jog tai įvairios individualizuotos užduotys, klausymo pratybos, rašto darbai, pasiruošimas sinchroniniams atsiskaitymams, mokytojo vaizdo įrašų peržiūrėjimas bei užduočių atlikimas, probleminio klausimo sprendimo eigos filmavimas, kiek mažiau mokinių teigia, jog pamokose naudojami meniniai filmai ir darbas su jais.
3. Beveik visi mokytojai nurodo, jog mokytojams skirta svetainė yra gerai metodiškai struktūruota, metodai aprašyti gana išsamiai, aiškiai, suprantamai, svetainėje pateikta medžiaga yra aktuali ir naudinga, o pateiktos užduotys skatina mokinių bei mokytojų kūrybišką požiūrį į mokymą/si.
4. Norint sužinoti mokytojų nuomonę apie svetainės bei metodikos tobulintinas sritis, mokytojams buvo užduotas atviras klausimas „Kokie būtų Jūsų pasiūlymai metodikos ir svetainės tobulinimui“, tai iš pateiktų atsakymų matome, jog mokytojai yra dėkingi už inovatyvų požiūrį į nuotolinį anglų kalbos mokymą, svetainėje pateiktą medžiagą vertina kaip gerai struktūruotą, naudingą pamokoje, vertingą, mokytojai nurodo, jog pateikti metodai aprašomi gana išsamiai, patys metodai skatina kūrybišką mokytojo požiūrį į darbą, mokiniams atrodo įtraukiantys bei įdomūs, o iš tobulintinų dalykų nurodo tai, kad reikėtų smulkiai aprašyti ir hibridinio mokymo metodiką, kai kurie mokytojai pasigedo išsamesnių kai kurių metodų iliustravimo bei rekomenduoja pateikti daugiau praktinių užduočių prie įvairių metodų. Keli respondentai siūlo parašyti vadovėlį, skirtą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikai.

4.4. Rekomendacijos mokytojams skirtos svetainės ir anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos tobulinimui

- Siekiant svetainės efektyvumo didinimo, jos turinys turėtų būti nuolat atnaujinamas ir papildomas naujomis užduotimis prie kiekvieno metodo.
- Reikėtų į svetainę kelti tik tas užduotis, kurios jau yra išbandytos su mokiniais ir naudojamos kolegų mokytojų.
- Tobulinant svetainę, galima būtų aktyvuoti komentarų skiltį susiejant ją su svetainės autorės elektroniniu paštu.

- Hibridiniam mokymui turėtų būti sukurtas papildomas atskiras puslapis, kuriame galima būtų talpinti įvairių mokytojų praktikoje išbandytus anglų kalbos metodus.
- Darbui su susisteminta nuotolinio anglų kalbos metodika reikėtų sukurti elektroninę nemokamą vadovėlį, kuriuo galėtų naudotis anglų kalbos mokytojai, bet tai turėtų būti bendras kelių iniciatyvių mokytojų bendravimu ir bendradarbiavimo pagrindu sukurtas produktas.

Išvados

1. Apžvelgus anglų kalbos didaktikos struktūrą ir veiklas, kurias galima realizuoti pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopose, paaiškėjo, jog kontaktinio anglų kalbos mokymo tradiciniai bei netradiciniai metodai buvo nagrinėti įvairių autorių gana plačiai, bet nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika nagrinėjama neišsamiai ir paviršutiniškai, todėl reikia kurti ir tobulinti nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką.
2. Išanalizavus nuotolinio anglų kalbos mokymosi virtualias priemones: vaizdo konferencijų įrankius Zoom, Google meet pamokų transliavimui ir virtualias mokymo/si aplinkas Seesaw, Edmodo, Google Classroom ir kt. medžiagos talpinimui, testavimui, vertinimui, dėl funkcinių privalumų bei paprastumo buvo pasirinkta Google classroom bei Google meet nuotolinių anglų kalbos pamokų vedimui ir mokinių mokymuisi Kauno KTU Inžinerijos licėjuje.
3. Sukurta susisteminta sinchroninio bei asinchroninio nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika sėkmingai realizuota KTU Inžinerijos licėjuje 2020 – 2022 metais, nuolat buvo stebima mokinių daroma pažanga Tamo dienyne bei vykdant mokinių apklausas apie nuotolinio anglų kalbos metodikos efektyvumą bei jų mokymosi rezultatų priklausomybę nuo minėtos metodikos.
4. Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos praktiniam realizavimui buvo sukurtas metodikos taikymo modelis, susidedantis iš susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo/si metodikos sukūrimo, virtualių priemonių tos metodikos realizavimui aprašymo, įgyvendinimo Inžinerijos licėjuje su realiais mokiniais bei internetinės svetainės mokytojams apie metodiką sukūrimo ir viešo publikavimo.
5. Ištyrus pagrindinės bei vidurinės ugdymo pakopos mokinių požiūrį į susistemintos anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos taikymą praktikoje, buvo nustatyta, jog beveik visų mokinių besimokančių pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką pusmečių ar metiniai įvertinimai pakilo vienu arba dviem balais, vos pora mokinių teigia, jog jų pusmečių įvertinimai nepakito ir nė vienas mokinys nenurodo, jog jo pusmečio pažymys suprastėjo. Beveik visi mokiniai teigia, jog jų anglų kalbos žinios labai pagerėjo, pamokos buvo ir yra įdomios, interaktyvios, įtraukios, o mokiniai pamokų metu jaučiasi saugiai ir gerai.
6. Ištyrus anglų kalbos mokytojų požiūrį į nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką bei mokytojams sukurtos svetainės apie metodiką efektyvumą, pastebėta, jog beveik visi mokytojai svetainę bei metodiką vertina kaip efektyvią, naudingą, įdomią, patrauklią mokiniams, dauguma mokytojų ėmė savo pamokose taikyti minėtą metodiką, o iš jų pateiktų rekomendacijų matyti, jog svetainę reikėtų papildyti naujais praktikoje išbandytais metodais, kurti bei atnaujinti pateikiamą užduočių banką, atskirą puslapį reikėtų skirti hibridinio mokymo metodų aprašymui.

Literatūros sąrašas

1. Kampylis, P., Punie, Y., Devine, J. Kaip padėti veiksmingai mokytis skaitmeniniame amžiuje: Europos metmenys skaitmeninę kompetenciją turinčioms švietimo organizacijoms, ISBN 978-92-79-54005-9, 2015.
2. Rutkauskienė, D., Gudonienė, D., Afonin, A., Ostreika, A., Cibulskis, G. Saitynas 2.0 ir atvirieji švietimo ištekliai. Kaunas. ISBN 978-609-02-0816- 8, 2012.
3. Grakauskas, Z. Lietuvos švietimo raidos vizija. Lietuva – sumani šalis, 2013.
4. Stoyanov, S., Hoogveld, B. and Kirschner, P. Editors: Redecker, C. and Punie, Y. Mapping Major Changes to Education and Training in 2025. European Communities, 2010.
5. Erlickaitė, Š. Informacinių technologijų taikymas mokymo procese- situacijos analizė ugdymo kokybės atžvilgiu. <https://gs.elaba.lt/object/elaba:2127267/>
6. Simonson M, Zvacek S. Teaching and learning at a distance. The seventh edition, 2019.
7. Clardy, A. Distant, online education. Effects, principles and practices. <https://eric.ed.gov/?id=ED506182>
8. Ala-Mutka, K., Redecker, C., Punie, Y., Ferrari, A., Cachia, R., Centeno, C. The Future of Learning: European Teachers' Visions. JRC59775, 2010.
9. Simonson M, Zvacek S. Teaching and learning at a distance. The seventh edition, 2019.
10. Ala-Mutka, K., Redecker, C., Punie, Y., Ferrari, A., Cachia, R., Centeno, C. The Future of Learning: European Teachers' Visions. JRC59775, 2010.
11. Van der Baaren, J. Cheaper, better and more relevant Higher Education using Shared Online Courses. Open Education 2030, 2013.
12. Nemickienė Ž. Projektinė veikla- priemonė vystyti studentų kūrybinius profesinės kalbos gebėjimus, 2011. <https://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=0&sid=ced68676-72af-45b1-adbe-3370932f35f7%40sessionmgr4007&bdata=JnNpdGU9ZWwhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=59415853&db=eue>
13. Ala-Mutka, K., Redecker, C., Punie, Y., Ferrari, A., Cachia, R., Centeno, C. The Future of Learning: European Teachers' Visions. JRC59775, 2010.
14. <https://books.google.lt/books?hl=lt&lr=&id=qh-3DwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR1&dq=distance+education+key>
15. <https://www.learntechlib.org/p/44814/?fbclid=IwAR0x-tOnFeL0y8ZpEEz47UzDg-q3EcNCQ9ojcJYXkcHUH>
16. Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme. Nr. 09.2.1. –ESFA-V-726-04-001, 2018-2022. <https://www.upc.smm.lt/projektai/benmod/apie.php>
17. Littlefield, J. Skirtumas tarp sinchroninio ir asinchroninio nuotolinio mokymosi, 2020 <https://lt.eferrit.com/skirtumas-tarp-sinchroninio-ir-asinchroninio-nuotolinio-mokymosi/>
18. Fauziati, E. Introduction to methods and approaches in second or foreign language teaching, 2013. https://publikasiilmiah.ums.ac.id/bitstream/handle/11617/3031/03_IBA_2013_Endang_Fauziati.pdf?sequence=2
19. Education 2030. Incheon Declaration and Framework for Action. Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all. ED-2016/WS/2, 2015
20. Grakauskas, Z. Lietuvos švietimo raidos vizija. Lietuva – sumani šalis, 2013.

21. Erlickaitė, Š. Informacinių technologijų taikymas mokymo procese- situacijos analizė ugdymo kokybės atžvilgiu. <https://gs.elaba.lt/object/elaba:2127267/>
22. Sue Cowley. Mokymo klinika. ISBN 9986-16-526-1, 2006
23. Vilkonis, R., Targamadžė, A., Borisenko, I., Mušankovienė, V., Petrauskienė, R. Butrimė, E., Kančialskytė, A. ir Oželienė, D. (2013) E-mokymosi metodai. internete: http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/ESFproduktai/2014_E_mokymo_metodai.pdf.
24. Wit, H., Deca, L., Hunter, F. Internationalization of Higher Education – What Can Research Add to the Policy Debate?. The European Higher Education Area: Between Critical Reflections and Future Policies. ISBN 978-3-319-18767-9, 2015.
25. Lisinskienė I. and Kubiliūnas R. (2021) “Anglų kalbos mokymo nuotoliniu būdu metodika ir jos taikymas” <https://www.semanticscholar.org/paper/Angl%C5%B3-kalbos-mokymo-nuotoliniu-b%C5%ABdu-metodika-ir-jos-Lisinskien%C4%97-Kubili%C5%ABnas/c1220284edcbf147af6a57114ac8ab2c54e3f9b0>
26. Rutkauskienė, D., Gudonienė, D., Afonin, A., Ostreika, A., Cibulskis, G. Saitynas 2.0 ir atvirieji švietimo ištekliai. Kaunas. ISBN 978-609-02-0816- 8, 2012.
27. Kear, K, Rosewell J. Quality assessment for e-learning. A benchmarking approach. Third edition, 2016. https://e-xcellencelabel.eadtu.eu/images/E-xcellence_manual_2016_third_edition.pdf?fbclid=IwAR3rK5OpuvMnr8MosA3zXwhQEMRYeuAMi9oeNPEN7iym6kInXF3eyZhR7hY
28. Teresevičienė, M, Trepulė E, Volungevičienė A. Technologijomis grindžiamas mokymas ir mokymasis organizacijoje. https://www.researchgate.net/profile/Airina_Volungeviciene/publication/281289157_Technologijomis_grindziamas_mokymas_ir_mokymasis_organizacijoje/links/55e0185508ae2fac4719473f.pdf#page=26
29. Š. Erlickaitė. Informacinių technologijų taikymas anglų kalbos mokymosi procese, 2014. <https://epublications.vu.lt/object/elaba:2127267/2127267.pdf>
30. Varlamis Iraklis. The present and future of standarts for e- learning technologies, 2016.
31. Bendrojo ugdymo turinio ir organizavimo modelių sukūrimas ir išbandymas bendrajame ugdyme. Nr. 09.2.1. –ESFA-V-726-04-001, 2018-2022. <https://www.upc.smm.lt/projektai/benmod/apie.php>
32. Lisinskienė I. and Kubiliūnas R. (2021) “Anglų kalbos mokymo nuotoliniu būdu metodika ir jos taikymas”, *Vilnius University Open Series*, pp. 53-63. doi: 10.15388/LMITT.2021.6.

Bernatavičienė J., Dzemyda G., Kurasova O. and Žilinskas J. (2021) “Proceedings of the Conference "Lithuanian MSc Research in Informatics and ICT"”, *Vilnius University Open Series*, pp. 1-119. doi: 10.15388/LMITT.2021.

Anketa apie mokinių nuomonę dėl susistemintos nuotolinio anglų kalbos metodikos naudojimo Tavo mokykloje

Sveiki, esu KTU magistrantūros antro kurso studentė. Atlieku anoniminį tyrimą apie mokinių nuomonę dėl susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos naudojimo Tavo mokykloje. Tyrimo rezultatai viešai skelbiami nebus, tyrimas reikalingas anglų kalbos nuotolinio mokymo metodikos tobulinimui.

1. Tavo amžius, klasė.....
2. Ar Tavo mokykloje anglų kalbos mokytoja dirba pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką?
 - A. Taip
 - B. Ne
 - C. Nežinau
3. Jeigu atsakei TAIP, tai nurodyk iš kur žinai apie tą nuotolinio mokymo metodiką, kas tą metodiką naudoja?
 - A. Mano anglų kalbos mokytoja tą metodiką naudoja savo nuotolinėse pamokose ir nuolat aptaria su mokiniais mokymosi tikslus, uždavinius, veiklas.
 - B. Mokyklos administracija yra kalbėjusi apie anglų kalbos nuotolinio mokymo metodiką
 - C. Kiti klasės mokiniai besimokydami anglų kalbos irgi kalba apie šią metodiką
 - D. Mokyklos kitų dalykų mokytojai irgi naudoja panašią metodiką
 - E. Nesuprantu, kokia tai metodika ir kokie jos privalumai ar trūkumai
 - F. Apie šią metodiką sužinojau ne iš anglų kalbos mokytojos, o iš internet ar draugų
4. Ar Tavo mokykloje anglų kalbos pamokoje jautiesi psichologiškai gerai ir saugiai?
 - A. Taip
 - B. Ne
5. Jeigu atsakei TAIP, tai kokios psichologinės pagalbos gali tikėtis pamokų metu iš anglų kalbos mokytojos? Pasirink vieną ar kelis tinkamus atsakymus.
 - A. Mokytoja nuolat pastebi tavo daromą pažangą, pagyria tave
 - B. Pamokų metu nebijai suklysti ir prašyti reikiamos pagalbos
 - C. Mokytoja nekreipia dėmesio į tave, nesuteikia reikiamos pagalbos ir palaikymo
 - D. Iškilusius neaiškumus ar problemas sprendi pats, ar su korepetitorių pagalba
6. Ar Tavo mokykloje anglų kalbos pamokose yra naudojami sinchroninio mokymo metodai ? Metodų sąrašą rasi prie septinto klausimo, todėl prieš atsakydamas atidžiai perskaityk ir pamąstytk.
 - A. Taip
 - B. Ne
7. Apibrauk, kurie sinchroninio mokymo metodai yra naudojami Tavo anglų kalbos pamokose?
 - A. Sinchroninė 30 minučių pamoka skirta gramatikos temų mokymui.

- B. Sinchroniniai dialogai ir monologai.
 - C. Projektų metodo panaudojimas darbui porose ar atskirai.
 - D. Aiškinamosios sinchroninės gramatikos ar fonetikos pratybos.
 - E. Tekstų analizavimas individualiai apverstos klasės metodu, aptarimą darant sinchroniniu būdu.
 - F. Mokinių ekspertinis metodas įvairių temų analizei.
 - G. Probleminis rašymas - esė, laišakai, pranešimai grupėse ir individualiai.
8. Ar Tavo mokykloje anglų kalbos pamokose yra naudojami asinchroninio mokymo metodai? Metodų sąrašą rasi prie devinto klausimo, todėl prieš atsakydamas atidžiai perskaityk ir pamąstyk.
- C. Taip
 - D. Ne
9. Nuotoliniam anglų kalbos mokymui Tavo mokytoja taiko šiuos asinchroninio mokymo metodus. Pasirink vieną ar kelis atsakymus.
- A. Individualių užduočių atlikimas.
 - B. Klausymo užduočių atlikimas.
 - C. Rašto darbai – istorijų, legendų, pasakų ar dienoraščių kūrimas ir animavimas.
 - D. Pasiruošimas sinchroniniam atsiskaitymui – teksto išmokimas pasakoti ar teksto klausimų paruošimas
 - E. Mokytojo video įrašų peržiūrėjimas, užduočių atlikimas
 - F. Mokinio užduočių atlikimas parengiant animacijas, skaidres, animuotas istorijas, balso įrašai monologų ir dialogų pristatymui.
 - G. Probleminio klausimo sprendimas filmuojant problemos sprendimo eigą
 - H. Meninių filmų peržiūra pagal iš anksto gautas mokytojos užduotis.
10. Ar mokytojos sukurta nuotolinio mokymo metodika padėjo Tau patobulinti anglų kalbos žinias, pagerėjo Tavo anglų kalbos rašymo, klausymo, skaitymo, kalbėjimo gebėjimai bei įgūdžiai?
- A. Taip, mano anglų kalba labai patobulėjo
 - B. Mano anglų kalba patobulėjo, bet nepakankamai
 - C. Mano anglų kalbos žinios visiškai nepatobulėjo
 - D. Mano anglų kalbos žinios suprastėjo dirbant pagal mokytojos nuotolinio mokymo metodiką.
 - E. Man sunku vertinti savo anglų kalbos žinias.
11. Ar pamokos pagal mokytojos naudojamą metodiką tau yra įdomios, įtraukiančios?
- A. Taip, pamokos yra labai įdomios ir naudingos.
 - B. Ne visos nuotolinės anglų kalbos pamokos yra smagios ir įtraukios.
 - C. Anglų kalbos nuotolinės pamokos nėra nei įdomios, nei įtraukios.

- D. Pamokų metodiką dar reikėtų tobulinti ir tobulinti.
 - E. Man anglų kalbos pamokos neįdomios, nenaudingos, metodika nevykusi.
12. Mokantis anglų kalbos nuotoliu pagal mokytojos naudojamą metodiką Tavo pusmečio įvertinimas
- A. Pakilo vienu ar dviem balais
 - B. Nepakito
 - C. Nukrito vienu ar dviem balais
 - D. Kita.....
13. Įvertink anglų kalbos mokytojos nuotolinio sinchroninio bei asinchroninio mokymo metodikos efektyvumą balais nuo 1 iki 10. Kur 1 – labai silpnai, 10 – labai efektyviai realizuojama anglų kalbos pamokose

Parašyk tą balą.....

Dėkoju už dalyvavimą apklausoje

Mokytojams skirtos svetainės „Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika” įvertinimas

Tikslas - ištirti svetainės „Nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika” efektyvumą mokytojams. Svetainėje smulkiai aprašomi sinchroninio bei asinchroninio nuotolinio mokymo metodai.

1. Koks jūsų amžius?

20-35

36-50

51-65

Virš 66

2. Kiek metų dirbate mokykloje?

0-10 metai

11-20 metų

21- 30 metų

Virš 30 metų

Kita:

3. Kokia Jūsų pedagoginė kvalifikacija?

Mokytojas

Vyr. mokytojas

Metodininkas

Ekspertas

4. Prašau įvertinti internetinę svetainę Pasirinkite Jums tinkantį teiginį.

Svetainės struktūra pateikta aiškiai ir suprantamai.

Svetainėje informacija pateikiama aiškiai ir suprantamai.

Svetainėje informacija pateikta paviršutiniškai, neaiškiai

Nuotolinio mokymo metodai aiškiai ir suprantamai išnagrinėti

Svetainėje visos nuorodos veikia

Kita:

6. Įvertinkite sinchroninio nuotolinio mokymo metodiką.

Yra trūkumų, dar daug ką reikia tobulinti.

1

2

3

4

5

Puikiai veikia.

7. Kuriuos šių sinchroninių metodų dažniausiai naudosite savo pamokose?

Sinchroninė 30 minučių pamoka skirta gramatikos temų mokymui.

Sinchroniniai dialogai ir monologai.

Projektų metodo panaudojimas darbui porose ar atskirai.

Aiškinamosios sinchroninės gramatikos ar fonetikos pratybos.

Tekstų analizavimas individualiai apverstos klasės metodu, aptarimą darant sinchroniniu būdu.

Mokinių ekspertinis metodas įvairių temų analizei.

Probleminis rašymas - esė, laiškai, pranešimai grupėse ir individualiai.

8. Įvertinkite asinchroninio nuotolinio mokymo metodiką.

Yra trūkumų, dar daug ką reikia tobulinti.

1

2

3

4

5

Puikiai veikia.

9. Kuriuos šių nuotolinio asinchroninio mokymo metodus dažniausiai naudosite savo pamokose?

Individualių užduočių atlikimas.

Klausymo užduočių atlikimas.

Rašto darbai – istorijų, legendų, pasakų ar dienoraščių kūrimas ir animavimas.

Pasiruošimas sinchroniam atsiskaitymui – teksto išmokimas pasakoti ar teksto klausimų paruošimas

Mokytojo vaizdo įrašų peržiūrėjimas, užduočių atlikimas

Mokinio užduočių atlikimas parengiant animacijas, skaidres, animuotas istorijas, balso įrašai monologų ir dialogų pristatymui.

Probleminio klausimo sprendimas filmuojant problemos sprendimo eigą

Meninių filmų peržiūra pagal iš anksto gautas mokytojos užduotis.

10. Jūsų patarimai ir pasiūlymai, ką reikėtų tobulinti, kad ši svetainė taptų naudinga anglų kalbos mokytojams? Nuoširdžiai dėkoju už skirtą laiką ir Jūsų atsakymus, tobulinant šios svetainės veikimą.

Anglų kalbos mokymo nuotoliniu būdu metodika ir jos taikymas

Ingrida Lisinskiėnė, Ramūnas Kubiliūnas

Kauno technologijos universitetas,
K. Donelaičio g. 73, LT-44249 Kaunas
ingrida.lisinskiene@ktu.edu

Santrauka. Anglų kalbos mokytojai nuolat turi tobulinti savo nuotolinio mokymo kompetencijas, peržiūrėti savo darbo metodiką, nes nuotolinis mokymas reikalauja naujų metodikų išbandymo. Straipsnyje nagrinėjami nuotolinio mokymo ir mokymosi metodų taikymo anglų kalbos pamokose aspektai, pristatoma susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika sinchroninėms bei asinchroninėms pamokoms, aptariami mokytojų poreikio naudoti šią metodiką tyrimo rezultatai.

Raktiniai žodžiai: Anglų kalba, anglų kalbos mokymas, anglų kalbos mokymas nuotoliniu būdu, anglų kalbos mokymo metodika.

1 Įvadas

Mokslo pažanga ir globalizacijos procesai, keičiantys visuomenės poreikius, šalies raida ir jos perspektyvos kelia naujus uždavinius ugdymo turiniui ir jo įgyvendinimui. Siekti visapusės ugdymo(si) pažangos, užtikrinant ugdymo kokybę ir skiriant tinkamą dėmesį kiekvieno vaiko ugdymo(si) poreikiams, tampa bene svarbiausiu mokyklos tikslu. Lietuvoje, prasidėjus ugdymo turinio atnaujinimo procesams bei ugdymo turinio skaitmenizavimui, akcentuojami personalizuoti ugdymo turinio ir organizavimo principai (pvz., daugiau dėmesio skiriama integruotam, personalizuotam ugdymui, mokytojo vaidmens kaitai, perėjimui prie mokymosi paradigmos, duomenimis grįstam ugdymui, skaitmeninių technologijų naudojimui ugdyme). Savivaldybės ir mokyklos skatinamos imtis pokyčių, tačiau mokyklų bendruomenėms ir specialistams trūksta vidinės parengties, reikiamų kompetencijų, praktinių gebėjimų, išteklių bei daugelyje mokyklų nėra vieningų virtualiajam mokymui pritaikytų platformų [1]. Šios problemos išryškėjo karantino laikotarpiu, kai mokyklose mokytojai naudojo skirtingas virtualiąsias mokymosi platformas ir priemones. Mokslinėje literatūroje, kaip teigia Rutkauskienė ir

kt. (2012), taip pat pažymima, jog didelė nuotolinio mokymosi platformų ar priemonių įvairovė nėra gerai ir mokykloms rekomenduojama pasiūlyti tik kelias taikytinas platformas su nesudėtingu valdymu [2]. Taigi, reikalingas sutarimas ir vieninga strategija mokyklų bendruomenėse.

Technologijų panaudojimas įgalina ir naujų mokymosi metodų taikymą. Simonson ir Zvacek [3] analizuoja nuotolinio mokymo metodikos bei platformų taikymą. Clardy pažymi skirtumus tarp sinchroninio ir asinchroninio mokymo, aptaria abu komunikavimo aspektus [4]. Varlamis akcentuoja nuotolinio mokymosi privalumus bei tiria nuotolinio mokymo metodų taikymą įvairių dalykų, tarp jų ir užsienio kalbų, pamokose [5]. Nuotolinio mokymosi priemonių bei metodų taikymas aktualus ir anglų kalbos pamokose.

Didžiausia problema yra mokytojų per didelę apkrova nuotolinėse anglų kalbos pamokose. Mokytojai jaučiasi pasimetę savo darbe, bando perkelti tradicinio darbo metodikas į nuotolinį ugdymą, bet tai dar labiau apsunkina juos pačius bei mokinius. Pastarieji pasimeta metodikų ir platformų gausybėje. Apžvelgus Simonson ir Zvacek (2019) atliktus nuotolinio mokymo metodikos tyrimus, galima daryti išvadą, jog mokykloms tikslinga pateikti ne atskirą sąrašą įvairių nuotoliniam mokymui skirtų platformų ar priemonių, o dvi ar tris nuotoliniam ugdymui skirtas nuotolinio ugdymo platformas, turinčias nesudėtingas valdymo funkcijas.

Galimas problemos sprendimas būtų susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos taikymas praktikoje. Pokytis būtų įvertinamas apklausiant mokinius apie darbą taikant naują metodiką. Tačiau problema yra ta, kad nėra sukurtos vieningos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos, skirtos mokytojams, ir trūksta praktinių taikymo pavyzdžių. Virtualūs sinchroniniai mokymo moduliai turi stipresnį poveikį nei nuotolinis mokymas, grįstas asinchronine komunikacija. Nustatyta, jog būtina sukurti kalbų mokymui skirtas virtualias mokymo laboratorijas, bet nėra nagrinėjama, kokia metodika remiantis jas sukurti. Taip pat tvirtinama, jog nuotolinis virtualusis mokymas turėtų remtis individualizuoto turinio kiekvienam mokiniui pateikimu, atskira metodika. Tačiau tada kyla klausimas, kodėl nėra kuriama nuotolinio mokymo metodika konkrečiai mokinių amžiaus grupei? Šiame straipsnyje nagrinėjami nuotolinio mokymo ir mokymosi metodų taikymo anglų kalbos pamokose aspektai, pristatoma susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika sinchroninėms bei asinchroninėms pamokoms, aptariami mokytojų poreikio naudoti šią metodiką tyrimo rezultatai.

2 Nuotolinio mokymo ir mokymosi metodų taikymas anglų kalbos pamokose

Anot Grakausko (2013), anglų kalbos metodai gali būti skirstomi į tradicinius metodus, tokius kaip aiškinimas, pasakojimas, pokalbis, paskaita, dialogai, gramatikos užduočių atlikimas su paaiškinimais, euristinis pokalbis, probleminis dėstymas, darbą su literatūra ir šiuolaikinius, tokius kaip mokymąsi bendradarbiaujant, projektus, darbą grupėse, komandose, žaidimus vaidmenimis, darbą su kompiuteriniais šaltiniais [6].

Vienas pagrindinių šiuolaikinio mokymo principų yra komunikacinis kalbos mokymosi principas. Pagal šią metodiką visi anglų kalbos besimokantieji, anot Erlickaitės (2014), ruošiami komunikuoti gyvenimiškose situacijose [7]. Suteikiami tvirti gramatinių struktūrų vartojimo pagrindai, o žodžių mokomasi palaipsniui, natūraliai. Taigi dėmesys sutelkiamas ne į trumpalaikį išmokimą, bet į realią kalbos vartoseną kasdienėse situacijose. Todėl didelis dėmesys skiriamas pastoviam žodžių, pagrindinių gramatinių struktūrų kartojimui.

Anglų kalbos mokymo specialistė Cowley (2006) teigia, kad kitas šią metodiką papildantis principas yra imersinis kalbos mokymo principas, kai mokiniai natūraliai tarsi panardinami į kalbą, kalbama tik angliškai nuo pat pradžių. Pradžioje tik gramatika paaiškinama lietuviškai, bet nuo septintos klasės lietuvių kalba anglų kalbos pamokose eliminuojama ir bendraujama tik angliškai [8].

Iš šių dviejų metodų palaipsniui pereinama prie kitų aktyvių mokymo ir mokymosi metodų: darbo grupėse, komandose, diskusijų, debatų, atpasakojimų, animuotų vaizdo įrašų panaudojimo ir kūrimo, komandinių situacinių žaidimų, rašto darbų, aktyvaus klausimo, projektų metodo taikymo vienai pamokai ar ilgalaikių projektų kūrimo.

Apibendrinant galima teigti, jog mokytojas pats renkasi mokomąją literatūrą, darbo metodus, darbo stilių, siekdamas ugdyti mokinių kalbines kompetencijas, vertybines nuostatas, sąmoningumą, plėtodamas bendravimo ir bendradarbiavimo kultūrą. Mokytojas taip pat renkasi nuotolinio mokymo metodus bei priemones pagal mokinių amžių, gabumus, sąmoningumą, vertybines nuostatas. Atsižvelgiant į tai, tikslinga apžvelgti nuotolinio mokymosi metodus ir jų panaudojimo anglų kalbos mokymesi galimybes.

2.1 Sinchroninio ir asinchroninio mokymo galimybės

Kaip nurodo Vilkonis ir kt. (2013), priklausomai nuo naudojamo komunikavimo būdo, išskiriami sinchroninio, asinchroninio ir multi-dimensinio nuotolinio mokymosi metodai [9].

Sinchroninis nuotolinis mokymasis remiasi mokytojo ir mokinio sinchrone komunikacija. Komunikavimo priemonėmis (vaizdo konferencijos) imituojamos tradicinio mokymosi veiklos (paskaita, seminaras, konsultacija, kt.). Naudojami ir nauji virtualiosios aplinkos mokymosi metodai. Privalumas – operatyvi komunikacija, trūkumas – mokiniai turi prisitaikyti prie mokymosi laiko bei mokymosi spartos. Sinchroninis mokymasis yra efektyvus, tačiau problema – turi būti visiems tinkamas tvarkaraštis.

Asinchroninio nuotolinio mokymosi atveju mokiniai mokosi savarankiškai, komunikuoja su mokytoju asinchroniškai (užklauso ir atsakymo laikai gali skirtis). Naudojamos asinchroninio komunikavimo priemonėmis (e. paštas, forumai, socialiniai tinklai, kt.) paremtos mokymosi veiklos. Privalumas – galimybė mokytis patogiu laiku ir sparta, trūkumas – neoperatyvi komunikacija. Asinchroninis mokymasis patogus užimtiems žmonėms, problema – kokybė, motyvacija.

Vis dėlto, labai skiriasi besimokančiųjų poreikiai, mokymosi tikslai, sąlygos, galimybės, motyvacija. Vieni nori mokytis klasėje, kiti – kokioje nors kitoje vietoje. Vieniems patogus sinchroninis mokymasis, kai galima iš karto viską išsiaiškinti, klausti ir diskutuoti, o kitiems labiau tinka asinchroninis mokymasis dėl jų charakterio, būdo savybių.

Multi-dimensinio mokymosi atveju mokymąsi reikia organizuoti taip, kad mokiniai galėtų individualiai pasirinkti mokymosi vietą, laiką ir spartą. Pavyzdžiui, mokytojas dirba klasėje, veda pamoką, ją transliuoja į internetą ir daro vaizdo įrašą. Vieni mokiniai dalyvauja akivaizdžiai, kiti prisijungia virtualiai. Kas negali dalyvauti pamokoje, peržiūri vaizdo įrašą po pamokų.

Anot virtualaus mokymo specialisto Ala-Mutka ir kt. (2010), dar yra vadinamas pseudo-sinchroninis mokymasis, akcentuojantis sinchroninį mokymąsi, nes sinchroninis mokymasis yra efektyvesnis [10]. Tačiau mokiniams, negalintiems prisitaikyti prie įprasto sinchroninio mokymosi pagal tvarkaraštį, sinchroninį mokymąsi keičia pseudo-sinchroninis, kai sinchroninis procesas išsitiesia laike, t.y. imituojamas sinchroninis procesas. Pavyzdžiui, peržiūrėjus vaizdo įrašą, prašoma išsakyti nuomonę vykusiose diskusijose, atsakyti į pamokoje užduotus klausimus, kitu laiku sudalyvauti apklausose ir pan.

Minėti nuotolinio mokymo metodai taikomi universitetuose, kolegijose, tačiau mokykla skiriasi nuo universiteto pirmiausia tuo, kad joje ugdomi vaikai, paaugliai, kurių fiziologiniai, psichologiniai mokymosi aspektai skiriasi nuo suaugusiųjų mokymosi poreikių, spartos, vertybių ir galimybių. Pirmiausia, mokymas universitete orientuotas į akademinį dėstymą, profesinių žinių ir gebėjimų ugdymą konkrečioje srityje, o mokymas mokykloje orientuotas į bendrųjų gebėjimų ugdymą.

Mokykloje anglų kalbos pamokose yra įmanomas sinchroninis ir asinchroninis nuotolinis mokymas, parinkus tinkamą mokymui virtualią mokymosi aplinką, kurioje būtų talpinama visa reikalinga mokymosi medžiaga, žinių vertinimo priemonės, atliekamas mokymosi proceso stebėjimas ir nuolatinė kontrolė, naudojamos bendravimo priemonės, tokios kaip elektroninis paštas, forumai, diskusijos. Tačiau mokytojui labai svarbu parinkti tinkamą mokymo medžiagą, ją patraukliai pateikti besimokančiajam, užtikrinti, kad mokinys jaustųsi saugus ir nuolat gautų grįžtamąjį ryšį apie daromą pažangą, tobulintinas sritis.

2.2 Elektroninės mokymosi medžiagos paruošimo iššūkiai

Mokytojui, norint kokybiškai parengti elektroninę mokymosi medžiagą, reikia puikiai išmanyti IKT pagrindinius principus, žinoti ISO standartus, mokymosi objektų kūrimo principus, anglų kalbos mokytojas turi mokėti naudoti tokias programėles, kaip H5P, Scratch, Canvas, Ed Puzzle. Tekstai, paveikslukai, garso ir vaizdo įrašai, animacijos elementai gali tapti puikiais mokymosi objektais, jei parengiami tinkamu formatu.

Anot Targamadzės (2020), elektroninėje knygoje medžiaga kartais išdėstoma hierarchiškai, o pateiktyje pateikiama medžiagos santrauka, pritaikyta ją panaudoti pamokos metu [11]. Atvaizduojamos medžiagos tipai gali būti įvairūs: statiniai ar dinaminiai elementai, garso ar vaizdo įrašai, diagramos. El. mokymosi aplinka leidžia naudoti daug žiniasklaidos elementų: vaizdo įrašus, įvairias diagramas, realaus laiko skaičiuokles, pateiktis, nuotraukas, garsus ir kitą medžiagą. El. mokymosi sistemos valdymas skiriasi priklausomai nuo sistemos lygio. Paprastesnės sistemos reikalauja geresnių kompiuterinio raštingumo įgūdžių, o sudėtingesnių sistemų valdymas dažnai yra paprastesnis.

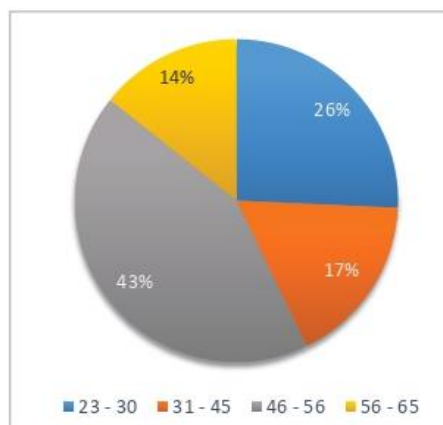
Rutkauskienė ir kt. (2003) atvirojo nuotolinio mokymosi modelį išanalizavo panaudodama „Daugiasluoksnės ruletės“ principą [12], kuriame lai-

komasi vaizdumo, sąmoningumo ir aktyvumo, prieinamumo, nuoseklumo, teorijos ir praktikos ryšio principų. Mokytojas, kurdamas savo pamokas virtualioje mokymosi aplinkoje, turi laikytis būtent šių principų. Mokinys turi turėti galimybę peržiūrėti medžiagą. Tuo tikslu vaizdo medžiagą (vaizdo įrašus) galima įkelti savo „Youtube“ kanale, pasidalinti nuoroda virtualiojoje mokymosi aplinkoje (VMA). Taip pat labai naudingi yra skenuoti elektroniniai vadovėliai, medžiaga pateikta skaidrėse. Kūrybingas mokytojas gali paskatinti savo mokinius taip pat kurti mokomąją medžiagą, ją dalintis su klasės draugais, čia labai tiktų projekto metodas.

Kūriant mokomąją medžiagą, galima panaudoti tokią mokymosi medžiagos kūrimo programą kaip Exelearning. Programa medžiagą pateikia xml formatu, todėl patogų medžiagą redaguoti, papildyti, keisti.

3 Susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos poreikio tyrimas

Dirbant nuotoliniu būdu, pastebėta, kad mokytojai naudoja skirtingas nuotolinio mokymo metodikas, blaškosi tarp skirtingų virtualių mokymosi aplinkų, todėl buvo atliktas tyrimas, kurio tikslas – išsiaiškinti anglų kalbos mokytojų IKT taikymo kompetencijas ir išanalizuoti susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo(si) metodikos, pagrįstos „Google classroom“ bei „Google meet“ naudojimu, poreikį bei dalinimąsi gerąja patirtimi.

1 pav. Pedagogų pasiskirstymas pagal amžių

Apklausoje dalyvavo 70 Kauno miesto anglų kalbos mokytojų, dirbančių nuotoliniu būdu. 1 pav. Pedagogų pasiskirstymas pagal amžių parodytas tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal amžių. Daugiausia dalyvavo vidutinio mažiaus anglų kalbos mokytojų.

Dauguma mokytojų savo gebėjimą dirbti kompiuteriu įvertina labai gerai (1 lentelė). Tačiau tik mažiau nei trečdalis mokytojų moka dirbti „Google classroom“ virtualiaja mokymosi aplinka ir „Google meet“ vaizdo konferencijų programa.

Paklausus mokytojų, ar jaučia nepasitikėjimą dirbdami kompiuteriu, beveik pusė respondentų teigia, jog vis dar jaučiasi nedrąsiai dirbdami kompiuteriu. Tačiau beveik visi, net 96 % apklaustųjų, norėtų mokytis savo dalyką virtualioje mokymo aplinkoje „Google classroom“ bei naudotis „Google meet“ vaizdo konferencijomis?

1 lentelė. Gebėjimas dirbti su specialiomis priemonėmis kompiuteriu

	Puikiai	L. gerai	Gerai	Silpnai	Nemoku
El. pašto programomis bei interneto naršykle	11	39	14	6	0
„Google classroom“ platforma bei „Google meet“ vaizdo pokalbių programa	2	17	17	24	30
Kompiuteriu apskritai (Windows, Word, Excel)	20	7	32	11	30

2 pav. Kas motyvuotų kurti nuotolinį užsienio kalbos mokymo(si) kursą? parodyta, kad pagrindiniai motyvatoriai kurti nuotolinį užsienio kalbos kursą būtų darbas karantino sąlygomis, noras kelti savo kategoriją bei tinkamas atlygis už papildomą darbą. Tik septintadalis apklaustųjų respondentų nenorėtų kurti savo virtualaus mokymosi kurso.

2 pav. Kas motyvuotų kurti nuotolinį užsienio kalbos mokymo(si) kursą?

Apklausa parodė, kad dauguma mokytojų (37 %) savo pamokose naudoja virtualiąją mokymosi aplinką „Edmodo“, ketvirtadalis naudoja „Moodle“ (14 %) ir „Eduka“ (15 %). Tačiau dauguma mokytojų (84 %) nėra sukūrę

savo virtualaus mokymo kurso ar svetainės. Tik nedidelė dalis mokytojų (3 %) moka kurti internetinius puslapius arba programuoti. Gerai yra tai, kad beveik visi mokytojai (99 %) teigia turintys galimybę bendrauti su IKT specialistais.

Dauguma respondentų (46 %) nenaudoja jokių interaktyvių programų anglų kalbos užduotimis kurti ir nėra girdėję (91 %) apie susistemintą anglų kalbos mokymo metodiką. Tik nedidelė dalis mokytojų naudoja tokias priemones kaip „Quizlet“ (9 %) bei „Edpuzzle“ (15 %) interaktyvioms anglų kalbos užduotims kurti. Tačiau beveik visi mokytojai norėtų dirbti pagal susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką ir beveik visi (93 %) sutiktų dalintis gerąja tos metodikos taikymo patirtimi.

4 Susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos sukūrimas ir taikymas

Anglų kalbos mokytojams siūloma naudoti nuotolinio mokymo organizavimui tinkamą platformą „Google for Education“, joje teikiama „Google classroom“ sistema, skirtą asinchroniniam mokymui, medžiagos talpinimui, mokinių vertinimui ir grįžtamojo ryšio užtikrinimui, ir „Google meet“ priemonę, skirtą vaizdo konferencijų transliavimui. Susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika yra pagrįsta „Google for Education“ platformos naudojimu ir tinka sinchroninėms bei asinchroninėms pamokoms.

Mokytojams, sutikusiems savo pamokose taikyti siūlomą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, gali būti teikiamos nuotolinės konsultacijos, išmokoma įsidiesti „Google classroom“ sistemą ir „Google meet“ programėlę, parodomi tų programų dažniausiai naudojami įrankiai pamokos medžiagai kurti, pateikti, vertinti, išmokyti. Taip pat gali būti išmokoma susikurti vaizdo konferencijų nuorodas „Google calendar“ virtualiajame kalendoriuje. Būtina kuo skubiau gerinti situaciją ir atsižvelgti į mokinių ir mokytojų psichologinę savijautą, palengvinti jų kasdieninį darbą parenkant vieną VMA.

2020 m. liepos – rugpjūčio mėnesiais Lietuvos mokytojams Ingrida Lisinskienė vedė konferenciją tema „Nuotolinio mokymo galimybės naudojant „Google for Education“ priemones“. Konferencijoje dalyvavo 220 pedagogų iš įvairių Lietuvos mokyklų. Mokytojams buvo pristatyta Ingridos Lisinskienės sukurta susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika. Metodika remiasi autorės pamokose išbandytais nuotolinio darbo metodais bei gerais mokinių ir kolegų atsiliepimais.

Mokinių sinchroniniam mokymui siūloma taikyti šiuos metodus:

1. Sinchroninė 30 minučių pamoka skirta gramatikos temų mokymui.
2. Sinchroniniai dialogai ir monologai.
3. Projektų metodo panaudojimas darbui porose ar atskirai.
4. Aiškinamosios sinchroninės gramatikos ar fonetikos pratybos.
5. Tekstų analizavimas individualiai apverstos klasės metodu, aptarimą darant sinchroniniu būdu.
6. Mokinių ekspertinis metodas įvairių temų analizei.
7. Probleminis rašymas-esė, laiškai, pranešimai grupėse ir individualiai.
8. Savaiminio mokymosi metodika nuotoliniame mokymesi.
9. Imersinio metodo taikymas, panardinant mokinius į anglų kalbą, kuriant istorijas, legendas, pasakas, sakmes bei jas pristatant individualiai pamokoje ar porose.

Mokinių asinchroniniam mokymui siūloma taikyti šiuos metodus:

1. Individualių užduočių atlikimas.
2. Klausymo užduočių atlikimas.
3. Rašto darbai – istorijų, legendų, pasakų ar dienoraščių kūrimas ir animavimas.
4. Pasiruošimas sinchroniniam atsiskaitymui – teksto išmokimas pasakoti ar teksto klausimų paruošimas.
5. Mokytojo vaizdo įrašų peržiūrėjimas, užduočių atlikimas.
6. Mokinio užduočių atlikimas parengiant animacijas, skaidres, animuotas istorijas, balso įrašai monologų ir dialogų pristatymui.
7. Probleminio klausimo sprendimas filmuojant problemos sprendimo eigą.

Meninių filmų peržiūra pagal iš anksto gautas mokytojos užduotis.

Siūloma taikyti susistemintą nuotolinio anglų kalbos mokymo metodiką, kad mokytojams būtų paprasčiau ir aiškiau dirbti. Grįžtamajam ryšiu su mokytojais užtikrinti numatoma sukurti internetinę svetainę, kurioje mokytojai galės rasti susistemintos anglų kalbos mokymo metodikos užduočių pavyzdžių, mokinių darbų pavyzdžių, interaktyvių užduotėlių pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopos mokiniams.

5 Išvados

Anglų kalbos mokymo tikslas – įgyti ne tik komunikavimo, bet ir kultūrinę kompetencijas. Didelis dėmesys skiriamas ilgalaikiam išmokimui per nuotolinį kartojimą. Pamokų metu bendraujama angliškai, taikomi tradiciniai metodai (pasakojimas, pokalbis, dialogai, gramatikos užduočių atlikimas ir kt.) bei aktyvaus mokymosi metodai (projektai, darbas grupėse, vaidmenų žaidimai, darbas su el. šaltiniais ir kt.). Apžvelgus sinchroninį, asinchroninį, multi-dimensinį bei pseudo-sinchroninį mokymo būdus, galima teigti, kad mokykloje yra įmanomas sinchroninis bei asinchroninis nuotolinis mokymas, parinkus mokymui tinkamą virtualiąją mokymosi aplinką, kurioje būtų talpinama visa reikalinga mokymosi medžiaga, žinių vertinimo priemonės, atliekamas mokymosi proceso stebėjimas ir kontrolė, naudojamos bendravimo priemonės, tokios kaip forumai, diskusijos, grupinis bei individualus darbas.

Susisteminta nuotolinio anglų kalbos mokymo metodika galėtų būti taikoma sinchroninėms ir asinchroninėms anglų kalbos pamokoms organizuoti. Vis dėlto, mokytojams vis dar trūksta IKT žinių bei gebėjimų įgyvendinti šią metodiką, todėl reikalingi reguliarūs mokytojų mokymai bei veiklos grįžtamojo ryšio užtikrinimas. Tuo tikslu numatoma sukurti internetinę svetainę, kurioje mokytojai galės rasti susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos užduočių, mokinių darbų pavyzdžių, interaktyvių užduotėlių pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopos mokiniams. Pritaikius metodiką ir sulaukus grįžtamojo ryšio iš mokytojų, rekomenduojama atlikti papildomą susistemintos nuotolinio anglų kalbos mokymo metodikos taikymo efektyvumo tyrimą.

Literatūra

- [1] Kampylis, P., Punie, Y., Devine, J. (2015). Kaip padėti veiksmingai mokytiis skaitmeniniame amžiuje: Europos metmenys skaitmeninę kompetenciją turinčioms švietimo organizacijoms, ISBN 978-92-79-54005-9, 2015, P. 122 – 134.
- [2] Rutkauskienė, D., Gudonienė, D., Afonin, A., Ostreika, A., Cibulskis, G. (2012). Saitynas 2.0 ir atvirieji švietimo ištekliai. Kaunas. ISBN 978-609-02-0816- 8, P. 56 – 61.
- [3] Simonson, M., Zvacek, S. (2019). Teaching and learning at a distance. The seventh edition. <https://books.google.lt/books?hl=lt&lr=&id=qh-3DwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR1&dq=distance+education+key>.
- [4] Clardy, A. (2009). Distant, online education. Effects, principles and practices. <https://eric.ed.gov/?id=ED506182>.

- [5] Varlamis, I. (2016). The present and future of standarts for e- learning technologies. <https://www.learntechlib.org/p/44814/?fbclid=IwAR0x-tOnFeL0y8ZpEEz47UzDg-q3EcNCQ9ojcYXkcCHUH>.
- [6] Grakauskas, Z. (2013). Lietuvos švietimo raidos vizija. Lietuva – sumani šalis.
- [7] Erlickaitė, Š. (2014). Informacinių technologijų taikymas mokymo procese- situacijos analizė ugdymo kokybės atžvilgiu. <https://gs.elaba.lt/object/elaba:2127267/>.
- [8] Cowley, S. (2006). Mokymo klinika. ISBN 9986-16-526-1, P. 87 – 94.
- [9] Vilkonis, R., Targamadžė, A., Borisenko, I., Mušankovienė, V., Petrauskienė, R. Butrimė, E., Kančialskytė, A. ir Oželienė, D. (2013) E-mokymosi metodai. internete: http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/ESFproduktai/2014_E_mokymo_metodai.pdf.
- [10] Ala-Mutka, K., Redecker, C., Punie, Y., Ferrari, A., Cachia, R., Centeno, C. (2010). The Future of Learning: European Teachers' Visions. JRC59775, P. 198.
- [11] Targamadžė, A. (2020). Virtualusis mokymasis. Teorija ir praktika. ISBN 978 - 609 - 454 - 494 - 1, P. 77-94.
- [12] Rutkauskienė, D., Targamadžė, A., Mušankovienė, V. R., Simonaitienė, B., Abarius, P., Mačiulis, M., Kulvietienė, R., Cibulskis, G., Kubiliūnas, R., & Žvinienė, V. (2003). Nuotolinis mokymasis: mokomoji knyga (p. 256). Technologija, P. 56.